

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Doksanbeşinci Birleşim

29 . 4 . 1964 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	72:73	maların gözden geçirilmesi hususunda bir genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/11).	75:81
2. — Gelen kâğıtlar	73		
3. — Yoklama	74	5. — Görüşülen işler	82
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	74	1. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanununun 3 neü ve geçici 2 nei maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623) (S. Sayısı : 631)	82,121:124
1. — İstanbul Milletvekili Muhiddin Güven'in, dünkü Birleşimde Adalet Partisi Grubu adına yaptığı, halk konutları standartlarıyla ilgili sözlerinin Meclis saatinde eksik ve yanlış aksettirilmesinden üzüntülerini bildiren ve tedbir alınmasını isteyen konuşması	74:75	2. — Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nei maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/679) (S. Sayısı: 699)	82:92,113:116
2. — Sayın Milletvekillerinden bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/876)	75	3. — Bazı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanununun 31 nei maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komis-	
3. — İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ile Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın, hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin umumi bir muhasebesinin yapılması için bir genel görüşme açılmasına dair önergesi (8/10).	75		
4. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in Yunanistan Hükümetinin bâzı beyanları ve bâzı davranışları ile bu Devletle Türkiye arasında, yürürlüğe konmuş bütün anlaş-			

yon raporu (1/621) (S. Sayısı 632) 92:99,
109:112

4. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu

Sayfa

Sayfa

(1/634) (S. Sayısı : 635) 99:105,117:120
5. — 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kamunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/633) (S. Sayısı : 636) 105:
108

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Türk Silâhlı Kuvvetleri adına Genelkurmay Başkanvekili Orgeneral Ali Keskiner'in Sayın Millet Meclisi üyelerinin ve Millet Meclisi üyeleri adına Başkan Fuad Sirmen'in Türk Silâhlı Kuvvetlerinin; 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Kurban bayramını tebrik eden karşılıklı telgrafları ile,

NATO Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Kumandanı Tümgeneral Arno H. Luehman'ın Ulusal Egemenlik Bayramı münasebetiyle şahsen Millet Meclisi Başkanı Fuad Sirmen'e ve Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Karargâhı personeli adına da Millet Meclisi üyelerine tebriklerini bildiren telgrafi okunarak alkışlar arasında bilgiye sunuldu.

Vazife ile yurt dışına gilecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkinin dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satırın ve

Köy İşleri Bakanı Lebit Yurdoğlu'na da Devlet Bakanı Nüvit Yetkin'in vekillik etmelerinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri okunarak bilgi edinildi.

Kıbrıs meselesinin sebeb olduğu anlaşmazlıklar sebebiyle nazik bir duruma giren Türk - Yunan münasebetlerinin Millet Meclisinde genel bir hesaplaşmanın yapılması hakkındaki İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ile Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın ve

Yunanistan Hükümetinin bâzı beyan ve davranışlarının, Zürih ve Londra Anlaşmalarıyla Lefkoşa Garanti ve İttifak Anlaşmaları baki-

mından Millet Meclisi kürsüsünde dile getirilmesi ve bu vesile ile Lozan'da imzalanan belgelerle bugüne kadar adı geçen Devletle Türkiye arasında yürürlüğe konulmuş olan anlaşmalar hakkında Devletler Hukukuna dayanarak mukabele bilmisil hakkını kullanmak hususunda Hükümet görüşünün dinlenilmesi ve Yunanistan'ın bu davranışları karşısında NATO ittifakının zedelenip zedelenmediği konusunun anlaşılabilmesi bakımından bir genel görüşme açılması hakkında da Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in önereleri okundu.

Bu konuların gündeme alınıp alınmaması husususunun, Anayasanın 899 ncu maddesi gereğince gelecek Birleşimde oya sunulacağı bildirildi.

Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'in kabul edilen önergesi üzerine, Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkındaki kanun tasarısının gündemdeki bütün işlerden önceye alınarak ivedilikle görüşülmesi yapıldı ve tasarının tümü açık oylama neticesinde kabul olundu.

Maliye Bakanı Ferid Melen'in; 5383 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı ile ilgili önerge okundu. Önergede yazılı tasarının dağıtılmasından itibaren henüz 48 saat geçmediği için gündeme alınması hakkındaki teklif oya sunulduysa da kabul edilmedi.

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda deği-

şiklik yapılmasına ve 206 sayılı Kanunun 3 ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı, gündemdeki bütün işlerin öncesine alınarak ivedilikle görüşülmesi yapıldı ve tümü açık oya sunuldu. Ancak yeter sayı elde olunmadığından oylamanın gelecek Birleşimde tekrarlanacağı bildirildi.

29 Nisan 1964 Çarşamba günü saat 15 te top-

lanılmak üzere (Saat, 17,55 te) Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Nurettin Ok

Kâtip
Balıkesir
Mithat Şükrü Çavdaroğlu
Kâtip
Siirt
Süreyya Öner

SORULAR

Sözlü soru

1. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde çalışan takisi ve dolmuş şoförlerinden, 1962 malî yılı başından bugüne kadar, ne miktar para cezası alındığına dair sözlü soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/838)

Yazılı soru

2. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Susehri - Şebinkarahisar ve Aluçra arasındaki yolda vukubulan çöküntünün giderilmesi için faaliyete geçilip geçilmediğine dair yazılı soru önergesi, Bayındırlık bakanlığına gönderilmiştir. (7/491)

2. — GELEN KAĞITLAR

Teklifler

1. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, T. Ceza Kanununun, ikinci kitap, birinci bap, ikinci fasılda yer alan maddelerindeki ölümlü cezasının muvakkat ağır hapis cezası olarak değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/714) (Adalet Komisyonuna)

2. — Diyarbakır Milletvekili Adnan Aral'ın, T. Ceza Kanununun 141 nci maddesinin birinci fıkrası ile 142 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/715) (Adalet Komisyonuna)

Raporlar

3. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan ve 9 arkadaşının, Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun bazı maddelerinin

tadiline ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 6829 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle eklenen birinci maddesine bazı fıkralar ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel ve İçişleri komisyonları raporları (2/55) (Gündeme) (S. Sayısı : 49 a 1 nci ek)

4. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 58 nci maddesine bir fıkra ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/671) (Gündeme) (S. Sayısı : 701)

5. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İdarei Unumiyei Vilâyat Kanununda ek ve değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/672) (Gündeme) (S. Sayısı : 702)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nuretin Ok

KÂTIPLER : Mithat Şükrü Çavdaroğlu (Balıkesir), Süreyya Öner (Siirt)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 95 nci Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak, sayın üyeler lütfen beyaz düğmelere bassınlar. Yoklama muamelesi başlamıştır. Lütfen arkadaşlarımız acele etsinler.

Yoklama işlemi bitmiştir.
Müzakereler için gerekli çoğunluğumuz mevcuttur, müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *İstanbul Milletvekili Muhiddin Güven'in, dünkü Birleşimde Adalet Partisi Grubu adına yaptığı, halk konutları standartlarıyla ilgili sözlerinin Meclis saatinde eksik ve yanlış aksettirmesinden üzüntülerini bildiren ve tedbir alınmasını isteyen konuşması.*

BAŞKAN — Nedir Sayın Güven, ne hakkında?..

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Meclis saati hakkında.

BAŞKAN — Meclis saati hakkında gündem dışı konuşmak istiyorsunuz, buyurun.

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; dün grupum adına Bina Vergisi muafiyeti Kanunu üzerindeki düşüncelerimi kürsüden arz etmiştim. Meclis saatini dinlediğimde; grupum adına söylediğim fikirlerden ancak kanunun gerekçesine mütaallik olan hususların söylendiğini ve bilâhara kanunun komisyona iade edilmesi lüzumuna işaret ettiğim şekilde gayet muhtasar bir beyanda bulunulduğunu dinledim.

Biz burada fikirlerimizi arz ederken getirilmiş olan kanun teklifleri üzerindeki düşüncelerimizi müdellel ve müspet vâkıalara istinad ettirerek arz etmeye çalışmaktayız. Elbetteki bu müdellel ve müspet vâkıalara istinadeden düşünce ve fikirlerin kısa fakat açık olarak Meclis saatinde söylenmesi icabeder kanaatini taşıyoruz. Şöyle

ki; biz bu kanunun meskenlere yatırılacak yatırımların faydalı bir istikamette harcanabilmesi için ortaya atılan mesnetlerin zafiyetine işaret etmiş ve halk konutları standartlarının bir kararname olduğunu ve bu kararnamenin üstünde bir kanunun inşa edilemeyeceğini; ayrıca belediyelerin bir imar plânına, İmar Kanununa bağlı olan bir nizamnameye ve bu nizamnamenin yanı başında yine Belediye İmar Talimatnamesinin bulunması lâzımgeldiğini söylemiştik. Binaenaleyh, bu kanunun tatbikatında halk konutları standartlarının bunlarla çelişeceğine işaret etmiştik. Ayrıca halk konutları standartlarının ölçüleri üzerinde durarak, mesahaya değil, aslında inşa sistemlerine, inşaat malzemesi üzerindeki araştırmaların yapılması lüzumuna katıyetle ve ehemmiyetle işaret etmiştik. Ayrıca yine tatbikatta karşı karşıya kalınacak mahzurları da açıkça beyan etmiştik. Bundan dolayı getirilen teklifin yarım bir tedbir mahiyetinde olduğunu söylemiş, bunun ikmal edilmesi için komisyona iade edilmesi lâzımgeldiğini ehemmiyetle işaret etmiştik. Meclis saatinde söylediğimiz bu hususlardan hiç birisine işaret edilmediğini görmekten müteessiriz. Onun içindir ki bu gündem dışı konuşmayı yapmak mecburiyetini hissettik. Elbetteki mesul başkanın ve mesul radyo idaresinin bu işin üzerine gereken ehemmiyeti vereceğini, bundan sonraki müzakerelerin daha objektif, daha realiteye uygun bir şekilde aksettirilmesi icabettiğini huzu-

runuzda tekrarlar, hepinizi hürmetle selâmlarım.

2. — *Sayın üyelerden bâzularına izin verilmesi hakkında Başkanlık tezkeresi (3/876)*

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.
Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 29 . 4 . 1964 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Bahkesir Milletvekili, Ahmet Aydın Bolak, 1 ay mazeretine binaen, 10 . 3 . 1964 tarihinden itibaren.

Kütahya Milletvekili, Mehmet Kesen, 20 gün, mazeretine binaen, 13 . 1 . 1964 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Teker teker okutup oyunuzla sunacağım.

Bahkesir Milletvekili, Ahmet Aydın Bolak, 1 ay mazeretine binaen, 10 . 3 . 1964 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kütahya Milletvekili, Mehmet Kesen, 20 gün, mazeretine binaen, 13 . 1 . 1964 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — *İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ile Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın, hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin umumi bir muhasebesinin yapılması için bir genel görüşme açılmasına dair önergesi (8/10)*

4. — *Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in Yunanistan Hükümetinin bâzı beyanları ve bâzı davranışları ile bu Devletle Türkiye arasında, yürürlüğe konmuş. Bütün anlaşmaların gözden geçirilmesi hususunda bir genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/11)*

BAŞKAN — Evvelemerde birinci önergeyi okutacağım, sonra ikinci önergeyi okutacağım, ondan sonra da önerge sahiplerine söz vereceğim.

Millet Meclisi Başkanlığına

1964 yılı başlarken yeniden ön plâna çıkan ve milletlerarası sahaya intikal eden Kıbrıs meselesinin tabii ihtilâtları cümlesinden olarak ve aramızda akdedilmiş olan 1930 mukavesinin fesihine varacak kadar hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin Millet Meclisinde umumi bir muhasebesinin yapılması, milletvekillerinin ve Hükümetin düşüncelerini Millet Kürsüsünden bildirmeleri zaruretiyle ve bundan sonra bu münasebetlere verilecek istikametın tâyininde faydalı olacak bir genel görüşmenin açılmasını Anayasanın 88 nci maddesinin verdiği hakka dayanarak teklif ediyoruz.

İstanbul Çanakkale
Tahsin Demiray Ahmet Nihat Akay

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, gündemde mevcudolduğu için müsaade buyurursanız Sayın Nihat Erim'in teklifini de okutayım, her ikisi hakkında genel görüşme açılıp açılmaması hususunu görüşelim, muvaffık mı? (Muvaffık sesi)

Kabul edenler.... Etmeyenler.... Kabul edilmiştir.

Her ikisini de okutacağım ve her ikisinin de gündeme alınıp alınmaması hususunu müzakere ettireceğim.

Sayın Erim'in önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda gösterdiğim konuda bir genel görüşme açılması için gerekli işlemin yapılmasını saygı ile rica ederim.

Kocaeli
Nihat Erim

1. Yunanistan Hükümetinin bâzı beyanları ve bâzı davranışları, bu memleketle Türkiye arasındaki Zürih ve Londra Anlaşmaları ile, 1960 da Lefkoşa'da imzalanan Garanti ve İttifak anlaşmaları bakımından Hükümetimizce nasıl karşılanmıştır? Bu konuda yapılacak açıklama üzerine milletvekillerinin düşüncelerini Meclis kürsüsüne getirmeleri;

2. Yunanistan, devletler hukukunun ana kaynağı olan anlaşmalardan doğan vecibelerinden bir kısmını keyfi bir tutumla bize karşı çığnemekten sakınmadığına göre, Lozanda imzalanan vesikalardan başlayarak bugüne kadar adı geçen devletle Türkiye arasında yürürlüğe kon-

muş bütün anlaşmalar hakkında devletler hukukuna dayanarak mukabele bilmisil hakkını kullanmak hususunda Türk Hükümetinin politikası açıklandıktan sonra, milletvekillerinin görüşlerinin Meclis kürsüsünden ortaya konması;

3. Yunanistan'ın bu davranışları karşısında NATO ittifakının zedelenip zedelenmediği konusunun iyice anlaşılabilmesi ve;

4. 4 Mart 1964 tarihli Güvenlik Meclisi kararının uygulanmasında karşılaşılan güçlüklerin mahiyetini Millet Meclisinin müşahede ve tesciline imkân verilmesi için genel görüşme açılmasını teklif ediyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI KEMAL SATIR (Elâzığ) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Hükümet adına mı?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI KEMAL SATIR (Elâzığ) — Evet.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Anayasanın 89 ncu maddesine göre, verilmiş bulunan iki önerge de ancak birer imza sahibine ve bunun haricinde parti grupları adına konuşacak arkadaşlara söz verebilmemiz mümkün. Hükümet adına Sayın Satır konuşacaklar. Takdimen Sayın Satır'a söz veriyorum.

Buyurunuz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI KEMAL SATIR (Elâzığ) — Çok muhterem arkadaşlar,

Değerli arkadaşlarımızın dış politikanın Büyük Millet Meclisinde müzakeresi ve Hükümet tarafından lüzumlu izahatın verilmesini tazammun eden önergelerini her beraber dinledik. Bir hafta, on gün evvel de yine bu önerge sahipleri arkadaşlarımızın genel görüşme taleplerine karşı Hükümet olarak bu genel görüşmeleri istediğimizi ve Meclisimizin karşısında Türkiye'nin Kıbrıs ve Kıbrıs ile ilgili bütün dış hususlar ve meseleler hakkında izahat vermeyi arzu ettiğimizi Yüksek Heyetinize beyan etmiştik. Bugün yine aynı sözleri tekrar etmek üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Hükümetiniz dış politikayı, Kıbrıs meselesini ve Kıbrıs ile ilgili olan diğer bütün meseleleri Büyük Millet Meclisinde konuşulmasında fayda mülâhaza etmektedir. Bu maksatla Yüksek Heyetinizden istirhamımız, Salı günü genel görüşmenin açılması daha faydalı olacak-

tır. Memleketimizi dış meseleler münasebetiyle ziyaret eden mümtaz Devlet adamları gelip gitmektedir ve yarın tekrar bir tanesi gelecektir. Bunların da avdetinden sonra Anayasanın emrettiği çerçevede içerisinde Salı günü genel görüşmenin açılmasına kararımızı istirham edeceğim. Zaten Anayasa gereğince bu husus; bugün kabul edildiği takdirde ilk iki gün konuşulamıyacak, en erken konuşmamız Pazartesi günü olacaktır. Hükümet Salı günü konuşulmasını Yüksek Heyetinizden istirham etmektedir. Bunu arz etmek için huzurunuzda çıkmış bulunuyorum.

BAŞKAN — Önerge sahipleri konuşacaklar mı efendim?

Buyurun Sayın Demiray.

TAHSİN DEMİRAY (İstanbul) — Millet Meclisinin sayın üyeleri;

Huzurunuzda getirdiğimiz genel görüşme teklifimizde (Türk - Yunan münasebetleri) konunun esasını ve mihrini teşkil etmektedir. On yıldan fazla bir zamandan beri Türkiye'nin dış siyasetinde devamlı yer alan ve 1964 yılı başlarken yeniden vahametini artıran Kıbrıs ve buhranı, Hükümetimizin ileri derecede itinalı gayretlerine rağmen, nihayet onu ve neticede bütün Türkiye'yi bu mihvere, (Türk - Yunan münasebetleri) mihrine getirmiştir. Daha kestirme bir ifade ile, asıl şimdi esasa gelinmiştir. Çünkü gerçekte, Kıbrıs meselesi, Türk - Yunan münasebetlerinin bir yönünden, bir parçasından başka bir şey değildir. Bununla beraber; bizde, gelip geçmiş bütün hükümetler Türk - Yunan dostluğunu sakınmak gayretiyle, birçok ahvalde, meselelerin arkasında veya yanbaşında duran Yunanlılığı görmemezlikten gelmişlerdir. Nitekim, son İnönü Hükümeti de Kıbrıs buhranını Kıbrıs çerçevesinin dışına taşırmamak hususunda âzami itina gösterdi. Fakat bütün harcanan nazik gayretler, aşırı sayılabilecek itinalar fayda vermedi ve hakikat mızrağı çuvaldan fırladı.

Nihayet Hükümetimiz, alın altına geldiği realiteyi artık kabul etmiş gibi görünüyor ve Türk - Yunan münasebetlerini eline ve diline almaya başlıyor. Fakat bu, bilhassa Hükümetimizin bugünkü başkanı için kolay olan bir iş, bir keyfiyet değildir. «Türk - Yunan dostluğu karanlık bir istikamettir» sözünü söyleyebil-

mek için Hükümet Başkanının duyduğu ıstı-
rabı ve hayal kırıklığını, şahsen çok iyi anlıyo-
ruz. Lozan'ı takibeden yıllardan başlayarak, ar-
kada kalan uzun yılların boyunca, Ankara'ca
ön plânda tutulan Türk - Yunan dostluk siya-
setini yakından izliyen arkadaşların, şu anda,
aynı anlayışı benimle paylaştıklarından eminim.
Fakat bizim buradaki vazifemiz, Hükümet Baş-
kanının duyabileceği, veya duyması gereken,
siyasi hayatının ıstırabını belirtmek değildir.

Büyük Meclisi asıl alâkadar eden, Sayın
Başkanın bizzat hazırlayarak 1930 yılında An-
kara'da Eleftherios Venizelos ile, karşılıklı
olarak imzaladığı, dış politikamızın çok ente-
resan bir vesikası olan Türk - Yunan Mukave-
lenamesini 34 yıl sonra, yine bizzat kendi eliyle
feshetmek mecburiyetleri içine gömülmüş olma-
sı bizleri, Yüksek Meclisi şiddetle alâkadar eder.
Türk - Yunan dostluğuna, Türkiye tarafından
gösterilmiş bir cemileler manzumesini teşkil
eden bu mukavelenamenin feshi ve 34 yıldan
beri devam edip gelen geniş müsamahalı tatbi-
katının ortadan kaldırılabilmesi yolunda Hükü-
metçe alınan çeşit çeşit tedbirler de Yüksek
Meclisi şiddetle alâkadar eder. Çünkü, bu tat-
bikat ile Türkiye, dış politikasında bir rota de-
ğiştirmekte ve Lozan'dan bugüne kadar, kırk
yıldan beri takibedilen Türk - Yunan siyaseti
180 derecelik bir değişmeye yönelmektedir.

(«Konuşmasına ne lüzum var?» sesleri)

BAŞKAN — Efendim, gündeme alınması
hususunda beyanda bulunuyor. Tabiatıyla daha
evvel Hükümetin konuşacağını bilmeden Sayın
Demiray bu konuşmasını hazırlamış ve onun
için konuşuyor. Buyurunuz efendim.

TAHSİN DEMİRAL (Devamla) — Bu defa
girişeceğimiz esas öyle bir esastır ki, böyle bir
eshabı mucibeyi hak etmektedir, arkadaşlar.

Hal ve durum böyle iken, bizler, milletve-
killeri ve Büyük Meclisin üyeleri olarak, olup
bitenleri, dış siyasetimizde büyük değişiklik
ifade eden Hükümet tatbikatını, bütün memle-
ket gibi ve 30 milyon vatandaşla birlikte rad-
yodan ve gazetelerden öğrenmekteyiz. Nitekim
1930 Türk - Yunan Mukavelenamesinin sona
erdiğini de aynı şekilde ve ilk defa radyodan
öğrendik. Bu kuru tebliğ aynen şöyledir, oku-
yorum :

«Türkiye ile Yunanistan arasında 30 Ekim
1930 tarihinde Ankara'da imzalanmış bulunan

İkamet, Ticaret ve Seyrisefain Mukavelename-
sinin anılan Mukavelenin 36 nci maddesinin
tarafına tanınmış olduğu yetkinin kullanılması
suretiyle, sona erdirilmesi; Dışişleri Bakanlı-
ğının 2.3.1964 tarihli ve 521.720-DI/4883 sa-
yılı yazısı üzerine 21.5.1963 tarihli ve 244 sa-
yılı Kanunun 3 ncu maddesine göre, Bakan-
lar Kurulunca 7.3.1964 tarihinde kararlaştırı-
lmıştır.»

Muhterem arkadaşlar, Hükümetin bu teb-
liği ile, Mukavelenamenin feshinden sonra
bir aydan fazla bir zaman geçmiş olmasına rağ-
men Hükümet bu konuda Meclisimize hiçbir
resmî bilgi vermemiş ve bu mühim siyasi hâ-
dise Meclis hayatımızda bir iz bırakmamıştır.
Bu affolunmaz noksanı bir dereceye kadar telâfi için bu kararnameyi burada aynen okumuş
bulunuyorum. Şimdi bu okuduğumdan ve ihti-
lâlden sonra da Yüksek Meclisin bu hâdise
üzerinde durması katî bir zaruret halini alıyor
kanaatindeyiz.

Millet Meclisinin sayın üyeleri;

Hükümetçe sona erdirilen 1930 Türk - Yu-
nan Mukavelenamesi, Büyük Millet Meclisince
9 Mart 1931 tarihinde 1708 numaralı kanunla
tasdik olunmuştur. Hükümet ise bu gibi muka-
velenamerin feshi hakkını kendisine tanıyan
ve 21.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanuna da-
yanarak bu Mukavelenameyi fesnetmiş bulun-
maktadır. Bununla beraber bu feshin neticede
yine Büyük Meclise getirilip tasvirinin alın-
ması gerekir kanaatindeyiz. Hükümete veril-
miş olan bu fesh yetkisi, Anayasanın 65 nci
maddesi gereğince Meclisçe tasdikı mecburi
olan bir Andlaşmanın ön tatbikatından olarak
bidayette Hükümetçe parafe edilmesi yetkisi
mahiyetindedir. Kaldı ki, iki yıllık olarak
imzalanmış olan bu mukavelename, kendiliğin-
den uzama imkânı veren maddesiyle, 34 yıl
yürürlükte kalmıştır. Bu mukaveleye benzer
diğer bir mukavelenameyi Cumhuriyet tarihi-
mizde hatırlamıyoruz. Canlı bir halde tatbikat
mekkiinde kalabilmiş olan böyle bir mukave-
lenamenin feshi Meclisimizi şiddetle alâkadar
eder. Bu itibarla Yüksek Meclis vermiş ol-
duğumuz önergeyi kabul buyurmakla Anaya-
samız ve milletlerarası tatbikatı bakımından
da değerli arkadaşlarımıza bu konuda görüş-
lerini belirtmek fırsat ve imkânını kazandırmış
olacaktır.

Fakat bizim burada üzerinde durmak istediğimiz sadece mukavelenin feshine ait hukuk tekniği ve Anayasamızın tatbikatı hususları değildir. Esas konumuz; biraz evvel de söylediğim gibi, bir umumi görüşme açılmasını zaruri kılan Başbakanımızın tâbirleriyle : «Türk - Yunan dostluğunun karanlık bir istikamette oluşudur.» Şimdi müsaadenizle, 34 yıl sonra, hattâ 40 yıl sonra, 40 yıl evvelki Başbakanın 40 yıllık itinalı ifadesini celilekâr cümlelerini değiştirip takibedilen Türk - Yunan dostluğunun karanlık bir istikamette olduğunu görmesi, kabul etmesi ve bunu ifade etmesi hâdisesi üzerinde durmak isteriz.

Muhterem arkadaşlarım,

Meclis olarak da, hep birlikte bu hâdisi üzerine eğilmeye, kırk yıldanberi devam ettire geldiğimiz bir siyaseti baştan başa gözden geçirip bir muhasebesini yapmaya, bir bilânçosunu çıkarmaya ve ondan sonra da, cemilekârlığı, fayda getirmez siyasi geliş gidişleri, realite olmıyan tutumları bir tarafa iterek Türk Milletinin kaskatı kaderini ve çevrili bulunan acı gerçekleri hak ve menfaatlerimizi esas olacak bir yeni siyasi istikamet tutmak mecburiyetindeyiz.

Şimdi denilebilir ki, biz, dış münasebetlerimizde bu derece realitelerden uzak ve hattâ plâtonik denilebilecek bir gidiş içindemiydik ki, bugün bunu terk ederek realist bir siyasete dönmemiz bahis konusu edilebilsin. Böyle bir mülâhaza ve düşünceye karşı ben burada 1930 yılının Ekim ayına dönüp Elefterios Venizelos'un ölçüp biçtikten sonra sarfettiği sözleri ortaya koyacağım.

Yunan Başvekili Venizelos 30 Ekim 1930 tarihinde, Ankara'da, Yunanlılar nam ve hesabına avantajlar sağlıyan Türk - Yunan Andlaşmalarını imzalayıp, adeta cebine yerleştirdikten sonra, yerli ve yabancı basın mümessillerini kabul ederek onları, memnun ve mesrur, verdiği beyanata şu sözleri eklemekten kendini alamamıştı.

«Gerek Yunanistan ve gerek Türkiye'nin bir Balkan siyaseti ve bir de (Doğu Akdeniz) siyasetleri vardır. Asıl kendilerini meşgul eden bu ikine siyasettir. Nitekim Yugoslavyanın da bir Balkan siyaseti olduğu gibi bir de (Adriyatik siyaseti) vardır.»

Yunan Başbakanı Giritli politikacı ihtiyar Venizelos'un Ankara'nın ortasında, gazetecilere sorulmadan söylediği ve söylemek lüzumunu duyduğu (Yunanistan'ın Doğu Akdeniz siyaseti) acaba ne idi? O zaman kimse bunun üzerinde durmadı; durabilecek olanlar da gidişin keyfini her halde bozmak istemediler.

Venizelos'u tanıyanlar ve Yunanistan'ın dış politikasını, megalö ideasının köklerini ve bu köklerin derinliğini bilenler için o gün sarfedilen bu söz büyük bir ehemmiyet taşımakta idi. O da Galilla gibi «Dünya yine de dönüyor!» mânâsında konuşmuş ve: «Cebimdeki bu mukavelelere rağmen; siz, Ankara siyasiyununun? büyük gayretlerinize rağmen, Yunanistan'ın Doğu Akdeniz politikası yürüyecektir; bu siyaset, bu mukavelelerden, Balkan konferanslarından ve paktlarından sonra da önemlidir.» demişti, demek istemişti. Buna karşı biz ne yapmıştık arkadaşlar?. Lozan'dan ve 1930 Andlaşmalarından sonra aynı dış politika sloganlarımızı söylemekle yetinmiş, her Atina'ya uğrayışta biraz daha şevke gelip, Türk - Yunan dostluğuna yeni sıfatlar eklemiştik. 1939 da Atina'da bir ek mukavele imzalayan Tefvik Rüştü Aras, Yunan Başbakanı General Metaksas ile, karşılıklı geçip kadehlerini, (Türk - Yunan Birliği) şerefine yükseltilmiş ve bununla da yetinmiyen şöretli Dışişleri Bakanımız bir gün de «aradaki hudut farklarının silindiğini» beyan edivermişti.

Bizim bu şevkli, aşırı tavizkâr davranışlarımıza karşı, Lozan'dan ve 1930 Andlaşmalarından sonra onlar ne yapmışlardı?.. İşte, bugün, asıl karşılığını bu kürsüden vermeye, muhasebesini yapmaya mecbur olduğumuz tarafların bu tutumu, bu durumudur. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz politikasının aradan geçen kırk yıl içinde kat'ettiği mesafe, inkişaf eden istikametleri ve bugün vâsıl olduğu merhaleidir.

Muhterem arkadaşlar;

Şu açık bir hakikattir ki, Yunanistan, birbucuk asırdan beri devam edegelen bir politikanın çizgisinden dışarı çıkmamış, sadece bu çizgi üzerinde zaman zaman hızlanmalar, zaman zaman duraklamalar yapmıştır. **Bu çizginin sağında ve solunda daima iki büyük devlet yer almıştır.** Biz iki asırdan beri bu çizgi üzerindeki kâh sağındaki, kâh solundaki devletle birlikte üçlü olarak çatıştık ve hâlâ da çatışıyoruz. Bu çatış-

malar sırasında Doğu Akdeniz siyaseti daha da genişliyor ve Orta - Doğu siyaseti çapını alıyor. İşte bundan dolayıdır ki; biz, istediğimiz kadar çerçevesinden çıkarmamak gayreti içinde olalım. Meselâ; bir Kıbrıs meselesi ciddiyetle ele alındığı zaman ilk merhalede bir Yunan meselesi, onun ardından (Yunanistan'ın Doğu Akdeniz siyaseti), daha doğrusu megalo ideası (Büyük Yunanistan dâvası) onu da kurealadığımız zaman yine bir Orta - Doğu meselesi on plâna çıkarıyor.

Muhterem arkadaşlarım,

Bugün içine gömüldüğümüz dış meseleler açıkça gösteriyor ki Türkiye tarafından kırk yıldır takibedilen Yunan dostluğu, Balkan dostluğu gibi siyasetlerin hazin neticeleri gösteriyor ki, geçen yüz yıldan kalan ve bizim için hayatî olan dâvalar ve türlü meseleler sadece pamuk ipliklerine bağlıdır ve hiç biri yerine oturmamıştır. Oturtuldu sanılanların da nihayet kırk yılın sonunda, oturmadığı; kırk yıl evvelki gibi durduğu, en iyimser görüşlülerimizce de, her halde anlaşılmıştır. Elefterios Venizelos, Giritli Venizelos olarak öldü. 1930 da Ankara'ya beraberinde getirdiği Yunan Hariciye Nâzırı Mihalakopulos'da 1918 mütarekesinde Türkiye'yi bir mezâra gömmek azmi içinde büyük gayretler sarfeden Mihalakopulos olmaktan bütün ömrü boyunca bir an fariğ olmadı.

Değil İkinci Dünya Harbinden sonra doğan cumhuriyetlerle, diğer her hangi bir devletle benzerliği olmıyan Devletimiz, gerçi genç bir cumhuriyettir. Bununla beraber büyük ve uzun ömürlü bir İmparatorluğun çekirdeğini teşkil etmiş olması dolayısıyla bu özde ve bu çekirdekte İmparatorluğun kromozonlarından az çok bir şeyler ve bu arada bilhassa birtakım kronik dış dertler ve meseleler de intikal etmiştir. Bunlar geniş bir sahayı kaplar. Biz bugün, bunlar arasından en dar çerçevesiyle (Yunanistan'ın Doğu Akdeniz siyaseti) ni ele alıp, bütün şumulüyle gözden geçirmek ve varacağımız neticeye göre kesin tavrımızı almak mecburiyetindeyiz.

Bize göre, evvelâ Venizelos'un ifadesiyle : (Yunanistan'ın Doğu Akdeniz siyasetini) ve onun ışığı altında Türk - Yunan siyasetinin kırk yıllık seyrini gözden geçirmemiz ve nihayet bu siyasetin bir parçasından başka bir şey olmıyan Kıbrıs dâvasına parmak basmamız gerekir. Bu parmak ya şimdi basılacaktır veya hiçbir zaman

Türk Milleti olarak bu siyasi sahanın genişliği içinde bir yeni Sakarya hattına gelip dayanmış bulunuyoruz. Kuvvetlerimizi 1921 de bu hattın bir kilometre dahi geri almaya razı olmıyan Mareşal Çakmak'ın o gün umumi karargâhta sarfettiği cümlelerini hatırlayalım. Mareşal şöyle diyordu :

«Asker, vatan toprağına sımsıkı sarılmış, oluk oluk kan akıtıyor. Onları o kanlı mevzilerinden çıkarıp geri alamayız. Her ne olacaksa burada olacak, harbin kaderi bu noktada taayyün edecektir.»

Arkadaşlar;

İdareciler olarak, siyasi sahada tereddüt geçirenlerimiz, zaf gösterenlerimiz bulunabilir, hattâ geriliyenler olabilir. Fakat şunu iyi bilelim ki, Sakarya gibi kritik bir hat üzerinde soluk soluğa bekliyen 30 milyon Türk'ün bir adım geri almamıza müsaadesi yoktur. («Bravo» sesleri, alkışlar)

Kıbrıs'taki tepelerde ve boğazlarda bugün toprağına sımsıkı sarılmış, kaularını akıtan Türkler, bir semboldür. Büyük Yunanistan dâvasını, megalo ideasını kırıp ters yüz etmeye savaşanlar semboldür. Mücadele orada görüldüğü şekliyle basit bir mücadeleden ibaret değildir. Mücadele nin sahası, gayesi, neticeleri Doğu Akdeniz için olduğu kadar Dünya için de ehemmiyetlidir.

Sizler, yeni bir devrimden sonra gelen yeni birinci dönem milletvekilleri olarak, 1920 Meclisinin mebusları gibi davranmaya mecbursunuz. Askerlerimiz de Sakarya'nın gazileri gibi davranmaya mecburdurlar. («Bravo sesleri, alkışlar») Her halde şu tarihî hakikat iyice bilinmelidir ki, Türk Milleti bir ağlama duvarı önünde sıralanacak bir millet değildir. («Bravo» sesleri)

Hükümeti kendi başına bırakmakta devam edemeyiz. 1920 Meclisi ne yolda hareket etti ise, öyle hareket etmeye mecburuz. Türk tarihi ve onu yaratanlar şu anda sizleri gözlüyor. Lütfen vazifenizi yapınız; genel görüşmeyi açınız, tarihi vazifenize başlayınız, arkadaşlar.

Hürmetlerimle. (Şiddetli alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Erim, zatîaliniz görüşecek misiniz?

NIHAT ERİM (Kocaeli) — Hayır görüşmeyeceğim.

BAŞKAN — Görüşmeyeceksiniz, genel görüşme sırasında görüşeceksiniz. Parti grupları adı

na arkadaşlar konuşacaklar mı? (Sağdan «genel görüşme sırasında arz edeceğiz» sesleri) Genel görüşme sırasında arz edeceksiniz. Yani şimdiki gündeme alınıp alınmaması hususunu kararlaştıracacağız. Hükümet kürsüdeki vâkı beyanında genel görüşmeyi tekabül ediyor. Görüşmek istiyor musunuz Sayın Bilgin? (Millet Partisi sıralarından «grup adına söz istedik» sesleri)

Ö. ZEKÂİ DORMAN (İstanbul) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun. Millet Partisi Grubu adına Sayın Zekâî Dorman.

M. P. GRUPU ADINA ZEKÂİ DORMAN (İstanbul) — Muhterem Başkan, aziz milletvekilleri; Kıbrıs mevzuunda bir genel görüşme açılmasını isteyen çeşitli önergeler evvelce reddedilmişti.

Bu ret kararlarının dayandığı sebepler artık tamamıyla ortadan kalkmıştır.

Kıbrıs mevzuunda ne aydınlanmayan bir nokta, ne imtihandan geçmemiş bir dostluk ve ittifak ve ne de Birleşmiş Milletler kalmıştır. («Bravo» sesleri, alkışlar)

Yıllardan beri dostluk, ittifak ve insan hakları edebiyatı ile uyutulmuş olan Türkiye'nin yalnızlığı anlaşılmıştır.

Muhterem arkadaşlar, hatırlanacağı üzere 2 Ocak 1964 de Yüksek Mecliste Üçüncü Hükümet programının müzakeresi vesilesiyle, Millet Partisi Meclis Grubu olarak şöyle söylemiştik:

«Kıbrıs'ta Türklere tatbik edilen katliam karşısında bile, işlemediği sabit olan dostluklar ve muahedeler sistemini, acı gerçeklerin ışığı altında yeniden gözden geçirmenin zamanı geldiğine ve hini hacette kimlere güvенеbileceğimizi şimdiden tesbit etmemizin hayati bir zaruret olduğuna kaaniiz.»

Yine aynı konuşmada «Kıbrıs meseleleri zahirde Lefkoşa'da hakikatte ise Atina'da halledilebilir; şekle sığınmak, bu gerçeği değiştiremez» demiştik.

Bu görüş ve kanaati evvelce ifade etmiş olan Millet Partisi Meclis Grubu, dostluk ve ittifaklarımızın geniş bir şekilde muhasebesine imkân verecek olan bir genel görüşmeye gidilmesinden ancak memnuniyet duyar. Bu genel görüşme, Türkiye'de Kuvayi Milliye ruhunun ölmediğini herkesin müşahade etmesine de imkân verecektir.

Canlılığı bir kere daha gösterecek olan bu ruh, Kıbrıs faciasına nihayet verecek kararların en sağlam bir dayanağı olacaktır.

Bu itibarla Millet Partisi Meclis Grubu, verilen genel görüşme önergesinin kabulünü Yüksek Heyetinizden saygı ile rica eder. (Alkışlar)

BAŞKAN A. P. Grubu adına Sayın Turhan Bilgin.

A. P. GRUPU ADINA TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar; İstanbul Milletvekili Sayın Tahsin Demiray, Çanakkale Milletvekili Sayın Ahmet Nihat Akay ve Kocaeli Milletvekili Sayın Nihat Erim'in; Anayasanın 88 nci maddesine istinaden, Türk - Yunan münasebetleri ile Kıbrıs konusunda genel görüşme açılmasını talebeden takrirlerine, Adalet Partisi Meclis Grubu olarak katılmaktayız.

4 Mart tarihli Güvenlik Konseyi kararından sonra, gerek Kıbrıs'ta, gerek Türk - Yunan münasebetlerinde ve gerekse milletlerarası münasebetlerde Türkiye'nin harici politikası üzerinde çok ehemmiyeti haiz inkişaflar vukubulmuş ve yeni yeni meseleler ortaya çıkmış bulunmaktadır. Türkiye'nin kaderiyle ilgili, hayati derecede önemli dâvaların, millî iradenin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde en geniş ölçüler içerisinde müzakeresi takibolunacak millî politikanın tanzimini ve en doğru hal şeklinin bulunmasını sağlayacaktır. Bu cümleden olarak Makarios'un son Yunanistan seyahatinden sonra Yunan Başbakanının 14 Nisan tarihli ve 10 maddelik bilinen beyanlarıyla, Sayın Başbakan İsmet İnönü'nün bir yabancı dergiye bu mevzularda verdikleri beyanat, Türkiye'ye arabulucunun gelişi, Avrupa Konseyinde Kıbrıs'la ilgili müzakereler ve son olarak da, NATO Genel Sekreteri ile askerî ve iktisadi işlerle görevli yardımcısının Türkiye'deki temasları hakkında Büyük Meclisin vuzuha ermesi gerekmektedir. Ayrıca İstanbul'da Rum Ortodoks Kilisesinin faaliyetleri ve bununla ilgili olarak Hükümetçe alınan kararlar içte ve dışta kamu oyunda çeşitli yorumlara sebeb olmuştur. Hükümet bu kararların mesnedlerini efkârı umumiyeye açıklamalıdır. Kıbrıs'ta cereyan etmiş ve etmekte olan hâdiselerin inkişafı Türk - Yunan münasebetlerinin dünkü, bugünkü ve gelecekteki durumu ve bunların doğurabileceği diğer beynelmilel problemler dış politikada millî görüşümüz üzerine

bir kere daha eğilmeyi icabettirmektedir. Şunu ifade edelim ki; şimdiye kadar dış politikamıza istikamet veren temel unsur ve prensipler üzerinde partilerimiz arasında mühim görüş ayrılıkları zuhur etmemiştir. Bundan sonraki tutumumuzun da bu şekilde devam etmesi en halisane temennimizdir (Bravo sesleri) Ancak, bu temennimizin tahakkuk edebilmesi dış politikamızla ilgili bütün meselelerin, inceliklerin bütün partilerce bilinmesine ve müşterek millî görüşün, lüzumlu müşterek bilgi ve esaslar üzerine bina edilmesine bağlıdır. Millî dış politika, muhalefet partilerinin Hükümetin görüşüne tabi olması demek değildir. Hükümetin günün şartları içinde gerçek mânada millî tesanüdü sağlayıcı ve demokratik Garp memleketlerinde tatbik edilen metot ve prensipleri tatbik etmesini temenni ediyoruz. Bu ölçüler içerisinde millî bir dış politika meselelerimizi hal yoluna sokabilecektir. Bugün beynelmül muvazene ve münasebetler yönünden kendimizi Batılı ittifak esaslarında NATO ve CENTO müesseseleri içinde mesut ve emin hissetmekteyiz. (Bravo sesleri) Bu millî görüşte bir değişiklik zuhur etmemekle beraber Sayın Başbakanın hiçbir parti lideriyle görüşmeden, «yeni bir dünya kurulur ve Türkiye kurulur ve Türkiye de bu dünyada yerini bulur» demesine hangi hususi bilgi ve ciddi sebeplerin müessir olduğu açıkça ortaya konmalıdır. (Soldan «Bravo» sesleri)

Bugüne kadar bunun üzerinde hâdiselerin inkişafına intizaren muhalefet olarak bu konuda birşey söylememiştik. Fakat bu konuda muhalefet olarak söyleyeceğimiz şeyler elbette ki mevcuttur.

Türk ve Dünya kamu oyunda parlâmentonun iktidar ve muhalefet olarak tarihî vazife ve mesuliyetlerinin bir kere daha tanzim ve tesbitini millî menfaatler bakımından faydalı görmekteyiz. A. P. Meclis Grubu genel görüşme açılmasını istiyen takrirler lehinde oyunu kullanacaktır. Hükümetin Salı günü genel görüşmelere devam edilmesi teklifine aynen iştirak etmektedir.

Hürmetlerimizle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Y. T. P. Meclis Grubu adına Sayın Zeyyad Kocamemi.

Y. T. P. MECLİS GRUBU ADINA ZEYYAD KOCAMEMİ (Tokat) — Aziz Başkan, kıymetli

arkadaşlarım; bugün milletçe Kıbrıs mevzuu gibi çok mühim bir hâdisenin karşısındayız. Milletimizi topyekûn alâkadar eden, hattâ ittifakların seyrini değiştirecek olan ve ihtilâtları sebebiyle bütün bir insanlığı tehdit eden böylesine mühim bir meselede umumi müzakere açılmasını istiyen bu takririn isabetine iştirak etmekteyiz. Hükümetin Meclise gelerek hâdiseleri bütün açıklığıyla ve karşılaştıkları müşkülleriyle birlikte anlatmasını ve partilerimizin, milletvekillerimizin görüşlerini, müzakereleri «sen - ben» kavgasına çevirmeyecek bir üslûp içinde bildirmelerini temin etmek bakımından Y. T. P. olarak teklife müspet rey kullanacağımızı bildirir, hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — C. K. M. P. Grubu adına Sayın Seyfi Öztürk.

C. K. M. P. MECLİS GRUBU ADINA SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Çok muhterem arkadaşlarım, Kıbrıs konusunda genel görüşme yapılması teklifi bundan evvelce da Parti Grupumuz tarafından kürsüye getirilmişti. Bu kere Hükümet tarafından genel görüşme açılması hususunun kabul edilmiş olmasını memnuniyetle kaydederek, bütün partilerin hassasiyetle üzerinde durduğu bu millî konunun bir millî Meclis hüviyeti içerisinde Parlâmentoda görüşülmesini ve bir sâlim neticeye varılmasını arzu etmekteyiz. Grupumuzun reyleri görüşmelerin kabulü istikâmetinde olacaktır.

Hürmetlerimle. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince önerge sahipleri, Hükümet adına Başbakan veya bir Bakan ve parti grupları adına birer temsilci konuşmuş bulunmaktadır.

Şimdi evveleminde Kıbrıs ve Türk - Yunan münasebetleri hakkında bir genel görüşme açılması hususunun gündeme alınması noktasını ve daha sonra da gün tesbiti hususunu oylarınıza sunacağım.

Genel görüşme açılması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Bu genel görüşmenin 5 Mayıs 1964 Salı günü saat 15 te yapılacak birleşimde olmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623) (S. Sayısı : 631)

BAŞKAN — Açık oylama var, lütfen arkadaşlarımız Meclisi terk etmesinler.

Dünkü birleşimde çoğunluk bulunmadığından yapılmıyan Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ait Kanunun açık oylamasına geçiyoruz.

Hangi ilden başlayacağımıza dair kur'a çekiyoruz : İzmir. İzmir'den başlıyoruz.

(«Kutular dolaştırılsın» sesleri.)

İtiraz vukubulmazsa İctüzüğün hükmü muvacehesinde mes'a vardır, oy kutularını dolaştırmak suretiyle yapıyoruz. Lütfen kupaları dolaştırmız.

(Kutular dolaştırılmıya başlandı.)

2. — Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/679) (S. Sayısı : 699) (1)

BAŞKAN — Gündemdeki maddelere geçmeden evvel bir önerge var, onu okutacağım.

Başkanlığa

Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair olan kanun teklifi Maliye ve Plân komisyonlarında görüşülüp 2/679 No. ile gündemin iki defa görüşülecek işler meyanında 108 sırasına alınmıştır. Teklif mahiyeti itibariyle mühim bir ihtiyacın hemen karşılanmasını gerektirdiğinden gündemde mevcut diğer tasarılarla takdimen görüşülmesi için öncelik ve ivedilikle

müzakeresinin oya arzını teklif ederim.

Plân Komisyonu

Başkanı

Trabzon

Ali Şakir Ağanoğlu

BAŞKAN — Önergede iki husus mündemiktir; hususlardan birisi, gündemdeki diğer maddelere takdimen Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifinin görüşülmesi; diğeri de, öncelik ve ivedikle görüşülmesi teklifidir.

Gündemdeki diğer maddelere takdimen bu meselenin görüşülmesi hususunu oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öncelikle görüşülmesi hususunu oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Lütfen komisyon yerini alsın.

Bütçe Plân Komisyonunun raporunu okutuyorum:

(Bütçe ve Plân Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz isteyenler?

Buyurun Sayın Sabahattin Savacı.

SABAHATTİN SAVACI (Giresun) — Muhterem arkadaşlarım, ehemmiyetli bir teklifle Yüksek Meclis karşışarşıya bulunmaktadır. Teklif bu ehemmiyetiyle uygun şekilde maalesef huzurunuzda getirilmemiş bulunmaktadır. Daha evvelce kanunlaştırılan bu husus, bu kere yüksek okulları içine alacak şekilde yalnızca bir hibeyi, bir bağışı realize etme maksadını sağlamaktan başka hiçbir fayda sağlamamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, Türk Milletinin tarihî şöhretine yakışır, ferdî olarak çok eskiden beri yapageldiği kültür müesseseleri, sağlık müesseseleri, ilim müesseseleri maalesef bu tasarıda yer almamış bulunmaktadır. Ben o kanaatteyim ki, hepinizin gönlü Türkiye'de bütün bu hususu sağlayacak bir teklifin, bir tasarının içerisine konulup kanunlaştırılması istikametindedir. Bu tasarı ise, arz ettiğim gibi, daha evvelce üniversiteye tanınmış olan vergi muafiyetini yüksek okullara da teşmil etmektedir. Halbuki arka-

(1) 699 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

daşlarım, bu memlekette bağışlarla, varlıklı şahısların yardımları ile neler yapılmamıştır ki. Türk tarihine şöyle bir bakınız. Vakıflar, Türk Milletinin bağışlarıyla, Türk Milletinin ferdi yardımlarıyla yapılmamış mıdır? Şimdi hepimiz kendi seçim bölgelerinizde müşahede etmişsinizdir; orta tedrisata, ilk tedrisata yapılacak yardımlar bu tasarının içerisinde değildir. Filhakika; ilk tahsil için, ilköğretim için, başka bir kanunda bu hususu sağlanmış bulunmaktadır ama bugün, yüksek tahsilin dışında ortaöğretimin her yönleriyle bu tasarının, bu teklifin dışında kalması isabetli değildir.

Sonra muhterem arkadaşlarımız; yalnız yüksek öğretim kısmının bu teklifle vergilerden muaf kılınması, bunun dışında arz ettiğim sağlık tesislerinin, kütüphane kurma tesislerinin, keza muhtelif ilmî ve teknik araştırma kurumlarının bu suretle yapılacak yardımlardan istifade ettirilmemesini büyük bir eksiklik telâkki ediyorum.

Aziz arkadaşlarımız, yalnız münferit bir mevzu için bir istikamette bir kanunun çıkması ancak mahdut bir fayda sağlar. Halbuki, bugün Türkiye'de Devlet gayretlerine, Hükümet gayretlerine muvazi vatandaşların da bu gayretlere Türkiye'nin kalkınmasına, maarif hizmetlerine, sağlık hizmetlerine, kültürel ve teknik hizmetlerine teşne olduklarına kaani bulunmaktayım. Bu mevzu, komisyonda görüşülürken muhtelif arkadaşlarımız, muhtelif seçim bölgelerinde vatandaşların bağış yapmak istediklerini, bu mahzur sebebiyle bağışta bulunamadıklarını, bu mevzuun halledilmesi imkân dâhiline girdiği takdirde bu bağışların, yurdun her yönünde yapılacağını ifade etmişlerdir. Sizler de muhtelif bölgelerde aynı müşahedeye sahip bulunuyorsunuzdur.

Binaenaleyh; bu tasarının, bu teklifin bu şekilde çıkmasının arz ettiğim istikamette mahdut faydası olacaktır. Beklediğiniz büyük faydayı, Türk Milletinin, Türkiye'nin kalkınmasına varlıklarıyla, servetleriyle katılmalarına Türkiye'nin bütün dünyada olduğu gibi muhtelif hususi fonlarla, şahısların yardımlarıyla, bu imkândan bir müddet daha mahrum kalacağını arz etmek isterim.

Bu itibarla bu teklifin, bu mahdut faydası ile çıkmasını eğer gönlünüz istemiyor ise, teklif

fin reddini talebediyorum. Teklifin, arz ettiğim istikamette bütün bu bağışları, bütün bu ferdi hibeleri içerisine alacak şekilde bir teklif halinde veyahut bir tasarı halinde gelmesini ben-deniz dilemekteyim.

Hürmetlerimle...

BAŞKAN — Sayın Seyfi Öztürk.

SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Çok muhterem arkadaşlarımız, Sayın Sabahattin Savacı arkadaşımızın izhar ettiği hissiyata, noktai nazara iltihak etmemek mümkün değil. Memleketimizin sosyal ve kültürel meselelerini, problemlerini büyük çapta halledecek mevzuatın hazırlanması meselesi, hiç şüphesiz ki, uzun zaman, etüde ve imkânlarla muhtaçtır. Bu mevzuda ferdi çalışmalar, toplu çalışmalar olur; teklifler gelir, üzerinde konuşulur ve bu ihtiyaçlara cevap vermeye çalışılır. Bugün üzerinde durduğumuz konu çok basit ve ufak bir gayretle netice verecek bir konudur.

Mer'i bir kanun var. Üniversiteleri, hukukî bir statü içerisinde bazı imkânlarla mücehhez kılmış, muafiyetler tanımış. Akademiler ve yüksek okullar hukukî statü içerisinde üniversitelerden ayrı mütalâa edilmezler; yüksek okullar bunlar. Şimdi bir ek fıkra ile yapılacak iş - teklif sahibi olarak - yüksek okulları, üniversiteleri aynı seviyede tutmak ve âmmeye hadim olarak yapılan bağışları kıymetlendirecek hayır sahiplerinin büyük çapta tesisler yapmasına imkân verecek bir fıkranın eklenmesinden ibarettir. Bununla toplum için kültür sahasında büyük faydalar mülâhaza edemeyiz ve arkadaşımızın noktai nazarını bir tarafa atmıyoruz; ancak onun yeri burası değildir; ayrı bir tasarı ile yapılacak ayrı bir mevzuat işidir, onu ayrıca teemmül etmek imkânı mevcuttur. Şimdi halledilmiş bir mevzuun neticeye vardiğinde hayır vardır, fayda vardır. Rica ediyoruz, lûtfen Plân Komisyonunun teklifine göre mesele kabul buyurulsun.

BAŞKAN — Sayın Rüstü Özal.

RÜSTÜ ÖZAL (Konya) — Çok muhterem arkadaşlarımız; gündem ortada; hazırlıklarımız o istikamette. Bugün bu, aslında biraz evvel konuşan Seyfi Öztürk arkadaşımızın dediği gibi, belki basit ve küçük bir gayretle netice verebilecek olan bir hizmet... Fakat biraz daha tetkik ettiğimiz zaman mutlaka daha derli toplu ve daha büyük çapta ele alınması zaruri olan bir konuda bulunuyoruz. Bir kere, gerek yürürlükte olan

kanunda ve gerekse değiştirilen şeklinde, Bütçe Komisyonunda da işaret ettiğimiz gibi, bağışın her hangi bir şekilde kabulüne dair bir kayıt bulunmamaktadır. Bir şartın kayıtlı olması, bir bağışın şartlı olması halinde bu şartın sayanı kabul olup olmamasının elbette tetkiki icabeder. Bir bağış yapıldığı zaman, ne olursa olsun şartın, bu şartı kabul edenler, bağışı kabul edenler tarafından yerine getirilmeyecek ağırlıkta olması mümkündür. Bir okulun yapılması için bir bağışta bulunan hayır sahibinin öyle bir şart ileri sürmesi mümkündür ki, seneler boyunca bu şartın yerine getirilmesi belki de bağışın ağırlığını aşabilir. Meselâ; bir okulun yapılmasına bir bağışta bulunan bir insan diyebilir ki, her sene şu kadar talebeyi, filân yerden gelen şu kadar talebeyi devamlı olarak okul okutacaktır. Bunun bir masraf ihtiyar etmesi ve hattâ kabul şartlarına uymaması mümkündür. Böyle bir şartı tetkik edebilecek ve binaenaleyh, bağışın sayanı kabul olup olmadığını tetkik edecek makamın kanunda gösterilmesi iktiza eder. Bu başka müesseselerde meselâ belediyeler de vardır, zannediyorum. Ancak belediye meclisleri böyle bir şartı kabul edebilirler.

Bunun dışında muhterem arkadaşlar, tedbir hakikaten pek aceleye gelmiş bir tedbirdir. Çünkü, 222 sayılı İlkokullar yapımına dair Kanunda bunların vergiden muaf olabilmesi kaydı mevcuttur. Üniversiteler için de mevcuttur. Değişiklik kabul edildiği takdirde bu, yüksek okullar ve enstitüler için de kabul edilmiş olacaktır. Fakat orta öğretim için, meselâ lise ve ortaokul yaptıran derneklere bağışta bulunanların vergiden muaf olması keyfiyeti açık kalmaktadır. Bunun dışında muhterem arkadaşlarımız; daha da üzerinde durulması iktiza eden taraflar vardır. Niçin bir okul için yapılan bağış vergiden muaf tutulur da, meselâ sağlık tesisi yaptıran bir derneğe yapılan yardım vergiden muaf tutulmaz? Bunun izahını yapmak da mümkün değildir. Eğer Hükümet programları, eğer Kalkınma Plânı muayyen bir istikamete daha fazla yatırım öngörüyor ve o yolda teşvikler yapılmasını icabet-tiriyorsa; kanunların da buna göre ele alınması lâzımgelir. Fakat muayyen bir maksat için, muayyen bir yerde yapılacak bir yardım için, bir kanun değişikliğine ve hem de arz ettiğimiz şekilde şartları lâzımgeldiği şekilde incelemeden

bir değişikliğe gitmenin doğru olmayacağı kanaatindeyim.

Fazla olarak bir hususu da dikkatinize arz etmek istiyorum. Yapılmakta olan, meselâ bir milyon liralık, bir yardımın muhterem arkadaşlarımız, kazanç dilimlerine göre ve kazanç dilimlerinden alınmakta olan vergilere göre yüzde 60'ın esasen Hazineye aid olduğunu hesabetmek lâzımdır. Yani, «bir milyon liralık bir bağış yaptım» diyen bir hayır sahibinin bu kanun ile parasının 600 bin lirasını Maliye hesabına yapmış olduğunu hesabetmemiz lâzımgeliyor.

Şimdi, bir milyon liralık bir bağışın altı yüz bin lirası esasen Hazineden yapılmış bir bağış olduğuna, Hazineden alınmış sayılacağına göre, geriye kalan kısmının kalkınma plânlarının Hükümet programlarının dışına doğru zorlayıcı bir maksadı da vardır. Hattâ o türlü zorlayıcı bir maksadı vardır ki; icabında bölgeler arasında denge kurmak dediğimiz zaman, dengelerin aleyhine olabilecek bir zorlama. Bunların istikametine kalkınma plânına göre tâyin ettiğimize, bu kalkınma plânının dışında ve kenarında bir başka istikamete doğru zorlayıcı bir tarafı da vardır. Bu bakımdan ben, bu kanun metninin iyi hazırlanmış olmadığına, maksadı temin etmediğine kaani bulunmaktayım. Ancak; ifade edildiğine göre, muayyen bir hizmetin yapılabilmesi için, kısa bir süre içerisinde kabulünde zaruret olduğuna işaret edilen bu değişikliğin aleyhinde bulunmaya da, - bir müessesenin yapılmasını geri bıraktırmak pahasına, da aleyhte bulunmaya da - inkân görmediğimi arz ederim.

Saygılarımla...

BAŞKAN — Sayın Şevket Asbuzoğlu.

ŞEVKET ASBUZOĞLU (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlar, teklif sahibi olarak hiçbir konuşma yapmak niyetinde değildim. Sebebi: Seyfi Öztürk arkadaşımın da izah ettiği gibi teklif, gayet basit, mevcut bir kanuna bir kelimenin ilâvesinden başka bir mâna taşımamaktadır. Yani Üniversiteler Kanununa, üniversiteler için yapılan yardımların vergiden muaf tutulması hususundaki, bir ek madde ilâvesinin yani akademilere de teşmili mahiyetini taşıyor. Bunu Büyük Meclisin ittifakla kabul edeceğine inanarak vaktinizi almamak için bir konuşma yapmak mecburiyetinde değil idim. Ancak, Sabahattin Savaçı arkadaşımızın görüşlerine iştirak etmemek kabil de-

ğil. Keza, Rüştü Özal arkadaşımın da böyle hayır müesseselerine yardım hususundaki dileklerini de ihtiva eden bir maddenin tedvinine dair bir konuşması oldu, ona da iştirak etmemek elde değil. Ama, bu bizim teklif ettiğimiz kanun, mevcut Üniversiteler Kanununda bir değişiklik yapılması hakkındadır. Diğeri ise, belli - başlı yeni bir kanunun tedvini ile kabil olacak bir husustur. Demin sözümün başında izah ettiğim gibi, konuşmak niyetinde değilim. Sebebi; gerek Maliye ve gerek Bütçe komisyonlarındaki arkadaşlarıma teker teker bunun ne gibi zaruretler tahtında getirildiğini izah etmiştim. Bugün Sabahattin Savaç arkadaşımızın ifade ettiği gibi, bunu reddederseniz; tahsillerini Eskişehir Gar binasının köşelerinde yapmaya çalışan, 5 - 6 parça binada tahsillerini ikmâl etmeye çalışan âkademî talebelerine bu yıl tahsis ettiğiniz 500 bin lira ile bu binanın yapılması kabil olmayacağına göre, bu durum daha da uzun müddet buralar da, bunların tahsillerini yarım yamalak bir şekilde çatılar arasında yapmaya devam etmek gibi kendilerini kötü bir durumla başbaşa bırakmaktan başka bir mâna ifade etmeyecektir. Esasına hiçbir arkadaşımız itiraz etmediğine göre, ben daha fazla huzurunuzu işgal etmeyeceğim. Yalnız Rüştü Özal arkadaşımın ileri sürdüğü bir şart meselesi vardır. Buradaki «şart» mâlûmdur; muayyen ve evvelce kabul edilmiş bir şarttır. Yani bir şey akla gelemmez. Nihayet bu, hayırsever vatandaşların, bu müesseselere yapacakları yardımların vergiden muaf tutulmasını istihdaf etmektedir. Şart budur. Bunu da istemek tahmin ederim ki, bu kabil iş adamlarının tabii hakkı olması gerektir. Binaenaleyh, başka ne gibi şartlar ileri sürülecektir? Burada şartlardan bahsedildi, anlıyamadım. Onun için fazla vaktinizi israf etmemek, almamak isterim. Eskişehir'de yapılacak olan Ticari İlimler Akademisine bir hayırsever vatandaşımız âcil bir yardım yapmak niyetindedir ve bu kanunun Meclisten çıkmasını beklemektedir. Lâtfeder de bu kanunu kabul ederseniz kısa bir zamanda bu inşaat mevsiminde bu çocukları bu sefaletten kurtarmış olacaksınız. Bu itibarla arkadaşlarımızın temennilerinin yerine getirilmesi bakımından ya Hükümet veya arkadaşlarımız kendileri tedvin edecekleri bir kanun teklifi ile Meclise gelirlerse o zaman bizim de kendileriyle beraber olduğumuzu arz etmek isterim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Fahir Giritlioğlu, buyurunuz.

FAHİR GIRİTLİOĞLU (Edirne) — Pek muhterem arkadaşlarım, görüşülmekte bulunan kanun teklifi, haddizatında mevcudolan bir kanunun noksanlığını gidermeye mâtuf bir tekliften ibarettir. Şu halde 7196 sayılı Kanunun çerçevesi içinde kalmak gibi bir zaruret vardır. Zira gelen teklif, 7196 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrasına bir fıkra ilâvesine dair bir tekliftir. 7196 sayılı Kanun, 1959 tarihinde çıkarılırken üniversitelere yapılacak bağışlar, «her türlü resim ve vergiden muaf tutulsun» denmiş; fakat bir noksanlık bırakılmış, yüksek okulların üniversitelerden mâdudolmadığı o anda düşünülmemiş. 1959 senesinden bu yana bu ihtiyaç kendisini hissettirmemiştir. Bugün akademiler ve alelûmum diğer yüksek okullar, 7196 sayılı Kanunun çerçevesi içerisinde mütalâa edilmediği için bir zaruret olarak karşımıza böyle bir teklifin gelmesini gerektirmiştir. Şöyle ki; Eskişehir'deki Ticaret Akademisi binası gerekçeye esas tutulmuştur. Bir binanın, bir şehirde yapılacak akademi binasının bir kanun teklifinin esasını teşkil etmesi hali benim görüşüme göre aslında doğru bir şey olmasa gerektir. 1964 yılında Eskişehir'de 500 000 lira sarf edilmek suretiyle bir akademi binasının yapılması hususu Plânda da yer almış bulunmaktadır. İşittiğimize göre inşaata başlanılmıştır ve gene işittiğimize göre hayırsever bir vatandaşımız bir milyon lira veya 1,5 milyon lirahık bir bağış yapmak istemektedir. Lâkin kendi bağışının kurusu kurusuna bu binaya sarf edilmesi arzusunu da izhar ettiği için 1,5 milyon liranın da bu binaya verilmesini arzu ettiği, fakat 7196 sayılı Kanun böyle bir bağıştan vergi ve rüsum alınmasını önliyemeyeceği için; Eskişehirli arkadaşlarımız, kendi memleketlerindeki bu inşaatın böyle bir bağışla da takviye edilmesi zımında bu teklifi getirmişlerdir. Şu halde teklif biraz zaruretin eseri. Teklif, elbetteki Eskişehir'deki bina dolayısıyla yalnız o binaya munhasır olarak gelmemiş. (Alelûmum yüksek okullar) tâbiri kullanılarak teklif hazırlanmıştır; şümullenmiştir ve iyi olmuştur. Bu suretle metin çok sarîh ve çok açıktır. Üniversitelerin tabii olduğu bütün imkânlardan yüksek okullar da faydalanmış olacaktır. Komisyonu tebrik ederim. Bu arada komisyona verilen teklif daha da

genişletilmiştir, özel mahiyetteki yüksek okullara teşmil etmiştir. Ve «yüksek okul, akademi» tâbiri kullanılmak suretiyle, kanaatimce «Harb Okulu», kanaatimce «Gazi Terbiye Enstitüsü» gibi lisenin üstündeki okullar; yüksek okul sayılan diğer müesseseler, şümüülüyle metnin içerisine alınmıştır. Bu suretle metin açıktır, komisyona iadesini gerektirecek her hangi bir durum yoktur. Metnin aynen kabulünü şahsan uygun görmekteyim ve bunu istirham etmekteyim.

Bu arada Yüksek Meclisinizi ikaz eden diğer bir durum daha vardır. Yarın bir hamiyetli vatandaş; «filân ildeki lise binasının yapımı için bir milyon lira vereceğim» dediği zaman, 7196 sayılı Kanunun imkân vermediğini göreceğimiz için filân lisenin yapılması amacı ile yeni bir tadilat lüzumunu duyacağız. Bu suretle demek isterim ki, bugünkü tadilat noksanıdır. Temennim şudur ki; bütün kültür müesseseleri için yapılacak bağışlar her türlü vergiden ve resimden muaf olmalıdır. Meseleyi bütün kültür müesseselerine teşmil edecek şekilde hazırlamaya kalkıştığımız takdirde elimizdeki Eskişehir'in âcil ihtiyacı gecikmiş olabilecektir. Hiç değilse yüksek okullara aidolan ve elimizde 1959 yılında çıkmış 7196 sayılı bir Kanun da bulunduğu ve bu kanun munhasıran yüksek okullar için - affedersiniz - üniversiteler için çıkarılmış bulunduğu göre, üniversiteler meyanına yüksek okulları da ithal etmek suretiyle, yüksek öğretimi vergi ve rüsumdan bugün için muaf tutan bir mevzuatı sağlamış bulunmaktayız.

Tekrar arz ediyorum; temennim, böyle bir mevzuatı ilköğretime ve orta öğretime, teknik öğretime de teşmil etmiş olalım. Bu haliyle teklifin aynen kabulünü istirham ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Nihat Kürşat.

NIHAT KÜRŞAT (İzmir) — Muhterem arkadaşlar, teklifin ortaya koyduğu meselenin ehemmiyeti ve şümüülü meydandadır. Benden evvel söz alan arkadaşlar muhtelif noktalardan buna işaret ettiler. Zaten mesele, Bütçe Komisyonunuzun 2 - 3 celsesini almıştır ve neticede Bütçe Komisyonu meselenin daha şümüüllü, geniş bir şekilde ilköğretim müesseselerine kadar teşmilini içine alan bir teklifle gelmesine değin bu kanun teklifinin tehirine karar vermişti. Sonra malûm; parlâmento temasları bilinen şey-

lerdir. Bir tekriri müzakere ile tekrar getirildi ve çok zayıf bir ekseriyetle Bütçe Komisyonundan geçirildi.

Muhterem arkadaşlarım, bu mevzuda, şahsan ben muhalefet şerhimi neye istinadettirdiğimi ifade için söz almış bulunuyorum. Biz böyle bir bağışın önlenmesi gayesini hiçbir zaman hatırımızdan geçirmiyoruz. Ancak, bunun çok noksan olan bir tedvir olduğuna, bir ihtiyacı karşılamaya asla yetmediğine, meselenin esasını da öğrendikten sonra, kanaat getirmiş bulunuyoruz.

Şimdi Eskişehir Ticari İlimler Akademisinin bir ihtiyacı var. Bir hamiyetli vatandaş çıkmış, demiş ki, «Ben size bir milyon lira vereceğim, ama, bu yapacağım bağışın vergiden istisna edilmesi için Meclisten bir kanun geçirin ki, ondan sonra size bu parayı vereyim» bir defa teklif, bu bakımdan ciddiye alınacak bir teklif değil, bu bir.

Kaldı ki, muhterem arkadaşlar, bu kadar dar bir gayeye maksur olan bir şahstan bir tek okul için, bu kadar bir para için muhterem Rüştü Özal arkadaşım da ifade ettiler ki, bir milyon liralık bağışın bu teklif kanunlaştığı takdirde, zaten 600 000 lirası zaten Hazine den gitmiş olacaktır. Bir 400 000 lira için, bir kanun çıkarmanın bendeniz şahsan Meclisimizin, kanun tedvin etme müessesesinin ciddiyetiyle kabili telif görmüyorum. Bu kadar dar bir mânada, dar bir gaye için bir kanun teklif etmek ciddi bir hareket olmasa gerektir. Yüksek Heyetinizin, böyle hafif bir hareketin tasvipkârı olmayacağını tahmin ederek ben eski görüşümde ısrar ediyor ve bu teklife muhalif olduğumu arz ediyorum.

BASKAN — Sayın Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, bendeniz teklifi destekliyeceğim. Bu hususta konuşmuş olan, hattâ aleyhte konuşmuş olan muhterem arkadaşların da noktai nazarları, hakikatte destekler mahiyette olmuştur. Noksanından bahsedilmiştir, netice itibarıyla bunun lüzumu hakikaten kendisini göstermiştir.

Şahsan geçen devrede Bor Lisesinin inşasına mâtuf nâçiz bir teberruda bulunduğum zaman böyle bir mevzuat mevzuubahsolmadığı için teberrunun lâzımgelen vergi kısmı, ağırca olmak

üzere ödenmişti. Bu sebeple ilim müesseselerine yapılacak olan bağışlarda, hakikaten bağış yapan zatı da, müesseseyi de, bağış yapılan yeri de bu külfetten kurtarmak lâzımdır.

Bendeniz Sayın Giritlioğlu arkadaşımın noktai nazarına iltihak ederek derim ki; bunu, yalnız ilim müesseselerine değil, meselâ Çocuk Esirgeme Kurumuna, Kızılaya ve saireye yapılacak olan bağışlarda dahi tatbik etmek gerekir. Ancak, yine onun fikirlere gibi bu iş, bu metnin tadilinin uzaması ve Eskişehir'deki Yüksek Ticari İlimler Akademisinin ihtiyacının âcil oluşu sebebiyle doğru, isabetli bir hareket olmaz. Belki ikinci bir hareket olarak böyle bir teklifin yüksek huzurunuzda getirilmesi için her hangi bir muhterem üye arkadaş veya Hükümet bizzat öncü olurlar.

Yalnız bendeniz bu teklifte bir noktayı muhtaei teemmül buldum. O da özel yüksek okulları bu kayda dâhil etmeli mi, etmemeli mi noktasıdır? Malûmu âlileri özel yüksek okulları ticari mahiyette kurulmuş kurullar olduğu için, bunların kurucularına para bağışlamak gibi bir hareket belki bir muvazaaya da sebeb olabilir veya isabetsiz bir bağış olur. Bir yerden, bir mirastan para kaçmak gibi bir hareket olabilir.

Hulâsa özel yüksek okullara böyle bir bağışın yapılmasına bendeniz pek isabetli bir hareket gözü ile bakamam. Ve bu bağışların vergilerden muaf tutulmasını da şahsan arzu etmem. Bundan dolayı bendeniz bu metni desteklerken metnin münasip bir yerine parantez içinde (Özel yüksek okullar hariç) kelimelerinin konulmasını arz ve teklif ediyorum. Karar muhterem heyetindir, efendim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Kanunun tümü üzerindeki müzakerelerin yeterliğine dair bir önerge gelmiştir. Önergeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Durum aydınlanmıştır, müzakerenin kifayetine arz ve teklif ederim.

Niğde

Ruhi Soyer

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerindeki müzakere bitmiştir. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyo-

rum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi vardır. İvedilikle görüşülmesi teklifini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İvedilikle görüşülme talebi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum :

28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Üniversitelere, resmî akademi ve yüksek okullara ve bunlara bağlı olarak kurulmuş ve kurulacak müesseselere ve Bakanlar Kurulunca yardım yapılması muvafık görülecek özel akademi ve yüksek okullara yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara mütaallik muameleler vergi, resim ve harclardan müstesnadır.»

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz isteyenler? Sayın Özal, Sayın Eren.

Buyurun Sayın Özal.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Efendim daima kısa maruzatta bulunmak endişesi, maksadımın izahında bendenizi müşkül duruma sevkeder. Bu bakımdan olacak ki; Sayın Asbuzoğlu arkadaşımızın da bendenizi eksik anlamış bulunuyorlar. Aslında huzurunuzu işgal etmenin sebebi, Sayın Fahir Giritlioğlu arkadaşımızın 7196 sayılı Kanununun 1959 senesinden beri yürürlükte olmasına mübali, her hangi bir aksaklığımın mevcudolmadığım, kanunun yapılışı sırasında ise, bir zühul olarak, bir unutulma olarak «akademi ve yüksek okulların» kanunun metnine alınmadığı şeklindeki ifadesidir.

Muhterem arkadaşlarım; bir tasarı ve teklif muhtelif çalışmalarından sonra kanunlaşır. Bunu kolay kolay zühullerin ve yanlışlıkların eseri saymamak iktiza eder. Bilhassa 7196 sayılı Kanundaki «üniversiteler» kaydının yanında, yüksek okullarla, akademilerin zikredilmemiş olmasının çok ciddi bir sebebi mevcuttur. Bu ciddi sebep; üniversitelerin kanunla açılabilmesi, kurulabilmesidir. Yüksek okulların ve akademilerin ise bakanlık kararıyla açılmasıdır. Binaenaleyh, yüksek okulların ve akademilerin ba-

kanlık karariyle açılabilmesi karşısında bu türlü yardımlarla istenilen plânın ve programın dışına doğru sevk edilebileceği vârid - i hatır olması iktiza eder. Bu bakımdan; kanunla açılması öngörülmüş olan bir ünivertiseye yardımı teşvik etmek için, vergiden muaf tutulmasını kanun sağlamıştır, ama bunun dışına çıkmayı, istediği istikamette yatırım yapmaması ve okullar açılmamasını zorlaması bakımından doğru bulunmamıştır.

Şimdi bu birinci maddede muhterem arkadaşlarımız; ben derim ki; keşke sadece bir maksat için, Eskişehir Ticari İlimler Akademisi için de kanun getirmiş olsa idi de, mahzuru buraya munhasır ve maksur bulunsa idi daha isabetli olurdu. Her konuşan arkadaşımız kanunun eksikliğinden bahsettiler. Bendeniz ilkökullarda bu muafiyet vardır, üniversitede vardır, bu değişme ile akademilere ve yüksek okullara teşmil ediyoruz. Ama, aradaki boşluk kalıyor. Orta tedrisat müesseseleri için bu sağlanmıyor dedim. Bunun dışında Sayın Asım Eren arkadaşımız, özel yüksek okulların ve akademilerin de bu bağıştan bu suretle faydalanmalarını doğru bulmadı.

Sayın Giritlioğlu arkadaşımız, Bütçe Komisyonunu tebrik ederek genişlemeyi yani, özel yüksek okullar ve akademiler için de, bu suretle bağışın kabulünü uygun gördüklerini ifade ettiler. Binaenaleyh, bu birinci madde de, neresinden bakılırsa bir eksikliği ifade etmektedir. Onun için diyorum ki, Eskişehir Ticari İlimler Akademisinin esasen açılmış olması, tedrisata başlamış bulunması, binaenaleyh, birinci konuşmamda da tümü üzerindeki maruzatında da ifadeye çalıştığım gibi, başkaca mahzurları ihtiva etmemesi bakımından teklifin, sadece Eskişehir için kabulü bence şâyânı tercih bulunuyor idi. Bu hususu belirtmiş olmak ve bilhassa metin üzerinde maddeler üzerinde genişlemelere taallük eden önergelerin hiç olmazsa şâyânı kabul olmaması istirhamını ifade etmek için huzurunuzu işgal ettim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde Sayın Asım Eren, buyurunuz.

ASIM EREN (Niğde) — Demin takdim ettiğim değişiklik önergesi birinci maddeye matuftu, metnin münasip bir yerine eklenmesi kaydını munhasıran, komisyonun en uygun gö-

receği bir noktaya koması amaciyle yazılmıştır. O önergenin birinci maddesinin tadil önergesi olarak kabulünü ve bu suretle oya konulmasını Sayın Başkandan istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Savacı, 1 nci madde üzerinde.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarımız, ben sözlerimde teklifin reddini ifade ederken - teklifin komisyona reddini kastetmiştim; - bunu böylece tasrih edeyim - Filhakika sözlerimin arkasından hemen bunun yeniden, bu teklifin yeniden arz ettiğim istikamette genişletilerek veyahut daha iyi bir tasarı halinde hemen getirilmesini temenni etmiştim.

Muhterem arkadaşlarımız, burada bu teklifin lehinde, aleyhinde konuşan arkadaşlarımız her halde şu hususu bilmektedirler ki, Türkiye'de plânlı kalkınma yalnız âmme vâridatı ile değil; plân, aynı zamanda hususi teşebbüse de büyük külfetler yüklemiş bulunmaktadır. Bunun yanında bu külfetler hususi teşebbüsün direkt menfaatini alâkadar eden kârlılık esasına istinade den teşebbüslerdir. Bunun yanında, buna paralel, vatandaşın tamamıyla hayrî bir gaye ile ve memleket kültürüne, memleket sağlığına yardım gayesiyle hareket etmesi de hususi sektörün plânı tamamlama istikametindeki faaliyetleri cümlesinden sayılmalıdır.

Arkadaşlarımız vergi kaçırmadan bahsettiler. Aziz arkadaşlarımız, dünyanın her yerinde bu iki unsurla bu vakıflar ve bu fonlar kurulmaktadır. Evet, Devletin bir bakımdan almakta olduğu vergiyi vergiden kaçırmak, diğer bakımdan da, kendisinin ismini, namını ebedileştirecek müesseseleri kurmak. Bu şahısların insan olmasının tabii bir tezahürüdür. Bugün medeni memleketlerde de keza bu vergi kaçırma suretiyle bu tesisleri kurmaktadırlar. Ama bu vergi kaçırma bir taraftan olurken, âmmenin menfaati, bu vergi kaçılmasının çok üstünde temin olunmaktadır. Bugün Türkiye'ye kadar dünyanın her yerine ulaşan birçok vakıfların yardımları, işte bu iki unsurun meydana getirdiği vakıflardır. Binaenaleyh vergi kaçırma keyfiyeti munhasıran nazarı itibara alınmamalıdır; âmmenin menfaati ile tev'em mütalâa edildiği takdirde bunun zararından çok, bir kat fazlası ile memleket kalkınmasına ilâve edildiğini gözden uzak buldurmamak lâzımgelir.

Aziz arkadaşlarım; bir defa, ilk öğretime müteallik kanunla bu muafiyet, ilk öğretimde sağlanmıştır. Yüksek öğretimde de bu teklifle tamamlanmaktadır. Şimdi bir açıklık kalmaktadır. Türkiye'de Yüksek Meclisiniz ilmî araştırmaları, teknik araştırmaları, sosyal ve sağlık müesseseleri teşvik etmek istemez mi? Ve bu tarzda bir kültür müessesesi, bir sağlık - sosyal müessese kurmak isteyen bir hususi şahsın, bir hususi teşebbüsün destekçisi olmak istemez mi? Bütün bunlar göz önüne alındığı takdirde Yüksek Heyetinizde tek bir kimsenin benim arz ettiğim istikamet dışında bunların muafiyetten hariç tutulmasına gönüllü razı olmayacaktır. Bu teklif Bütçe ve Plân Komisyonuna getirildiğinde bendeniz söz aldım ve bu teklifi getiren Sayın Asbuzoğlu arkadaşımıza komisyon huzurunda dolu dolu şükranlarımı ve teşekkürlerimi arz ettim. Tekrar ediyorum, bu mühim bir adımdır, arkadaşımın ifade ettikleri gibi basit bir mesele değildir. Bu mesele vesilesiyle Türkiye'de mühim bir meseleyi, mühim bir mekanizmayı kurmuş olmak şerefine varmış olacağız. Bunu mahdut tuttuğumuz takdirde arkadaşların şu kadar bin liralık yardım için bir kanun çıkarma keyfiyetine ister istemez bendeniz de katılmış olacağım. Filhakika bir tek müessesenin dahi kurulması keyfiyeti karşısında memleketin kazancını takdir ediyorum. Ancak bu fırsat zahir etmişken Yüksek Heyetiniz bunu şümüllü olarak halletmekten niçin çekinsin? Bendeniz bu 1 nei maddenin arz ettiğim sağlık kurullarını, kültür kurullarını ve öğretim kurullarını bu takrimde bahsettim. Öğretim kurulları muhterem arkadaşlarım yalnızca orta öğretim kurumlarıdır. Diğerleri zaten istifade etmektedirler. Yani malî endişe yalnız bu orta öğretim kurulları için olmasa gerektir. Değerli Maliye Bakanı, bilhassa sosyal meselelerde, öğretim meselelerinde daima cömert davranan Maliye Bakanının bu hususta da kısıkanç davranmayacağı inancımı taşımaktayım.

İltifat buyurduğunuz takdirde takririmle bu teklifin, arz ettiğim gibi, sağlık kurullarını, öğretim kurullarını, kütüphaneleri, ilmî ve teknik araştırma kurullarını da içine alacak bir takrir takdim ediyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Cemalcılar.

İBRAHİM CEMALCILAR (Eskişehir) — Muhterem arkadaşlar, mâruzatım çok kısa olacak-

tır. Bu kanun Eskişehir'i hedef tutarak hazırlanmış bir kanun gibi gözükmektedir. Haddizatında arkadaşlarımın da izah ettiği gibi bu, eski bir kanuna bir madde ilâvesinden başka bir şey değildir.

İkincisi; Sayın Rüştü Özal arkadaşımızın da dediği gibi; bu kanun, bu türlü bağışlar, plânlamayı itmez. Nitekim Eskişehir Akademisi plân içinde ön görülmüş ve yapılmakta olan bir tesisdir. Bu faaliyet için bütçeye para konulmuştur. Bu paraya ilâveten yapılan bağışla Hazine'den çıkar gibi görünen ve Sayın Kürşat arkadaşımın da dediği gibi bir milyon lira olan bu bağışın 600 bin lirası Hazine'den çıkıyor ve 400 bin liralık kısmı şu kanun ile karşımıza hafif bir şekilde geliyor demesi de vârit değildir. Bu kanun zaten plânlama gereğince Devletin, Hazinesinin yapması icabeden bir yatırımı bir bağışla takviye etmekten yani Hazine'den çıkarmadan bir bağışla vermektir ibarettir. Esas bakımından bir milyon bağışın altı yüz bin lirası Hazine'den gitse yüzbin lira gibi bir değer, bağış yapan kimsenin cebinden çıkmaktadır. Bu bakımdan arkadaşlarımın bu noktayı da nazarı itibara almalarını ehemmiyetle rica etmekteyim.

BAŞKAN — Sayın Aras.

ABDÜLHALİM ARAS (Kayseri) — Muhterem arkadaşlar; kanun teklifini yapan sayın arkadaşlarıma evvelâ teşekkür ederim. Geçen yıl vergi kanunları münasebetiyle eğitim kasdına mâtuf tesislerin vergiden muaf tutulması yolundaki takririmizin reddi sebebiyle huzurlarınızı işgal etmek zaruretini hissettim. Şu konuşmalar benim için memnuniyet vesilesi olmaktadır. Geçen yıl birçok arkadaşlarımız eğitim kastına mâtuf tesislerin vergiden muaf tutulması hakkındaki takririmizin aleyhinde oy kullanırlarken, bugün büyük bir inkişafı kısmi de olsa, muayyen bir tesisi ve öğretim kurumuna hedef tutmuş olan bu tasarımı desteklemeleri ve bu teklifi getirmeleri benim için memnuniyet vesilesi olmuştur.

Keza Sayın Hükümet bu vesile ile sükûtu ihtiyar etmiş olmakla da kanun teklifini desteklemiş olduğunu ifade etmekle geçen yıla nazaran bir hayli merhale katetmiştir ki, bu da benim için büyük bir zevk vesilesi olmuştur.

Bunu ifade etmekle beraber Sayın Sabahattin Savacı arkadaşımız görüşlerine iştirak etmekle bileümle tesislerin, vakıf müesseselerin gerçek fonksiyonlarını ifade edebilmek için bunun bi-

rinei maddeye itbalinde zaruret vardır. Biz bir taraftan eğitim hizmetlerinin Devlet tarafından yapılması için büyük gayretler sarfederken, millet olarak eğitim seferberliği içerisinde bulunurken, milletin muayyen fertlerinin bu hizmete koşmalarını muayyen vesilelerle de olsa baltalamak hiçbirimizin hakkı olmasa gerektir. Bu muafiyet genişletildiği ve bilcümle tesisleri tuttuğu takdirde, cedad vakıflarının eski fonksiyonunu ifa edeceğine, memleket eğitiminde büyük hizmetlerde bulunacağına ben şahsan kani bulunuyorum. Bu vesile ile de bir takrir takdim ediyorum. Takririmin kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Kürşat.

NIHAT KÜRŞAT (Kocaeli) —Efendim, muhterem Riyasetin Maliye Vekiline bir sual sormamıza imkân vermesini rica edeceğim.

BAŞKAN — Buyurun, kürsüden sorunuz. Maliye Bakanı söz istemedi ki, suali sormak imkân hâsıl olsun? Siz buyurunuz; Maliye Vekili sualinize ya cevap verir veya vermez.

NIHAT KÜRŞAT (Kocaeli) — Efendim; bir buçuk saatten beri Maliyeyi Hazineyi yüzde yüz alâkadâr eden bir mevzu üzerinde konuşmaktayız. Kanun teklifinin de bu bakımdan Maliye ile yakın ilgisi vardır. Muhterem Maliye Bakanı da buradadır. Kendilerinin dar bir çerçeveye içinde tedvin edilmiş olan bu teklif ve diğer arkadaşlarımızın konuşmaları, teklifin genişletilmesi istikametindeki görüşlerini öğrenmek istiyoruz. Lütfederlerse, bu kürsüden ifade ederlerse, bizlerin de Hükümetin bu görüşünü öğrendikten sonra, yapmayı düşündüğümüz bâzı teklifleri yapıp yapmamaktaki tarzı hareketimizi tâyin etmekte faydalı olacaktır. Bu istikâmette bilgi rica ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar,

Filhakika şükûtu ihtiyar ettim; bunun mânâsını Yüksek Heyetiniz takdir buyururlar. Arkadaşımız vesile oldu, bu vesile ile Maliyenin görüşünü arz edeyim.

Bir defa mevcut Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunumuzda esasen teberruların vergiden istisnasına imkân veren bir durum mevcuttur. Ancak kanunumuz bunu yüzde beş nisbetinde takyid etmiştir. Yani kazanım yüz-

de beşini geçmemek şartıyla menafii umumiyeye hadim cemiyetlere teberruda bulunabilir ve bunları masraf da gösterebilir. Bunu aşarsa kendisine kalan kısımdan serbestçe tasarrufta bulunabilir. Bu tahdidin bir sebebi olması lâzımgelir.

Bu tahdit mevzuunda bir kere şu hususu arz edeyim: Bu nevi teberruda, bilhassa yüksek kazançlıların yaptıkları teberrular, gelir vergisi dilimlerinde müterakkiyat olduğu için, yüksek dilimlerde vergi nisbeti yüksek olduğu için mühim bir kısmı Devletten, gitmektedir. Eğer bir vergi muafiyetini kabul edersek; faraza, yaptığı beş yüz bin liralık bir teberruun üç yüz bin lirası Devlete aittir; iki yüz bin lirası da kendisine aittir. Hiç olmazsa yarısından fazlası Devlete aittir. Şimdi denebilir ki; Bu parayı, bütçenin derpiş ettiği Devletin yapmakta olduğu bir hizmete tahsis ediyor; binaenaleyh; yine Devletin kârı var, tamamını istisna etmekte fayda yok.» aslında bu görüş doğrudur ama şu mülâhaza da vâridolabilir. Bir defa, bu müesseselerin yapacakları sarfiyatı eiddi olarak her vakit kontrol etmeye imkân yoktur. Binaenaleyh, bu kapıyı tamamen açarsak buradan verilecek seyleri faraza, cemiyetler alacaklar, sarf edecekler, görüyoruz birçok misallerini. Hattâ bütçeden yardım yaptığımız cemiyetler vardır. Sarfiyatlarını görüyoruz. Murakabe tam değildir, yeterli değildir, kanunlara tabi değildirler, serbesttirler. Binaenaleyh, onların sarfiyatında, bâzı hallerde kontrol mevcut değildir, bu bir.

İkincisi, bilhassa plânlı devreye girdikten sonra Devlet yatırımlarını tâyin etmiştir, bütçe imkânlarıyla şu yatırımları yapacaktır. Devlet istemediği yatırımlar olabilir. serbest bırakarsak onu, alehtlak her cemiyetin yaptığı okulu Devlet okul yapmak istemiyor, iltizam etmiyor. Devletin istemediği yatırımlara gidecektir. Hangi para? Devlet bütçesine gelecek para bir kısmı Devlet bütçesinden gelecektir. Bu sebeple biz bunun genişletilmesinde fayda görmüyoruz. Ama, mahdut halde kalması halinde mümkündür. Üniversite her halükârda nihayet Devletin karşılayacağı bir şeydir. Oraya yapılacak teberrular Devlet bütçesine yardım sayılır, bunda bir mahzur yoktur. Bu akademiler, nihayet üniversitelerin bir kolu sayılmaktadır. Mahdut hâlde kaldıkça bunda bir mahzur yoktur.

Ama, genişletmeye kalkarsak arz ettiğim mahzurlar ortaya çıkabilir. Yani, Devletin, Meclisin, Hükümetin kontrol edemeyeceği istikâmetler Devlet bütçesine giren para bu yol ile akmış olur. Ve kontrolsuz olarak sarfına yol açılmış olur. Bu sebeple biz mümkün olduğu nisbette bunun hudutlu olarak kalmasında fayda umuyoruz.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi gelmiştir okutuyorum.

Başkanlığa

Görüşülmekte olan teklifin 1 nei maddesi üzerindeki konuşmaların yeterliğini arz ve teklif ederim.

Kayseri
Bahri Yazır

Yüksek Başkanlığa

Madde üzerinde yapılan müzakere kâfidir. Yeterliğin oya konmasını arz ederim.

Ankara
Muhlis Ete

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Birinci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önermeleri var. Aykırılıkları itibariyle sıraya konmuş şekli ile okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Birinci maddenin bileümle eğitime tahsis edilen tesisleri hedef tutacak tarzda tanzimi için komisyona iadesini arz ve teklif ederim.

Kayseri
Abdülhalim Aras

Millet Meclisi Başkanlığına

Teklifin 1 nei maddesinde sayılan muafiyetten istifade edecek kurum ve kuruluşlar arasında, sağlık kurulları bütün öğretim kurulları, kütüphanelerin, ilmî ve teknik araştırma kurumlarının da alınmasını arz ve teklif ederiz.

İzmir
Nihat Kürşat

Gümüşane
Sabahattin Savaçı

M. M. Yüksek Başkanlığına

(Özel yüksek okullar hariç) kaydının kanun teklifi metninin uygun bir yerine eklenmesini saygı ile arz ve teklif ederim.

Gerekçe :

Özel okullar ticari mahiyetli kurumlardır.

Niğde
Asım Eren

BAŞKAN — Değişiklik önermelerini tekrar okutup oylarınıza sunacağım.

(Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras'ın önergesi tekrar okundu.)

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECİP MİRKEĻAMOĞLU (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Maddenin komisyona iadesini isteyen önergeyi, oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

BAŞKAN — Diğer bir önergeyi okutuyorum. (Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savaçı ve İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın önermeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECİP MİRKEĻAMOĞLU (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmadığını beyan ediyor.

Muhterem arkadaşlar, önergeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Değişiklik reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Niğde Milletvekili Asım Eren'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NECİP MİRKEĻAMOĞLU (İzmir) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katıldığımız anda maddeyi redakte etmek lâzım.

Değişiklik önergesine komisyon katılmaktadır. Oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler...

AHMET BİLGİN (Kırşehir) — Katılamaz efendim. Nasıl katılıyor, ancak geri istiyebilir.

BAŞKAN — Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Yüce Meclisce değişiklik önergesi kabul edilmiştir.

Komisyon maddeyi bu şekli ile düzelttikten sonra filhal kabulünü de mutazammın beyanı ile birlikte maddeyi yeniden oya koyacağım. Önergeyi veriyorum.

AHMET BİLGİN (Kırşehir) — Müsaade buyurun efendim, komisyon metni ancak geri alabilir. Komisyon tamam olmadığı için iltihak edemez.

BAŞKAN — Değişiklik önergesine katıldığını komisyon her vechile beyan edebilir. Hakem Yüce Meclistir. Vermiş olduğu karar muvacehesinde komisyon, filhal kabulünü beyan ettikten sonra madde oya sunulur.

AHMET BİLGİN (Kırşehir) — Komisyon tamam değildir, yalnız sözcüsü vardır.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Sözcülerin salâhiyeti İctüzüğe göre tahdit ve tâyin edilmiştir. Maddeyi bir kere okutuverin.

BAŞKAN — Efendim, Heyeti Umumiye değişiklik önergesini kabul etmiştir. Bunun üzerine komisyona verilecek, Heyeti Umumiyenin temayülü dairesinde komisyon maddeyi yeniden düzenliyecektir.

Yürürlük maddesi olduğu için maddenin kabul edilen değişiklik önergesi muhtevasına göre yeniden düzenlenmiş şeklini bekliyoruz.

Madde komisyonca düzenlenmiş ve okunacak şekli oya sunulacak hale gelmiştir.

Okutuyorum.

28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Üniversitelere, resmî akademi ve yüksek okullara ve bunlara bağlı olarak kurulmuş ve kurulacak müesseselere yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara mütaallik muameleler vergi, resim ve harclardan müstesnadır.»

BAŞKAN — Maddeyi bu şekliyle oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde okunan şekliyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Olmadığına göre maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun lehinde,aleyhinde oyunu ihsas sadedinde söz istiyen? Yok. Olmadığına göre kanunun tümü açık oylamaya tabidir.

Müsaade buyurursanız oy kupaları gezdirilmek suretiyle oylamayı yapalım. Bir itiraz yok değil mi efendim? («Hayır hayır» sesleri) Yok. Lütfen kupaları gezdiriniz.

3. — *Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanununun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/621) (S. Sayısı : 632) (1)*

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı tarafından verilmiş olan bir önerge var, okutuyorum,

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugünkü gündemin 21 sıra numarasında yer alan «Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının» 1964 malî yılı ile ilgisi olması sebebiyle, öncelikle ve gündemde bulunan diğer tasarılar takdimen görüşülmesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
Ferid Melen

BAŞKAN — Gündemde mevcut ve sıra sayısı 632 de kayıtlı kanun tasarısının gündemdeki diğer maddelere takdimen görüşülmesi hususunu evveleminde oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öncelikle görüşülmesi hususunu oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Komisyon raporunu okutuyorum.
(Geçici Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Raporu okutmuş bulunmaktayız. Rapor üzerinde söz istiyenler... M. P. Grubu adına Sayın Kâmil İnal.

M. P. GRUPU ADINA KÂMİL İNAL (Bolu) — Vazgeçiyorum.

BAŞKAN — A. P. Meclis Grubu adına Sayın İhsan Gürsan, buyurun.

(1) 632 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

A. P. MECLİS GRUPU ADINA İHSAN GÜRSAN (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, Muhterem Başkan, Yüce Meclisinize İvedilik ve öncelikle müzakeresine başlanılmış olan kanun tasarısının tümü üzerinde Adalet Partisi Meclis Grubunun görüş ve düşüncelerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Bilindiği gibi, meri olan 1837 sayılı Kanun hükümlerine göre Bina Vergisi, bunların sâfi iratları üzerinden % 12 nisbetinde alınmaktadır. Sâfi irat tahrir ile tesbit edilmiş bulunan bina gayrisâfi iratlarından % 20 nisbetinde bir indirim yapmakla hesaplanır. 1941 yılında iktisadi ve malî bir kriz dolayısıyla tatbik edilen ve bugüne kadar da bir türlü kaldırılmıyan İktisadi Buhran ve Savunma vergileri kanunlarıyla bina vergisi nisbetleri büyük ölçüde yükseltilmiştir. Mesken ve akaar tasnifi yapılmak suretiyle halen binalardan alınmakta olan vergi bu iki zammıyla birlikte şu nisbetleri göstermektedir:

	Meskenlerde	Akaarlarda
Bina vergisi	% 12	% 12
Buhran vergisi	% 2	% 4
Savunma vergisi	% 4	% 4
Toplam .	% 16	% 20

Hükümetçe Yüce Meclisin tetkikine arz edilmiş olan iki tasarıda yer alan hükümlerle, İktisadi Buhran Vergisi tatbikatında, akaar ve mes-

ken tefriki kaldırılmakta, vergi nisbeti bina vergisinin seyyanen 1/3 ü olarak teklif edilmektedir. Savunma Vergisinde de sahibinin bizzat oturduğu meskenlere bina vergisine 1/3, kiraya verilen meskenlerle, ticarethanelerde % 100 nisbetinde zam yapılması derpiş edilmektedir.

Bu değişikliklere göre binalardan sâfi irat üzerinden alınması, Hükümetçe alınması istenilen vergi miktarı zamlarıyla birlikte şu nisbetleri göstermektedir :

	Akaar ve Meskenlerde ticarethanelerde	
Bina vergisi	% 12	% 12
Buhran vergisi	% 4	% 4
Savunma vergisi	% 4	% 12
Toplam	% 20	% 28

Hükümet tekliflerinin müzakeresi neticesinde, Geçici Komisyon vergi nisbetlerinin ağırlığı üzerinde durmuş, bunlardan buhran vergisi nisbetlerinin artırılmasını derpiş eden Hükümet teklifini tamamen reddetmiş, Savunma Vergisi nisbetlerini ise, sahibinin bizzat oturduğu meskenlerde bina vergisinin % 25 şî kiraya verilen meskenlerde bina vergisinin % 75 şî ticarethanelerde ise bina vergisinin % 100 zü olarak tesbit ve ekseriyetle karara bağlamıştır.

Geçici Komisyonun teklifine göre zamlarıyla birlikte bina vergisi nisbetleri şu miktarlara bâliğ olmaktadır.

	Sahibinin oturduğu meskenlerde	Kiraya verilen meskenlerde	Ticarethanelerde
Bina Vergisi	% 12	% 12	% 12
Buhran Vergisi	% 2	% 4	% 4
Savunma Vergisi	% 3	% 9	% 12
Toplam vergi	% 17	% 25	% 28

Memleketimizde Bina ve Arazi vergileri, Emlâk Vergisi adı altında Tanzimatta başlıyan malî ıslâhat ile vergi sistemlerimiz arasına girmiştir. Yarım asra varan bir zaman içinde muhtelif tatbikat şekilleri arz ettikten sonra ilk defa

1931 yılında 1837 sayılı Kanunla Bina Vergisi, 1833 sayılı Kanunla da arazi vergisi adları altında bugünkü hüviyetlerini iktisabetmişlerdir. Bu kanunlar da birçok ek ve tadilleri ile esaslı değişikliklere uğramış, tahrir de dâhil ol-

mak üzere, usul hukukuna ilişkin hükümler de 1951 yılında tatbik olunan Vergi Usul Kanunu ile bir esasa bağlanmıştır.

Emlâk vergileri olarak da adlandırılan ve birçok memleketlerde bu isim altında tatbik edilmekte olan Bina ve Arazi vergileri reel vergilerdendir. Bilindiği gibi, vergilerin reel karakteri gayrişahsi oluşunda tecelli eder. Bu karakteriyle modern vergi sistemi içinde Bina ve Arazi vergilerinin yeri, şahsi gelir ve servet vergilerinden sonra vasıtasız vergiler içinde ayrı bir kategori teşkil eder.

Sağladığı hâsıla, taşıdığı reel karakter, Bina ve Arazi vergilerini modern vergiciliğin taşıyıcı bir unsuru olmaktan çıkardığı için, hemen bütün ileri memleketlerde bu vergilerin, bugün Devletin değil, daha ziyade mahallî giderleri ve mahallî ihtiyaçları geniş ölçüde karşılayan lokal bir kaynak olarak mütalâa edilmesini gerektirmiştir. Bu bakımdan memleketimizde de bugün bu vergiler büyük ölçüde mahallî idareler ve belediyeler ihtiyacını karşılayan bir kaynak olarak kullanılmaktadır.

Bina ve Arazi vergilerinin tatbikatında en büyük güçlük, bu vergilerin genel tahrirlere dayanarak kurulan ve yaşatılan bir mükellefiyet şekli olmasında toplanmaktadır. Genel tahrirler ise, verginin bünyesi ve malî verimi ile kıyaslanacak derecede güç, külfetli ve ağır masraflı bir tatbikatı gerektirir. Bilhassa, iktisadî bünyesi bir istikrar göstermeyen memleketimiz gibi memleketlerde, konjonktür mütemadi değişiklikler gösterdiği için, bina ve arazinin irat ve kıymetleriyle vergi arasındaki münasebet kaçınılmaz olarak bozulur, tatbikatın adaletsiz neticeleri, randıman bakımından gösterdiği kifayetsizlik sık sık bozulan düzenin yeniden kurulmasını zaruri kılar. Bu netice de tahrirlerin yenilenmesine ve devamlı olarak revizyonların yapılmasına ihtiyaç gösterir. Ancak, genel tahrirlerin ve aynı mahiyette olan revizyonların, özellikle personel giderleri bakımından Devlete çok pahalıya maloluşu, bu zaruret ve ihtiyaçlara zamanında cevap vermeyi mümkün kılmaz. Tatbikat git-tikçe bozulur. Eski ve yeni tahrirle tesbit edilen irat ve kıymetlerdeki ölçsüz farklar vergi adaletsizliğini ıslah edilemez şekilde sokar. Ferdî tadilat müessesesi de işlemez hale geldiği için vergi tatbikatında çok farklı vergi alma şekilleri ortaya çıkar. Zaman zaman malî

mülâhazalarla yapılan vergi zamları ile güya adaletsizliği ve eşitsizliği giderme maksadıyla, tahrirlerin yapıldıkları senelere göre devreler tesbit edilmek suretiyle, tatbik edilen değişik nisbetli vergilendirme esas ve şekilleri de gerçeği kavramadığı ve palyatif bir tedbir mahiyetini arz ettiği ve umumiyetle de malî hâsılayı artırmaya mâtuf olduğu için tatbikatı büsbütün çıkmaza sokar.

Değerli arkadaşlarım,

İşte bugün 1837 sayılı Kanunla tatbik edilen Bina Vergisinin, 1833 sayılı Kanunla tatbik edilen Arazi Vergisinin bizde arz ettiği hüviyet budur. Bunlardan başka, her iki kanunun dayandığı esaslar, otuz seneyi aşkın tatbikatı içerisinde birçok ek ve tadillerle memleketimizin hen yünden gelişen ve değişen bünyesine artık intibak kabiliyetini tamamen kaybetmiş, ihtiyaçlara gerektiği şekilde cevap veremez bir hale gelmiş olduğu için bu sahada bir reform ihtiyacı, yeni bir sisteme gitmek zarureti kati bir şekilde kendisini gösteriyordu. Hükümet de bu zarureti idrak ettiği için, Emlâk Vergisi Kanunu adı altında, Bina ve Arazi Vergisi tatbikatını yeni ve modern vergiciliğin anlamına uygun bir nizamla bağlamayı derpiş eden bir tasarı hazırlanmış ve Yüce Meclisinize sevk etmiştir. Bu tasarı geçici olarak bir komisyonda halen tetkik edilmektedir.

Bizim anlamadığımız cihet, tatbikatı düzeltmek, ıslâh etmek amacıyla bir tasarı hazırlayan ve Yüksek Meclise sevkeden Hükümetin, sadece kısa vâdeli, cazip bir faydayı ifade eden kısır malî mülâhazalarla tatbikattaki adaletsizlikleri, eşitsizlikleri büsbütün artırmaktan başka bir netice vermeyecek zam ve tadil tekliflerini Yüce Huzurunuzda getirmekle düştüğü tenakuzdur. Bilhassa, buhran ve savunma vergileri gibi zammının malî ve iktisadî krizi sebep gösterilecek çeyrek asır evvel Bina Vergisine belli nisbetlerde zam yapılmasını derpiş eden, fakat bütçe mülâhazalarıyla bir türlü kaldırılmıyan ve tatbiki itibarıyla de bu günün talâkkilerine aykırılık gösteren bir vergi mahiyetini arz eden zamların, zam şeklinde tekrar artırılmasını derpiş eden tasarıların reform sloganı ile Yüce Meclisinize getirilmesindeki garabeti anlamak eidden mümkün değildir. Daima ve her vesile ile ifade ettiğimiz gibi, vergi sistemimizin ıslahı hususunda Hükümetin reform telâkki edilebi-

lecek her müsbet hareket ve tasarrufunu, ilmî ve metotlu çalışmalarını takdirle karşularız. Bu yolda getireceği teklifleri desteklemeyi de bir vazife biliriz. Nitelik detayı üzerinde halen bir kanaate sahibolmamakla beraber, bina ve arazi vergileri tatbikatını bir düzene sokmayı istihdaf ve sistemi rasyonel bir şekilde ıslâhı tazammun ettiğini anladığımız takdirde Emlâk Vergisi kanun tasarısı hakkındaki müsbet ve tasvibedici görüşlerimizi belirtmekte ve ifade etmekte tereddütlenmiyeceğiz. Aneak tatbikat düzensizliklerini, adaletsizlikleri, eşitsizlikleri büsbütün artıracak, bir vergi reformunun mânasında mündemiç esas ve maksatlarla hiçbir alâkası olmayan, ve sadece zammı hedef tutan vergi tatbikatını tasvibetmiyeceğimizi bir kere daha açık olarak belirtmek isteriz. Yüksek huzurunuzda bina vergisi nisbetlerini artırıcı mahiyette getirilen zam teklifleri de aynı mahiyeti taşıdıkları için, tasvibetmediğimizi arz eder huzurunuzdan ayrılırken hepimizi hürmetle selâmlarım (Alkışlar.)

BAŞKAN — Bina Vergisi hakkındaki Kanunun açık oylamasında oyunu kullanmayan arkadaş var mı? Yok. Bina Vergisi hakkındaki Kanunun açık oylama muamelesi bitmiştir. Kaldırınız kupayı...

Grupları adına başka söz istiyen? Yok. Şahısları adına söz istiyenlerden Sayın Arif Hikmet Güner?.. Yok. Sayın Ataöv?.. Yok. Sayın Halûk Nur Bâki?.. Yok. Sayın İsmet Kapı-sız?.. Yok. Sayın Yusuf Aktimur? Buyurunuz...

YUSUF AKTİMUR (Adana) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım, şimdi 31 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hususunu müzakere etmekte olduğumuz 4040 sayılı sayılı Kanun tam 23 sene evvel 29 . 5 . 1941 tarihinde kabul edilmişti. Esbabı mucibe lâ-yihasında aynen şu cümleler vardır.

(Takdim olunan lâ-yihada zam ve tevsiler muhtelif vergi ve resimlere nisbet edilmiş olmakla beraber heyeti umumiyesi, beynelmilel buhranın devamı müddetine munhasır fevkalâde bir millî müdafaa mükellefiyeti mahiyetini haiz olup fevkalâde ahvalin zevalini mütaakıp bu zam mükellefiyetlerinin kaldırılması tabii bulunduğundan, bu cihet lâ-yihanın 37 nci maddesinde ifade edilmiştir.) Denilmektedir. Bu ifadeden anlaşıldığına göre bu kanun İkinci

Dünya Harbinin başlaması ile başlayan fevkalâde ahvalin devamı müddetince tatbik olunacak fevkalâde ahvalin ortadan kalkması ile ilga edilecektir. İkinci Dünya Harbi sona ereli 18 - 19 sene olmuştur. Harbin sona ermesi ile fevkalâde ahvalin sona erdiğini kabul etmek lâzımdır. Bu kanun İkinci Dünya Harbinin en şiddetli bulunduğu ve tek parti usulünün cari olduğu bir devre içinde kabul edilmişti. Halbuki biz şimdi tek parti usulünü tarihe gömmüş, çok partili usule girmiş ve aradan 18 sene gibi uzun bir zaman geçmiş bulunmasına rağmen halen «ahvali fevkalâde» devam ediyormuş gibi bu kanunu ayakta tutuyor ve hattâ vatandaşın aleyhine tadili cihetine dahi gidiyoruz. Arkadaşlar vatandaş seferde malının yanbaşında bedeni ile canı ile de millî savunmanın emrine giriyor ve girecektir. Bari hazerde çok tazyik etmiyelim ki, hazırlığını ona göre yapсын.

Bu kürsüden mükerreren söylenmiştir. İktidarlar vatandaşın verdiği sözü yerine getirmelidir. Getirmelidir ki, vatandaşın itimadını kazanmış olsun. Eğer bir iktidar vatandaşın verdiği sözü yerine getirmiyor ise ve verdiği sözü o günkü şartlara uyarak tasarladığını kurmak için verilmiş bir söz şeklinde kabul eder ve bilâhara gereğini yapmıyor ise, o iktidar vatandaşın gözünden düşmeye mahkûm olur. Bir iktidarın vatandaşın gözünden düşmesi belki mühim bir şey ifade etmez o iktidar düşer, yerine başka bir iktidar gelebilir. Ama bu yüzden bir vatandaş ekseriyeti nezdinde hükümetlere karşı bulunması gereken itimat sar-sılır ve Hükümetle vatandaş arasındaki uğurum her gün biraz daha büyümeye âstidat gösterir ise, o zaman zarar, bir iktidara olmaktadır ziyade vatandaşın, Devlete ve dolayısıyla umumi menfaate olur. Onun için bir iktidarın zararına da olsa verilen sözler yerine getirilmelidir ve bu suretlemdir ki, hükümetlerle vatandaşın arasının durmadan açılmasına meydan verilmemiş olur. Bir iktidarın verdiği söz hilâfına vatandaşın tahsil edeceği verginin temin edeceği fayda o yüzden Hükümetle vatandaşın arasındaki münasebatın bozulmasından meydana gelecek zararın yanında çok cılız kalır. İşte göze görünmez gibi görünen fakat hakikatte çok büyük olan bu gibi zarar-

lara meydan vermemek için hükümetlerin vatandaşlara verdikleri sözü yerine getirmeleri mecburiyetinde olduklarını bilmeleri icabeder. Eğer kanun yapmak bir iktidarın eline geçer ise ve o iktidar vatandaşın durumunu kaale almadan durmadan vergilere zam yapan kanunlar yapmaya devam ederse o zaman vatandaşın yaşayış ve işleyiş tarzını değiştirir. Ve vatandaş elindeki parayı piyasadan çekmeye mecbur kalır ve o suretle piyasa bugünkü düştüğü yeni duruma düşer. Vatandaş her zaman Devletin normal olan vergisini ödemeye hazır olduğunu her fırsatta ifade etmiştir. Fakat hükümetlerin tazyik suretiyle vergi alma teşebbüsleri karşısında geri çekilmiştir. Ve işte bu yüzdendir ki, Hükümetin tazyik suretiyle almak istediği vergi miktarı vatandaşın geri çekilmesinden kaybedeceği vergi miktarından çok olmaz. Bunun içindir ki, Hükümet vatandaşlara tazyik etmek suretiyle değil, onunla arkadaş olmak babalık yapmak suretiyle vergi tarh ve tahsili cihetine gitmesini bilmelidir. Ve bu arada Hükümet ben, filân vergiyi filân şartın revamı müddetince alacağım demişse, işaret ettiği şart ortadan kalktığı zaman o vergiyi de ilga etmesi cihetine gitmelidir.

Şimdi müzakere etmekte olduğumuz kanun bu kabül kanunlardandır. Onun tadili cihetine değil, esbabı mucibesinde işaret edilen şartlar ortalan kalkmış bulunduğu cihetle onun ilgası cihetine gitmek lâzımdır. Bu itibarla kanunun maddelerine geçilmesi hususunu yani reddine oy verilmesi gerektiğini arz ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Diler.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri, benden evvel konuşan muhterem arkadaşlar kıymetli fikirler ileri sürdüler. Bendeniz de ehemmiyetli bulduğum bâzı hususlara temas edeceğim.

Bu kanun tasarısı bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinin değiştirilmemesiyle 1837 sayılı Kanuna göre alınmakta olan Bina Vergisinin meskenlerde, sahibinin oturduğu meskenlerde 1/6, diğer meskenlerde 1/3 nisbetlerinde alınan Savunma Vergisinin nisbetlerinin artırılmasına mütaallik vergi zammı tasarısıdır.

Ancak Geçici Komisyon, Hükümetin vâkı teklifinde getirdiği zamların nisbetlerini ağır bulmuş; ezcümle, mükellefler üzerinde ağır tazyik yapacak, ödeme takatlerini sarsacak şekilde yüksek olması dolayısıyla sahibinin bizzat oturduğu meskenlerde Bina Vergisinin de % 251, sahibinin bizzat oturmadığı meskenlerde ise % 75 i, ticarethanelerde % 100 ü miktarına indirilmiştir.

Hükümet gerekçesinde : (Yıllık Kalkınma Plânında kamu sektörünce gerçekleştirilecek yatırım harcamalarını göstermiş, bunların cari harcamalarla birlikte gerektirdiği malî kaynakların temini için kamu sektörünün millî gelirden 1962 de % 24,74 olan hissesini 1963 de % 26,30 a, 1967 de ise % 27,47 ye yükselmesi gerektiğine işaret edildikten sonra, plânın finansman ihtiyaçlarının genişlemesine paralel olarak kamu gelirlerinin de yükselmesini temin için kamu gelirleri sistemimizde reformlar yapılması öngörülmüştür. Kamu gelirleri sisteminde yapılacak reform çalışmalarının bitmesiyle plân icabı artan finansman ihtiyacına elâstiki gelir kaynakları bulunabileceği cihetle devamına mahal kalmıyan Savunma Vergisinin kaldırılması, Emlâk Vergisi Kanununda derpiş edilmiş buna mütaallik hükümler kanun tasarısına konmuştur.

Ancak gerek Emlâk Vergisi Kanununun yürürlüğe konulması gerekse reform çalışmalarının tamamlanması kısa da olsa bir zaman alacağı âşikâr olduğu gibi Kalkınma Plânımızda kamu sektörünce gerçekleştirilmesi öngörülen yatırım harcamalarının plân hedefleri bakımından tehirine imkân bulunmamaktadır. Bu bakımdan reform çalışmalarının tamamlanmasına kadar gelecek kısa devre içinde gerçekleştirilmesi gereken yatırımlar için nispi bir finansman kaynağı temin etmek zaruri bulunmaktadır) diye gerekçesini ifade etmektedir.

Geçici Komisyon ise gerekçesinde; «Hükümetin zam teklifini ağır bularak nisbetlerini indirmiş, kendi teklifinin ise»; «her sosyal müessese gibi, vergi sistemi de, memleketin ekonomik sosyal ve kültürel şartlarına tâbi olarak devamlı bir gelişme ve değişme halindedir. İktisaden gelişme halinde olan ve bunu plânlı kalkınma devresine girme suretiyle gerçekleştirmek çabasında bulunan memleketimizde bu tekamülün daha süratli seyrettiği görülmektedir. Bu durumda bugünkü vergi sistemimizin bir yandan plân ihtiyacının

gerekli kıldığı varidat ve vergi güvenliğini sağlayacak, öte yandan vergi zıyanını önleyecek şekilde malî yönden sosyal adalet hedeflerini gerçekleştirmeye mümkün kılacak şekilde sosyal yönden müessiriyetinin artırılması lâzımgelmektedir.» Diye esbabı mucibe ileri sürmektedir.

Modern vergicilikte, verginin mükemmel olabilmesi için; şahsi olması, âdil olması, elâstiki olması, inikâs etmemesi verimli olması, vergiye mevzu teşkil eden matrahın birkaç vergiye matrah olmaması prensipleri modern verginin asıl prensipleridir. Gerek Hükümet, gerekse komisyon, bu tasarıdaki vergi zamlarının vergide bir ıslahat yapmak için değil, doğrudan doğruya plânın finansman ihtiyacını karşılamak maksadıyla teklifi getirdiklerini ifade ve itiraf etmektedirler.

Plân tasarısı Bütçe Karma Komisyonunda ve Meclislerde görüşülürken mealen temel prensibi şu şekilde tesbit edilmişti: «Demokratik düzen içinde sosyal adalete uygun % 7 kalkınma hızını gerektiren müstakâr, enflasyonsuz plânlı kalkınma.»

Plânın bu temel prensibinin şart ve unsurları gözden geçirildiği surette fiyat mekanizmasının aynı kalmasına dayanmaktadır ve elâstiki vergi prensibine dayanmaktadır. Bu getirilen kanun tasarısı, vergide bir zamdır. Zam, ileriye ve geriye inikâs yapma hususiyetini haizdir. Fiyatların üzerinde müessir olacaktır. Fiyatların yükselmesiyle, plânın derpiş ettiği âmme hizmetlerinin görülmesi pahalılaşacaktır. Bu suretle yeniden zam yapmak bahis mevzuu olacaktır. Hükümetin 1967 yılına kadar 5 Yıllık Kalkınma Plânında kamu sektörünün millî gelirden gerçekleştirmek istediği yatırımlar yapılamıyacak, ya hizmetlerden vazgeçilecek, veyahutta yeni tesis edilecek bu da memleketin ekonomisi üzerinde büyük tesir icra edecektir. Zira komisyonun dediği gibi, mükellefler üzerinde ağır taziy yapacak, ödeme takatlarını sarsacak memleket bundan zarar görecektir. Kanun tasarısında bilhassa ticarethanelerdeki zam nisbetinin % 100 şeklinde artırılması hayat pahalılığı üzerinde müessir olacaktır. İşte, bütün bu sebeplerden plânın öngördüğü kalkınma ve kalkınma hızı bir fâsit daire içine girmiş olacaktır. Hükümet mensuplarından, Geçici Komisyondan ve Devlet Plânlama Teşkilâtına mensup zat varsa bu hususların Yüksek Huzurlarınızda açıklamasını arz ve rica ederim. Ve bunların verecekleri izahattan,

tenvirden sonra ancak reyimi kullanabileceğimi belirtirim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Zeyyat Kocamemi? (Yok sesleri)

Necmeddin Küçüker? (Yok sesleri)

Kanunun tümü üzerinde başka söz isteyen?.. Yok. Maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum: Kabul edenler..... Etmeyenler..... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi teklifi var. İvedilikle görüşülmesi teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler..... Kabul etmeyenler..... Kabul edilmiştir.

Sayın arkadaşlarım, 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanunun yapılan açık oylamasına 264 arkadaşımız katılmış 2 çekinçer, 93 ret oya mukabil, 169 oyla kanun Meclisimizce kabul edilmiş bulunmaktadır.

7196 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanunun açık oylaması henüz devam etmektedir. Üyelerden oyunu kullanmayan varsa lütfen kullansınlar.

Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkında 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 29 . 5 . 1941 tarihli ve 4040 sayılı Kanunun binalardan Savunma Vergisi alınması hakkındaki 31 nci maddenin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanun gereğince binalardan alınmakta olan verginin:

1. Sahibinin bizzat oturduğu meskenlerden % 25 i,
2. Kiraya verilen meskenlerden % 75 i,
3. Ticarethanelerden % 100 ü, nisbetinde Savunma Vergisi alınır.

BAŞKAN — 1 nci madde hakkında söz isteyen var mı? Buyurun Sayın Aktimur.

YUSUF AKTİMUR (Adana) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım, madde okunduğu üzere üç fıkradan ibarettir. Bendeniz 1 nci ve 2 nci fıkralarının tadili eihetine gidilmesi için bir teklifte bulunacağım. Şöyle ki:

Bu maddenin 1 nci fıkrası (Sahibinin bizzat oturduğu meskenlerden yüzde 25.) Ben bu fıkranın, tasarının 1 nci maddesinin, birinci fıkrasının, birinci kelimesinden sonra (virgül konu-

larak) «furuunun ve ana ve babasının» kolimelerinin konulmasını teklif edeceğim. Yani :

Gelir Vergisi Kanunu mucebince bir mükellefin icara verdiği binaların icarlarından gayrimenkul irat namı altında Gelir Vergisi alınmaktadır. Bir mükellefin senelik aldığı icar bedeli 500 lirayı aşmıyor ise, bu icarından vergi alınmamaktadır. Yani 5 000 liralık bir muafiyet vardır. Buna rağmen bir vatandaş, binasının yerine furu veya usulünden birini oturtturur ise Gelir Vergisi Kanununun 73 ncu maddesi gereğince bu bina da Gelir Vergisinden istisna edilmektedir. Bu hüküm haklı bir hükümdür. Ve vatandaş evinin birinde furu veya usulünden birini oturtabilmelidir. Ve bundan dolayı ağır bir vergi ödememelidir. İşte ben de Gelir Vergisindeki hükme benzer bir hükmün buraya konmasını teklif ediyorum. Fakat bu teklifim Gelir Vergisi Kanunundaki hükümden daha dardır. Gelir Vergisindeki hükme göre, «bir mükellef reşit olan çocuklarının, ana ve babasının ve kardeşlerinin ve bunların çocuklarının ikametına tahsis ettiği evlerin hiçbirisinden dolayı Gelir Vergisi ödemez.» Halbuki benim bu teklifim, mükellefin yalnız reşidolan çocuklarının ve ana veya babasının ikametına tahsis ettiği evlerin icara veriliyormuş gibi % 75 nisbetinde değil, kendisi ikamet ediyormuş gibi % 25 nisbetinde Millî Savunma Vergisi ödemesi cihetine mâtuftur. Dikkat buyurulursa teklifimde kardeşler ve çocuklarının ikametına tahsis edilen evleri şartın dışında bırakmışumdur. Yani mükellef evini, kardeşlerinin veya yeğenlerinin ikametına tahsis etmiş olursa, o ev, icara verilmiş muamelesi görecektir. Eğer kendi çocuklarından biri veya ana ve babası tarafından işgal ediliyorsa o ev, mal sahibi tarafından işgal ediliyormuş gibi % 25 nisbetinde Millî Savunma Vergisi ödiyecektir. Dikkat buyurulsun; vergiden büsbütün muaf değil, % 25 nisbetinde vergi ödenecektir. Önerge mi takdim ediyorum. Hüsnü kabul görmesini temenni edetrim.

Sayın arkadaşlar, ikinci fıkraya gelince;

Bu fıkraya göre bir vatandaşın tek bir evi olsa ve onu icara verse ve kendisi de diğer bir evde icarla oturur ise evini icara vermiş sayılacağı için Millî Savunma Vergisinin % 75 nisbetinde ödiyecektir. Halbuki adamın evi akaar değildir. Kira getiren bir ev değildir. Fakat her hangi bir sebeple belki de meebur olduğu bir se-

beple evini icara vermiş ve kendisi diğer bir evde kiraya oturmuştur. Belki memurdur başka bir vilâyete gittiği için evini kiraya vermiştir. Gelir Vergisi Kanunu bu gibi mükelleflerin elde ettikleri icar bedellerinin vergiye tabi olacak bir fazlalıkta görür ise onu vergiye tabi tutar fakat o mükellefin başka yerde ödediği ev kirasını vergi matrahından düşer. Bu itibarla Gelir Vergisi Kanununda bu nokta adalet ve mantığa uyulmuş olmaktadır. İşte ben de Gelir Vergisi Kanununda kabul edilen adalet ve mantığın bu kanunda da yer almasını teklif ederek sahibinin tek evi olan mesken evlerin icara verilmeleri halinde de Millî Savunma Vergisi nisbetinin % 25 nisbetinde tahakkuk ettirilmesi için önerge takdim ediyorum. Hüsnü kabul görmesini rica ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok. Olmadığına göre, 1 nci maddede üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelelerini okutacağım.

Yüksek Başkanlığa

Tasarımın 1 nci maddesinin 2 nci fıkrasının sonuna aşağıdaki bendin ilâve edilmesini teklif ederim.

Adana

Yusuf Aktimur

«Şu kadar ki, kiraya verilen mesken, sahiplerinin tek evi ise o takdirde birinci fıkra hükmü tatbik olunur.»

Yüksek Başkanlığa

Tasarımın 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının birinci kelimesinden sonra virgül konularak (Furuunun ve ana ve babasının) kelimelerinin ilâve edilmesini teklif ederim.

Adana

Yusuf Aktimur

Sayın Başkanlığa

Tasarımın 3 ncu bendindeki % 100 ün % 80 e indirilmesini arz ve teklif ederim.

Erzurum

Nihat Diler

BAŞKAN — Teker teker okutup oyunza sunacağım.

(Adana Milletvekili Yusuf Aktimur'un 2 nci fıkra ile ilgili birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?..

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ

ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değiştirge önergesi kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Adana Milletvekili Yusuf Aktimur'un birinci fıkra ile ilgili önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?..

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ

ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Değiştirge önergesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değiştirge önergesi reddedilmiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum.

(Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?..

BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ

ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Değiştirge önergesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değiştirge önergesi reddedilmiştir.

1 neî maddeyi metinde yazılı olduğu şekliyle oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 1 neî madde metinde yazılı olduğu şekliyle aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 206 sayılı Kanunun 3 neî ve geçici 2 neî maddeleri hükümleri saklıdır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyenler? Yok.. Olmadığına göre ikinci maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 3 neî madde üzerinde söz isteyenler? Yok... 3 neî maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 3 neî madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen? Yok... 4 neî maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 4 neî madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde oyunu izhar saadinde lehte, aleyhte söz isteyenler?

Aleyhte buyurun Sayın İhsan Balım.

ALİ İHSAN BALIM (İsparta) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Bina vergilerinin artırılmasını ön gören bu kanunun heyeti umumiyesine içerisinde bulunduğumuz fevkalâde ahval, plânın gerçekleşmesi ve saire gibi ciddi mühim sayılabilecek esbabı mucibeler dikkate alındığında belki fazla bir şey diyemeyiz. Ama; tasavvur buyurunuz, aranızda benim gibi orta halli olup, sadece vazifesi icabı bir şehir veya belde değiştirip, bir başka beldedeki evini daire-sini terk ederek buraya gelmiş kirada oturan bir şahıs sanki büyük bir irat sahibi imiş gibi bıraktığı daire-i içinde bu kanunda derpiş edilen tasarıda olduğu şekilde, ağır bir bina vergilemesine tabi tutulursa herhalde bunun adı adalet olmaz; hiç değilse bu, sosyal adaletle bağdaşmaz. O bakımdan biraz önce bu tasarıyı, bilhassa 2 neî maddesi üzerinde verilen değişiklik de ki, reddedilmiştir, büyük bir isabet vardı. Bu bakımdan bu tasarı sosyal adalet ilkesine bu yönden uygun olmamıştır. Zenginden değil fakat gerçekten oturacak evi olan kimselerden aşırı bir şekilde vergi alınması eihetini istihdaf etmiştir.

Onun için derim ki, tasarı heyeti umumiyesi itibariyle kabule şayan değildir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen? Yok... Kanunun tümü açık oylamaya tabi. Müsaade edersemiz oy kupalarını dolandırmak suretiyle oylamayı yapalım. Kupalar dolandırılacaktır.

Sayın arkadaşlar, 7196 sayılı Kanunun 1 neî maddesinin 1 neî fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarıyı açık oylama devam etmektedir. Lûtfen oyunu kullanmayanlar varsa, kullansınlar. Biraz sonra oy muamelesini biteceğim.

1. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 neî maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/634) (S. Sayısı : 635) (1)

(1) 635 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı tarafından verilmiş bir önerge var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugünkü gündemin 23 sıra numarasında yer alan «27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının» 1964 malî yılı ile ilgisi olması sebebiyle, öncelikle ve gündemde bulunan diğer tasarılar takdimen görüşülmesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
Ferid Melen

BAŞKAN — Bahis konusu tasarının gündemde mevcut diğer maddelere takdimen görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Komisyon raporunu okutuyorum.
(Geçici Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde Adalet Partisi Millet Meclisi Grubu adına Sayın İhsan Gürsan. Buyurunuz.

ADALET PARTİSİ MİLLET MECLİSİ GRUPU ADINA İHSAN GÜRSAN (İzmir) — Değerli arkadaşlarım, muhterem Başkanım. Yüce Meclisinizce tetkik ve müzakeresine başlanılmış olan kanun tasarısı yürürlük ve yetki maddeleri hariç tutulduğu takdirde tek maddeden ibaret bulunmakta ve 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesi hükmünü değiştirmeyi derpiş etmektedir. Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesi vergi nisbetlerini tesbit eder. Bu nisbetler, halen meri olan hükümlere göre, arazi ve iratlı arsalarda kıymetlerinin binde 10 u iratsız arsalarda binde 5 dir. Hükümet teklifinde bu nisbetler arazi için binde beşe iratlı ve iratsız arsalar için kıymetlerinin binde 50 si olarak tesbit edilmektedir.

Geçici Komisyon bu nisbetlerin alelittlak arazi için binde 10, iratlı ve iratsız arsalar için binde 15 olarak tesbit etmiştir.

Muhterem arkadaşlarım,

Arazi ile iratlı ve iratsız arsalar için derpiş edilen vergi zamları üzerinde tam bir kanaate sahibolabilmek için kanunun 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda yapılması istenilen deği-

şikliklerle birlikte mütalâası icabeder ki zannediyorum bu tasarı bundan sonraki görüşmelerin mevzuunu teşkil edecektir. Bu değişiklikler tahrirlerin yapıldığı tarihlere göre vergiye matrah olacak arazi ve arsa kıymetlerinde de artırmayı istihdaf etmektedir. Hükümet teklifinde vergiye matrah olacak kıymetlerin şu esaslar dairesinde artırılması derpiş olunmaktadır.

1. — 1 Haziran 1942 tarihi ile 31 . 12 . 1951 tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 3 misli.

2. — 1 . 1 . 1952 - 31 . 12 . 1955 tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 2,5 misli.

3. — 1 . 1 . 1956 - 31 . 12 . 1957 tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 2 misli.

4. 1 . 1 . 1958 - 31 . 12 . 1959 tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1 misli.

1 Haziran 1942 tarihinden sonra arazinin, 1 Ocak 1960 tarihinden sonra da arsaların tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetlerine misil eklenemeyeceği de tasarıda hükme bağlanmıştır.

Geçici Komisyon tarafından yapılan incelemeler sonunda Hükümet teklifindeki misil zamları 0,50, 1, 1,5 misle indirilmiş ve ekseriyetle karara bağlanmıştır.

Görülüyor ki, Arazi Vergisinde hem vergi nisbetlerinin artırılmasına gidilmekte, hem de vergi matrahi olan arazi, iratlı ve iratsız arsa kıymetleri tahrir veya tadillerin yapıldığı tarihlere göre birbirinden farklı artırılmak suretiyle arazi ve arsalarından alınmakta olan vergi nisbetin artırılışından çok daha ağır bir şekilde yükseltilmektedir.

Bu bakımdan arazi ile iratlı ve iratsız arsalarla yapılması derpiş edilen zamların hakiki miktar ve mahiyeti hakkında bir kanaate sahibolmak için, kıymetlerle, nisbetlerde yapılan artırımların hesaben verdiği hakiki neticeleri tesbit ve mukayese edilmesi gerekir. Yaptığımız hesap ve mukayese neticesinde Hükümet ve komisyon tekliflerine göre vergi zamlarının yükseltmelerinin hakiki miktarları şu neticeleri vermektedir.

Hükümet teklifine göre yapılan tadillerde artışlar şu neticeyi göstermektedir:

İrath arsalarda		İratsız arsalarda		Arazilerde		
Vergideki artış nisbeti	Bugünkü vergi nisbeti %	Vergideki artış nisbeti	Bugünkü vergi nisbeti %	Vergideki artış nisbeti	Bugünkü vergi nisbeti %	
20 misli	10	40 misli	5	9 misli	10	1 . 6 . 1942 - 31 . 12 . 1951
17,5 »	10	35 »	5	2,5 »	10	1 . 1 . 1952 - 31 . 12 . 1955
15 »	10	30 »	5	2 »	10	1 . 1 . 1956 - 31 . 12 . 1957
10 »	10	20 »	5	1 »	10	1 . 1 . 1958 - 31 . 12 . 1959
5 »	10	10 »	5	Yok	10	1 . 1 . 1960 dan yukarı

Komisyon teklifine göre yapılan tadillerde artışlar şu neticeyi göstermektedir :

2,7 misli	10	6,5 misli	5	1,5 misli	10	1 . 1 . 1942 - 31 . 12 . 1951
2 »	10	5 »	5	1 »	10	1 . 1 . 1952 - 31 . 12 . 1955
1,2 »	10	3,5 »	5	% 50 nisbetinde	10	1 . 1 . 1956 - 31 . 12 . 1959
% 50 nisbetinde	10	2 »	5	Yok	10	1 . 1 . 1960 dan yukarı

Bu mukayeselerin tetkikinden anlaşılıyor ki Geçici Komisyon Hükümet teklifindeki zam tekliflerinde ehemmiyetli surette azaltmalar yapılmıştır.

Bina Burhan ve Savunma vergilerinin müzakeresi sırasında yaptığımız konuşmada da belirtmiş olduğumuz gibi Arazi Vergisi de reel vergiler içerisinde yer alır ve bu verginin de karakteri gayrişahsi oluşunda tecelli eder. Sağladığı hâsıla, taşıdığı reel karakter, Bina Vergisinde olduğu gibi bu vergiyi de bugün kısmen mahallî giderleri ve mahallî ihtiyaçları karşılayan lokal bir kaynak olarak kullanılmasını gerektirmiştir. Verginin tatbikatında en büyük güçlük arazi tahririne dayanmasıdır. Tahrir ne kadar mükemmel ve metotlu bir şekilde yapılır ve devam ettirilirse verginin verimi de, tatbik imkân da o derece mükemmel bir şekilde sağlanır. Ancak, usul bakımından ne dereceye kadar ileri götürülürse götürülsün genel bir tahririn bütün güçlüğü ve Devlete oldukça ehemmiyetli bir külfeti de beraber getireceğini gözden uzak tutmamak icabeder. Tahririn vergi tatbikatında faydalı olabilmesi, metotlu bir şekilde değişiklikleri takip ve tesbit edecek işler bir sisteme dayanmasına bağlıdır. Şayet Bina ve Arazi vergileri tatbikatımızdan bir verim, âdil ve eşitliği sağlayan bir netice bekliyorsak ne yapıp yapıp her türlü güçlük ve külfeti göze alarak bir tahrir kararına varmak ve bunu plânlayıp sürat-

le tatbik etmek icabeder. Yoksa, ne 309 sayılı Kanunla vergiye matrah olan kıymetlerin devrelere göre revizyona tabi tutulması, ne de Yüksek Meclisinizde tetkik ve müzakeresi yapılmakta olan tasarıda olduğu gibi, kıymetlere devrelere göre misiller uygulanması, kökü olmıyan düşünelere ve buluşlara dayanan indî bir tatbikat olmaktan ileri gidemez. Âdil bir netice sağlanamaz. Bu vergilerin tatbikatında gereken hâsılayı, mükemmel bir tahrir sistemi içerisinde vergi adaletini sarsmayacak ve eşitsizliği mucib-olmıyacak surette sağlamak için Hükümetin Emlâk Vergisi adı altında bir tasarı hazırlayarak Yüksek Meclise sevk ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu vergi tatbikatımızda uzun zamandan beri hissedilen bir ihtiyaca cevap verecek ve bu sahadaki boşluğu da dolduracaktır. Bu bakımdan kanaatimize göre bir vergi reformunu tazammun eden veya sistemin islahını tazammun eden bir harekettir. Ancak anlamadığımız cihet, Emlâk Vergisi tasarısı kısa bir müddet sonra kanuniyet iktisabedeceğine göre, Hükümetin Arazi Vergisine adil ve müstakar olmıyan kriterlere dayanan şekilde zamları acele olarak teklife ihtiyaç göstermesidir.

Biraz evvel tetkikinize arz etmiş olduğumuz mukayeselere göre, Hükümetin teklifi yüksek nisbette anormal zamları istihdaf etmektedir. Komisyonun teklifi her ne kadar bu zamların, mâkul bir hadde ircaı çabasını ifade etmekte ise

de, tatbikatının istilzam ettiği güçlükleri bertaraf edecek bir yenilik getirmediği, bir prensibe dayanmadığı bir islahı tazammun etmediği için her iki teklif de kısa vâdeli malî mülâhazalara dayanan bir vergi tedbiri mahiyetini arz etmekten asla ileri gidemeyecektir. Bu bakımdan da Hükümetçe bir reform hareketi olarak vasıflandırılması ve Yüce Meclisinizin tetkike bu vasıfla arz edilmesi eidden garip bir hareket tarzıdır.

Hükümet bu hareket tarzının mucip sebebi olarak, gerekçede, lüzumlu tahrirlerin yapılarak yürürlüğe konulmasının kısa da olsa bir zaman alacağını, kalkınma plânımızla mahallî idarelerce gerçekleştirilmesi öngörülen yatırımların da plân hedefleri yönünden geri bırakılmasına imkân olmadığını, ileri sürmüştür. Aneak konunun bu yönden mütalâa edilmesi biraz evvel arz ettiğimiz gibi her yönü ile adaletsizliği ve tatbikat neticeleri münakaşa edilebilecek bir kanun tasarısının Yüksek Meclisinize getirilmesi için bir sebebolamaz. Esasen, Hükümet tasarısındaki tekliflerin komisyonea hemen asli hüviyetini kaybedecek derecede değiştirilmesi ve zamlara mümkün olduğu kadar mâkul karşılanabilecek bir mahiyet verilmesi de komisyonun da bu mütalâa ile hareket ettiğini belîğ bir şekilde göstermektedir.

Biz kanun tasarısının arz ettiği hüviyeti ve komisyonun Hükümet teklifleri üzerinde yaptığı bu değişiklikleri nazarı itibara alarak partimize mensup sayın milletvekili arkadaşlarımızın kanaat ve mütalâaları kendi inançlarına göre izhar etmesi prensibolarak kabul etmiş bulunuyoruz. Şüphesiz ki karar Yüce Meclisinizindir.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 7196 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki Kanunun açık oylamaya oy kullanıyan var mı? («Var» sesi)

Lûtfen biraz acele ediniz.

Buyurun Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI FERİD MELİEN — Sayın arkadaşlar, değerli A. P. Sözcüsünün mütalâaları üzerinde duracak değilim. Çünkü bunlar bundan evvel tekrar edilmiş şeylerdir. Tekrar sizi bu fikirlerle yormaya ihtiyac görmüyorum, sadece bir nokta üzerinde durmak istiyorum, radyoda söyleneceği için, belki bir yanlış anlayışa mahal verir.

Filvaki bu kanun Arazi Vergisinde tadilat yapılmasına ait bir tasarıdır. Fakat Arazi Vergisine zam getirmemekte, sadece şehir ve kasabalarda bulunan arsalarla bir zam getirmektedir. Hedefi maksadı, bundan ibarettir. Bunu tanzih için huzurunuzda geldim.

BAŞKAN — Bu kanunun tümü üzerinde başka söz isteyen var mı? Olmadığına göre maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülme teklifi vardır. İvedilik teklifini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İvedilik teklifi kabul edilmiştir.

7196 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki Kanunun açık oylaması bitmiştir. Birinci kupayı kaldırmız.

Maddeleri okutuyorum, madde bir.

27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Verginin nisbeti

Madde 9. — Arazi Vergisi aşağıda yazılı nisbetler üzerinden alınır.

A) Arazi için kıymetlerinin binde onu,

B) İrathlı ve iratsız arsalar için kıymetlerinin binde onbeşi.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz isteyenler?

Buyurunuz Sayın Aksoy.

REFİT AKSOY (Ordu) — Birinci maddede : «Arazi ve arsalar» tâbiri var; Maliye Bakanı buradaki konuşmasında, «Bunun arazi ile alâkası yoktur, yalnız şehir ve kasabalardaki arsaların vergi miktarını arttırmaya mâtufl bir vergi teklifidir.» dediler.

Şimdi Maliye Bakanımın salâhiyetle, mesul bir insan olarak burada ettiği beyan ile, maddedeki kelimenin ihtiva ettiği hüküm arasında ben bir tezat görüyorum. Buna ait benim şüphem izale edilmedikten sonra, müspet veya menfi oy vermekte kendimi mütereddit

bir durumda bırakacağım. Onun için Maliye Bakanının deminki burada söylediklerini tavzihe etmelerini rica ederim.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Sayın arkadaşımız haklıdır, bir tavzihe daha ihtiyacolduğu anlaşılıyor. Mevcut kanunda Arazi Vergisinin nisbeti binde ondur, yine binde on olarak kalıyor. Arsada, iratsızda binde beş, iratlıda binde ondur. Her ikisi birleştirilerek binde onbeşe çıkıyor. Fark bundan ibarettir. Kanun tekniği bakımından aynı maddenin parçalanmaması için tekrar edilmiştir, binde on, yine binde on olarak kalıyor. Binaenaleyh, bir zam gelmiyor, ifademde bir tezat yoktur. («Kıymet bakımından» sesleri)

BAŞKAN — Sual sormak istiyorlar, Sayın Bakan.

Buyurun Sayın Gürsan.

İHSAN GÜRSAN (İzmir) — 309 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun teklifinde tahrir ve tadil tarihlerine göre vergiye matrah olacak olan arsa kıymetlerine misiller uygulanması derpiş edilmektedir. Arazi kıymetleri de misiller uygulanmak suretiyle arttırılmakta mıdır?

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Arazide ne misilleme uygulanması vardır, ne de zam.

İHSAN GÜRSAN (İzmir) — 309 da böyledir.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Hangi 309?

İHSAN GÜRSAN (İzmir) — Bundan sonraki.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Arazide yoktur, yalnız arsalarda vardır.

BAŞKAN — Sayın Diler, soru mu, söz mü?

NİHAT DİLER (Erzurum) — Önce bir hususu sorayım, ondan sonra.

BAŞKAN — Buyurun.

NİHAT DİLER (Erzurum) — «Arazi kıymetlerinin binde 10 u» diyor. Arazi kıymetlerinin 1937 senesinde yapılmış tahriri üzerinden mi, yoksa...

BAŞKAN — Sayın Diler duyulmuyor, lütfen biraz yaklaşın.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Arazi kıymetinin tahrir edilmesi lâzımdır, verginin tayye-

dilmesi için... Bu hangi esaslara ve kayıtlara göre yapılmıştır?

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Yeni tahrir yapılmaya kadar en son hangi tahrir ise o esas olacaktır. Umumiyetle bizde büyük tahrir 1936 ve 1937 yıllarında yapılmıştır. Bu esas olacaktır. Ara yerde bazı tadilat olmuşsa şüphesiz, muaddel kıymet esastır. Yani tahrir kıymeti esastır.

NİHAT DİLER (Erzurum) — İkinci husus şudur : Verginin nisbeti üzerinde (B) bendinde Hükümet, «İratlı ve iratsız arsalar için kıymetlerinin binde 50 sı» diye teklifte bulunmuştur. Komisyon ise «binde 15» teklifi ile nisbeti indirmiştir. Bunun hakiki nisbetleri bizi inandırıcı bir şekilde tatmin etmemektedir.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Arz edeyim efendim; muhterem arkadaşlar, bu tasarı bir malî tedbir tasarısı değildir. Bu, ekonomik bir tedbirdir ve plânın emrettiği bir tedbirdir. Arsaların vergisi şu maksatla arttırılmaktadır :

Bir defa arsalar zaman içerisinde kıymet iktisabediyor. Faraza bundan on sene, yirmi sene evvel Ankara'da yüzbin liraya satın alınan bir arsa bazı yerlerde beş milyon liraya kadar yükselmiştir, belki bazı yerlerde iki milyon liraya yükselmiştir.

Kızılay'da metrekaresi bundan onbeş sene evvel 50 lira veya 100 lira olan yerin bugün metrekaresi ikibin, üçbin liradır. Binaenaleyh bu arsa sahibi zamanla bu kıymet artışından büyük kazanç elde etmiş olmaktadır. Bu parayı başka bir yere yatırsa idi, fabrika yapsa idi, ticaret yapsa idi bundan elde ettiği kazançtan vergi verecekti. Halbuki burada elde etmiş olduğu kazanç üzerinden bir vergi vermemektedir. Halen arsalar üzerinden alınmakta olan vergi lâşey kabilinden bir şeydir. Hem nisbeti düşüktür ve hem de eski tahrire dayanmaktadır. Binaenaleyh hakikaten bir vergi rezervi ve gayriâdil bir durum mevcuttur. Arz ettiğim gibi, bir başka vatandaş cebindeki parasıyla bir sınıai tesis kurmuştur ve bir kazanç elde ediyor ve dolayısıyla vergi veriyor; ticaret yapıyor vergi veriyor; bina yaptırmıştır ve kira alıyor, vergi veriyor. Fakat parasını arsaya yatırmıştır, zamanla arsa kıymet iktisabediyor, yüzbin lirası iki milyon ediyor, bir

milyon 900 bin liralık bir kazanç elde ediyor. Fakat bu kazanç üzerinden vergi vermiyor. Binaenaleyh, bir vergi eşitsizliği vardır, bunu ortadan kaldırmak lâzımdır. Bu bir.

İkincisi; bu arsanın kıymeti hangi sebeple artmıştır? Şehirlerin büyümesi sebebiyle, şehirlere medeni hizmetlerin gelmesi sebebiyle. Bunları kim yapmıştır? Cemiyet yapmıştır, belediye yapmıştır, Devlet yapmıştır ve bir masraf ihtiyar etmiştir. Bu masrafa hiç olmazsa iştirak etsin. Çünkü bu kıymet artışı bu sayede meydana gelmiştir. Binaenaleyh bu kıymet artışından bu kazancı elde eden kimse hiç olmazsa başka vatandaşların cebinden çıkan bu masrafa o da iştirak etsin. İkinci sebep budur.

Üçüncü sebep : Bir sahada vergisiz büyük kazançlar elde etme imkânı olunca, niçin başka yerlere fabrika ve yatırım yapacaksınız? Fakat bir arsa alır, külfetsizce bekletirsiniz ve 10 - 15 sene sonrası için çoluk ve çocuğunuz için mükemmel bir irat olur. Şu halde gördüğünüz gibi bizde birçok arsaların üzerine bina yapılmaması hep bu yüzden.

Binaenaleyh buralarda yatan ve âtil duran sermayeyi memleket ekonomisi bakımından başka sahalara, verimli sahalara kaydırmak lâzımdır. Vergi bir de bu sebeple konulmaktadır. Bütün bu sebeplerle Hükümet olarak biz, hakikaten arsa sahibinin arsayı tutmakta fayda görmemesini iltizam ettik. Bir an evvel elinden çıkarsın istedik. Bu şekildeki tasarrufla aynı zamanda şehrin imarına da hizmet edilmiş olur. Çünkü şehrin merkezlerinde, merkezi yerlerindeki arsalar böyle âtil durunca ve kimse yanaşmayınca şehirler sebepsiz olarak büyümekte ve dağılmaktadır; ve onlara hizmet yetirtirilememektedir. Bu sebeple de yani bina inşaatını da kolaylaştırmak ve şehir hizmetlerini de yerine getirmek için arsa sahibinin - iki plânın emri budur plânda bunlar madde madde tasrih ve tesbit edilmiştir. - Arsayı uzun zaman elinde tutmakta büyük bir iktisadi fayda görmemesi için böyle bir nisbet tesbit etmiştik; komisyon bunu fazla görmüştür. Şu sebeple fazla görmüştür; aynı zamanda yeni bir tahrir yapılıyor, tahrirlerle de kıymetler yükseliyor. İkisinin bir araya gelmesi vatandaşa ağır gelir kanaatine varmıştır, komisyon neticede bu nisbeti daha aşağı indirmiştir, sebebi budur.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde başka söz isteyen?

NİHAT DİLER (Erzurum) — Bir sual daha sormak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, sorun Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Şimdi bu vaziyette yine vatandaş bir gayriâdil durumla karşı karşıya kalmış olmuyor mu? Şayet arsaların fiyatları bugünden tesbit edilir, râyig bedelleri konulursa bu vatandaşın aleyhine olmaz mı? Vatandaştan gerek arsasının üzerine bina yapmak suretiyle ve yahutta başka birine satış yaptığı zaman doğrudan doğruya gerçek bedeli üzerinden bir vergi alınması daha doğru değil midir? Bu şekildeki bir gayriâdil durum, modern prensiplere aykırı değil mi? Vatandaşın cebine bir para girmiyor ki bundan vergi alınsın? Vergi bir yıl içinde vatandaşın gerçek geliri üzerinden ödiyeceği miktardır. Halbuki bu tamamen onun aksinedir.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Arz edeyim efendim; bunlar bizi bir gelir nazariyesine götürür. Gelir nedir? Bâzi görüşlere göre, kısa bir devrede elde edilen muayyen miktarda olan bir kazançtır, irattır; daha doğrusu servetindeki artıştır. Bu artış, kısa devrede de olabilir, uzunca bir devre zarfında da olabilir. Faraza; Gelir Vergisinde ne yapıyoruz? Yıllık servet artışlarını vergiye tabi tutuyoruz. Yani mevcut servetteki bir yıl zarfındaki artışa gelir diyoruz ve vergiye tabi tutuyoruz. Bu, kısa devre bir yıl zarfında olabileceği gibi, on senelik bir devre zarfında da olabilir. Arsadaki kıymet artışları, uzunca bir zaman zarfında meydana gelen bir artıştır. Bu, servet artışı neticesinde meydana gelen bir gelirdir.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde başka söz isteyen? Yok. Birinci madde üzerinde verilmiş değişiklik önergesi de yoktur. Maddeyi, metinde yazılı olduğu şekliyle oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz isteyen? Yok. İkinci maddeyi oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz isteyen? Yok. Üçüncü maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte ve aleyhte oyunu izhar sadedinde söz isteyen?.. Yok. Tümü açık oylamaya tabidir. Müsaade buyurursanız açık oylamayı yine kupayı gezdirmek suretiyle yapalım. Lütfen kupayı geçdiriniz.

Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının açık oylamasında oyunu kullanmayan arkadaşımız var mı? Yok. Bu oy toplama muamelesi bitmiştir. Kupayı kaldırınız.

5. — 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzi değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/633) (S. Sayısı : 636) (1)

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı tarafından verilmiş bulunan bir önerge vardır, okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugünkü gündemin 24 sıra numarasında yer alan «21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzi değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısının» 1964 malî yılı ile ilgisi olması sebebiyle, öncelikle ve gündemde bulunan diğer tasarılarla takdimen görüşülmesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
Ferid Melen

BAŞKAN — Bahis konusu kanun tasarısının gündemde mevcut diğer maddelere takdimen görüşülmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum :

(Geçici Komisyon raporu okundu.)

BAŞKAN — Rapor üzerinde söz isteyenler?.. Buyurun Sayın Arif Hikmet Güner.

(1) 636 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

ARIF HIKMET GÜNER (Rize) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; önümüzdeki tasarıda ve bu tasarının gerekçesinde denmektedir ki, «Gerek Emlâk Vergisi Kanununun yürürlüğe konulması, gerekse mahallî idareler, maliye ve reform çalışmalarının tamamlanması, kısa da olsa bir zaman alacağından, bu devre içinde gerçekleştirilmesi gereken yatırımlar için nispi bir finansman kaynağı temin etmek zaruri bulunmaktadır.»

Şimdi, varidat maksadı ile getirilmiş olan bu tadil tasarısı, daha doğrusu zam tasarısı, karşımıza bir mesele çıkarmaktadır. Bu Emlâk Vergisi kanunu tasarısı ile daha âdil bir yola gidileceği anlaşılıyor. Bunun için de birtakım heyetler kurulmak suretiyle yeni bir tahrire gidilecektir. Şimdi biz bu tasarı ile reform ve ıslahat yapmak isterken çok muhtemeldir ki, daha gayriâdil neticeler meydana getirebileceğiz.

Söyle ki; evvelâ arsa nedir? Bunun üzerinde bir miktar durmak lâzımgelecektir.

Denmektedir ki, belediye hudutları içinde, ekilip biçilmeyen, inşaata tahsis edilen yerlerdir. Bu denmekle beraber, bunun böyle olduğuna dair sarıh bir hükmü de her hangi bir yerde görmek mümkün değildir. Belediye hudutları içinde mütalâa edilse dahi bu saha o kadar genişlemektedir ki, malûmları olduğu üzere; İller Bankası, belediyelere nüfusları nisbetinde bir yardım yapmaktadır. Her belediye bu yardımdan faydalanmak için hudutlarını âzami derecede genişletmektedir. Neticede, inşaata tahsis edilmemiş çok geniş araziler dahi bu tarifi içine böylece girmektedir. Şimdi bu, böyle olduğu gibi, ayrıca biz diyoruz ki; 10 - 15 lik bir devre zarfında nüfus artışı sebebiyle arsaların değerleri de arttı. Onun için elbette Devlet bu farktan hissesini almalıdır.

Şimdi bizim nispet tâyinlerimiz senelere göre yapılmıştır. Şu seneye şu kadar, şu nispete, şu seneye şu kadar, şu nispete tatbik edilecektir denmektedir. Ama kabul etmek lâzımgelir ki, Ulusta arsanın on yıl zarfındaki değer artış nisbeti ile Yenimahalledeki değer artış nisbeti veya Samanpazarındaki değer artış nisbeti aynı değildir. Buna mümasil bütün Ankara'nın arsalarını misal olarak ele alırsak her tarafında bu değer artış nisbeti aynı değildir. Aynı olmadığına göre; biz bir reform tasarısı ile gelirken

daha büyük haksızlıklar yapmak suretiyle gayriâdil bir duruma düşmüş olacağız. O bakımdan bunların olduğu gibi kalması ve mutlaka ve mutlaka Emlâk Vergisi Kanununu beklemek icabettiği kanaatinde olduğumu, bunun yalnızca bir zam ifade ettiğinin birtakım adaletsizliklere sebeb olacağını bu bakımdan da buna müspet oy kullanmayacağımı arz ederim. Hüürmetlerle.

BAŞKAN — Arazi Vergisi Kanununun dokuzuncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının açık oylamasında oyunu kullanmayan var mı? Oylama muamelesi bitmiştir. Kuyayı kaldırdınız.

Buyurun, Sayın Aktimur.

YUSUF AKTİMUR (Adana) — Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; halen müzakeresini yapmakta olduğumuz arazi ve arsaların kıymetleri daha evvel şöyle bir istihale geçirmiştir.

3 . 1 . 1961 tarihinde kabul edilen 206 sayılı Kanun ile arazi ve arsaların kıymetlerine şöyle bir zam yapılmıştır :

1 . 6 . 1942 tarihinden önce tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan kıymetlere (10) misil,

1 . 6 . 1942 tarihinden sonra kıymetleri tadil ve tahrir suretiyle takdir edilmiş bulunan arazi ve arsaların 1 . 6 . 1942 tarihinden evvelki vergi kıymetlerine (10) misil zam yapılmıştır.

Bu kanunun tatbik edildiği ilk tahakkuk yılında zamların vatandaş indinde müsnük kabul görmediği anlaşılmış olacak ki, altı ay sonra 21 . 6 . 1961 tarihinde kabul edilen 309 sayılı Kanunla bu zamdan rücu edilmiş ve 1 . 6 . 1942 tarihinden önce tahrir ve tadil suretiyle tesbit edilen arsa kıymetlerine 9 misil ve yine 2 . 6 . 1942 tarihinden önce tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan arazi kıymetlerine 3 misil zam icra edilmiştir.

Arkadaşlar; hal böyle iken Hükümet, bugün getirdiği bu tasarı ile arsalarda 1 . 6 . 1942 tarihi ile 31 . 12 . 1951 tarihleri arasında takdir edilen arsa kıymetlerine 3 misil;

1 . 1 . 1952 tarihi ile 31 . 12 . 1955 tarihleri arasında takdir edilen kıymetlere 2,5 misil;

1 . 1 . 1956 tarihi ile 31 . 12 . 1957 tarihleri arasında takdir edilen kıymetlere 2 misil;

1 . 1 . 1958 tarihi ile 31 . 12 . 1959 tarihi arasında takdir edilen kıymetlere 1 misil zam yapmış ve vatandaşın aynı belediye hududu dahilinde bulunan arsası tek ise bu arsa zamını dışı bırakılmış yani tek olan arsalarla bir nevi muafiyet tanınmıştır. Geçici Komisyon, Hükümetin getirdiği misil zamlarını tadil ederek kabul etmiştir.

Şimdi 1961 yılının altıncı ayında kabul edilen 309 sayılı Kanunla bâzı zamlardan rücu edildiği ve o zaman 1 . 6 . 1942 tarihinden sonra tesbit edilen arsa kıymetlerine her hangi bir zam yapılmasına lüzum görülmediği halde bugün, Hükümet bu zamını yapmaya neden lüzum görmüş bilmem? 1961 yılından bu yana arsa ve arazi kıymetlerinde her hangi bir yükseliş olduğunu zannetmiyorum. Vatandaşın ekseriyeti ile işlerin nereye varacağını kestiremediği ve acaba bu gidişle memleketin iktisadi durumunu ne olacağını sorusunun vatandaşlar tarafından sık sık sorulduğu bir devrede gayrimenkul kıymetler yükselmez, aksine alçalır. Bu itibarla Hükümetin hangi iktisadi ilerlemeye istinaden bu zamını yaptığını izah etmesi zannediyorum ki, müşküldür. Ayrıca Hükümetin 1961 yılında kabul ettiği 309 sayılı Kanunla arsaların kıymetleri üzerinde bir hudut çizerek 1 . 6 . 1942 tarihinden evvel tesbit edilenlere 9 misil gibi ağır bir zam yapmak suretiyle 1 . 6 . 1942 tarihinden sonra tesbit edilen kıymetlerle gâya bir birlik, bir ahenk veya bir adalet tesis etmiş idi. Şimdi nasıl bir iktisadi hâdise cereyan etmiştir ki; Hükümet, evvelece çizdiği hudutla ikiye ayırdığı kıymetler arasında yeni bir adalet tesis etmek ister gibi bir mütalâa ile 1 . 6 . 1942 tarihinden sonra tesbit edilen kıymetlere zam yapmayı lüzumlu görmüştür. Bence her hangi bir hâdise cereyan etmemiştir. Fakat Hükümet taziyik suretiyle vatandaşın vergi almak mecburiyetinde kaldığı için böyle hareket etmiştir. Ashında vergi Hükümetin ihtiyacına göre değil, vergi mükellefinin malî durumuna göre ve normal usullerle alınır. Hükümet 1961 yılında eski kıymetleri yeni kıymetlere benzetmek için, eskilerini yükseltti. Şimdi yanlış olmuş, diyor, yani eski kıymetler çok yükseltilmiş şimdi yeni kıymetleri eski kıymetlere benzetmek lâzımdır, diyor. Tabii gelecek sene de yenileri eskilere benzetecektir. Atalarımız şöyle bir fıkra anlatırlar. İki tavşan bir kalıp peynir bulurlar fakat tak-

sim edemezler. Arslan babaya gidelim de şunu bize taksim etsin, derler. Ve giderler.. Aslan peyniri iki parça eder ve karşılıklı terazi kefesine kor. Biri diğerinden ağır olur. Ağırından bir parça alır ağzına atar; bu sefer öbür parça ağır basar, ondan bir parça alır, ağzına atar. Bu sefer öbürü ağırlaşır ve bu usulü devam ettirettire en sonunda bu peynir taksim edilmiyor, diyerek en son parçayı da ağzına atar.

Korkarım Hükümet eski kıymeti yeni kıymete, yeni kıymeti eski kıymete benzete benzete günün birinde arsanın vatandaşın elinden çıkmasına sebeb olur.

Bu kanunun geçici maddesi ile vatandaşın tek olan arsasına tanılan muafiyet ile her halde halen memleketimizde bir mesele, hattâ büyük bir mesele halinde ortada duran arsa meselesinin halledilmesi arzu edilmekte olduğu kanaati uyanmaktadır. Arsa meselesinin ve bilhassa büyük şehirlerdeki arsa meselelerinin halline taraftarız ve lüzumuna kaaniiz. Ancak, bu meselelerin hal yolu bu değildir. Arsanın kıymeti kaldırılmıyacak veya hazmedilemiyecek bir ağırlıkta olur ise o arsa satışa arz edilse de müşteri bulamaz. Bunun yolu memleketteki arsa ihtiyacını körükliyecek inşaat hareketini temin ve tahrik etmek ve ondan sonra arsa sahiplerini arsalarına kaldıramıyacakları ağırlıkta bir vergi tarh etmek suretiyle değil, üzerinde inşaat yapmadıkları takdirde rayiç bedeli üzerinden ellerinden alınması veya aynı şartlarla sattırılması cihetine gidileceğinin kendilerine kanun yoluyla bildirilmesi olsa gerek.

Bu itibarla ben zoraki usullerle vatandaşın cebinden vergi çıkarmak usulünden başka bir şey olmıyan bu zam tasarısının aleyhinde olduğumu ve bunun reddinin gerektiği mütalâasıyla huzurunuzdan ayrılıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Rapor üzerinde başka söz istiyen arkadaşımız var mı?.. Yok. Tümü üzerinde başka söz istiyen olmadığına göre maddelere geçilmesi hususunu oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi teklifi vardır. İvedilikle görüşülme teklifini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... İvedilik teklifi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum :

21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanuna bâzı fıkralar eklenmesi ve bu kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 309 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin ;

A) I numaralı bendinin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir :

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1951 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1,5 misli,

1 . 1 . 1952 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1955 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1 misli,

1 . 1 . 1956 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1959 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 0,50 misli ;

B) İkinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihinden sonra arazinin 1 . 1 . 1960 (dâhil) tarihinden sonra arsaların tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetlerine ve 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra takdir edilmiş olan binaların gayrisâfi iratlarına misil eklenmez.

C) Üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Aneak, arazide 1 . 6 . 1942 (dâhil), arsalar da 1 . 1 . 1960 (dâhil) ve binalarda 12 . 5 . 1953 (dâhil) tarihlerinden sonra, eski kıymet veya gayrisâfi iradın bölünmesi suretiyle yapılmış olan taksim ve ifrazlarda, parçalara düşen kıymet veya gayrisâfi iratlara, takdir edildikleri tarihler nazara alınarak yukarda zikredilen maddeler eklenir.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Bu madde ile ilgili olarak verilmiş değiştirme önergesi de yok. 1 nci maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 1 nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. 2 nci maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. 3 ncü maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 3 ncü madde kabul edilmiştir.

Sayın arkadaşlarım, daha evvel Yüce Meclisin almış olduğu karar gereğince saat 19,00 a kadar toplanmamız gerekiyordu. Ancak; şimdi, tasnifi biten bâzı açık oylamaların neticelerinden öğrenilmiştir ki, çoğunluk sağlanamamış ve esasen vakit de gecikmiştir. Şimdi açık oy neticelerini okutacağım ve daha sonra birleşimi kapatacağım.

28 . 1 . 1959 tarih ve 7186 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının açık oylamasına 128 arkadaş iştirak etmiş, 6 çekinse, 8 ret, 114 kabul oyu çıkmıştır. Çoğunluk olmadığından oylama gelecek birleşimde tekrarlanacaktır.

Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanununun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının açık oylamasına 106 arkadaş katılmış, 28 ret, 78 kabul oyu çıkmıştır. Oylama muamelesi gelecek birleşimde tekrarlanacaktır.

27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısının açık oylamasına 64 arkadaş katılmış, 4 çekinse, 15 ret, 45 kabul oyu çıkmıştır. Oylama muamelesi gelecek birleşimde tekrarlanacaktır.

Bu kanunun açık oylamasını, aleyhte ve leh-te oyunu izhar sadedinde söz isteyenleri gelecek birleşimde ikmal ettireceğiz.

30 Nisan 1964 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,45

Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanununun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Yeter sayı sağlanamamıştır.)

Üye sayısı : 450

Oy verenler : 106

Kabul edenler : 78

Reddedenler : 28

Çekinseler : 0

Oya katılmıyanlar : 335

Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADIYAMAN

Mahmut Deniz

Mehmet Özbay

AĞRI

Rıza Polat

ANKARA

İsmail Rüştü Aksal

Muhlis Ete

Ahmet Üstün

ANTALYA

Etem Ağva

Rafet Eker

AYDIN

Mustafa Şükrü Koç

Nedim Müren

BURDUR

Nadir Yavuzkan

BURSA

Edip Rüştü Akyürek

Sadrettin Çanga

İbrahim Öktem

Cevdet Perin

ÇANAKKALE

Burhan Arat

Süreyya Endik

ÇORUM

Nuri Ahıskalıoğlu

Hilmi İncesulu

Necmi Ökten

DENİZLİ

Âtîf Şoğlu

DIYARBAKIR

Hilmi Güldoğan

ERZURUM

Cevat Dursunoğlu

Gıyasettin Karaca

Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR

Şevket Asbuzoğlu

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Saki Zorlu

İÇEL

Yahya Dermancı

İSTANBUL

Ratip Tahir Burak

Ali Coşku Kırcı

Hilmi Oben

Vahyi Özarar

Reşit Ülker

Zeki Zeren

İZMİR

Osman Sabri Adal

Şeref Bakşık

Necip Mirkelâmoğlu

Mustafa Uyar

KARS

Hasan Erdoğan

Rıza Yalçın

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu

Bahri Yazır

KONYA

İhsan Kabadayı

Abdüssamet Kuzueu

Fakih Özlen

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay

Ali Erbek

Rauf Kıray

MALATYA

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

MARDİN

Vahap Dizdaroğlu

Talât Oğuz

MUĞLA

Hilmi Baydur

Turan Şahin

NİĞDE

Asım Eren

Ruhi Soyer

ORDU

Ferda Güley

SAKARYA

Burhan Akdağ

Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu

İlyas Kılıç

SİİRT

Cevdet Aydın

SIVAS

Adil Altay

Rahmi Çeltekli

İbrahim Gökçer

Rahmi Günay

Ahmet Kangal

TOKAT

H. Ali Dizman

TRABZON

Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu

URFA

Atalay Akan

Bekir Sami Karahanlı

Sabri Kılıç

UŞAK

Ahmet Tahtakılıç

YOZGAT

Celâl Sungur

ZONGULDAK

Mehmet Ali Pestilci

[Reddedenler]

ADANA

Yusuf Aktimur

ANKARA

Hüseyin Ataman

İhsan Köknel

ARTVİN

Nihat Ata

AYDIN

Hilmi Aydınçer

Melâhat Gedik

BALIKESİR

Mithat Şükrü Çavdar-

oğlu

BİLECİK

Orhan Tuğrul

BOLU

Kâmil İnal

BURSA

Ahmet Türkel

İsmail Yılmaz

Baha Cemal Zağra
EDİRNE
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul
ERZURUM
Turhan Bilgin
İÇEL
İhsan Önal

İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
İsmail Hakkı Tokinel
İZMİR
İhsan Gürsan

KAYSERİ
Abdülhalim Aras
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
KÜTAHYA
Sezai Sarpaşar
MANİSA
Neriman Ağaoğlu

ORDU
Refet Aksoy
RİZE
Arif Hikmet Güner
TRABZON
Ekrem Dikmen

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçük-
tepepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu
ADIYAMAN
Arif Atalay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer
Şevki Güler
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA
Burhan Apaydın
Rayif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit (B.)

Mustafa Kemal Erko-
van
İsmail Gence
İbrahim Srtkı Hatip-
oğlu (İ. Ü.)
Ubrahim İmirzalıoğlu
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük

ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVIN
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaoğlu

AYDIN
Orhan Apaydın
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Gökhan Evliyaoglu
Fennî İslimyeli (B.)
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BİTLİS
Nafiz Giray
Müstak Okumuş
BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (B.)
Fuat Ümit

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Ekrem Paksoy
Mustafa Tayyar
Ziya Uğur

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay.
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
İhsan Tombuş

DENİZLİ
Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan

İbrahim Kocatürk
Hüdaî Oral (B.)
Remzi Şenel
DIYARBAKIR
Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu
Recai Iskenderoğlu
Vefik Pirinçioğlu (I.)
Alp Doğan Şen

EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen
Fahir Giritlioğlu

ELAZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır (B.)

ERZİNCAN
Hüsametdin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM
Ertuğrul Akça
Nihat Diler
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer (B.)
Aziz Zeytinoglu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Gögüş (B.)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmén
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçükér
Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyle
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay

Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
İlhami Sançar (B.)
Selim Sarper
Hüsâmettin Tiyaşan
Sabri Vardarı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (B.)

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihat Kürşat
Şinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurtdoğlu (B.)

KARS

Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Göker
Hüsâmettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Mehmet Yüceler (B.)

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Kadircan Kafıl
Ömer Kart
Mekki Keskin
(Başk. V.)
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sina Yücesoy

KÜTAHYA

Mehmet Kesen
Sadrettin Tosbi
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Süleyman Çağlar
Muammer Erten (B.)
Şevket Raşit Hatiboğlu
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Nusret Köklü
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu

Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioğlu

MARAS

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Seyfi Güneştan

MUĞLA

Adnan Akarea
Cevdet Oskay
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ata Bodur
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat (B.)
Şadi Pehlivanoglu
(İ.)
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylan
Bahri Cömert
Kâmrân Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SİİRT

Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SINOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tari

SIVAS

Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova (İ.)
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy
(İ)

TRABZON

Ali Şakir Ağanıoğlu
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten

Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıykoğlu
İbrahim Bulanalp

VAN

İhsan Bedirhanıoğlu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)

Şükrü Kösereisioğlu

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğuş
İsmet Kapısız
Mustafa Kepir
Turgut Nizamıoğlu
Veli Uyar

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat (İ.)
Ramiz Karakaşoğlu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftüoğlu
Yusuf Ziya Yücebilgi

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1		
Manisa	1	Yekûn	9

28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Nisap yok.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 128
Kabul edenler : 114
Reddedenler : 8
Çekinseler : 6
Oya katılmayanlar : 313
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ADİYAMAN

Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
AĞRI

Rıza Polat
ANKARA

İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Nihat Berkkan
Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim İmirzaloğlu
İhsan Köknal
Mehdi Mihçioğlu
Ahmet Üstün

ANTALYA

Etem Ağva
Rafet Eker

ARTVİN

Nihat Ata

AYDIN

Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren

BALIKESİR

Fennî İslimyeli
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu

BİLEÇİK

Orhan Tuğrul

BOLU

Zeki Baltacıoğlu
Kâmil İnal

BURDUR

Nadîr Yavuzkan

BURSA
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga

İbrahim Öktem
Ahmet Türkel
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Şefik İnan

ÇORUM

Nuri Ahıskaloğlu
Hilmi İncesulu

DENİZLİ

İbrahim Kocatürk
Âtîf Şohoğlu

DIYARBAKIR

Hilmi Güldoğan

ERZURUM

Cevat Dursunoğlu
ESKİŞEHİR

Şevket Asbuoğlu
İbrahim Cemalcılar
Celâlettin Uzer

GÜMÜŞANE

Necmeddin Küçüker

HAKKÂRİ

Ahmet Zeydan

İÇEL

İhsan Onal

İSPARTA

Ali İhsan Balım

İSTANBUL

Ratip Tahir Burak

Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Muhiddin Güven

Ali Coşkun Kırca
Hilmi Oben
Reşit Ülker
Zeki Zeren

İZMİR

Osman Sabri Adal
Şeref Bakıık
İhsan Gürsan
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek

KARS

Hasan Erdoğan
Rıza Yalçın

KASTAMONU

İhsan Şeref Dura

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
KONYA

İrfan Baran
İhsan Kabadayı
Kadirean Kafılı
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özlen

KÜTAHYA

Sezai Sarpaşar

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

MARDİN

Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Talât Oğuz

MUĞLA

Hilmi Baydur

NİĞDE

Asım Eren
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Refet Aksoy
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat

SAKARYA

Burhan Akdağ
Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu
İlyas Kılıç

SİİRT

Cevdet Aydın
Süreyya Öner

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltikli

Ibrahim Göker
Rahmi Günay
Ahmet Kungal
Reşat Turhan
TEKİRDAĞ
Turhan Kut

TOKAT
H. Ali Dizman
TRABZON
Ekrem Dikmen
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner

TUNCELI
Vahap Kışoğlu
URFA
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kulig

UŞAK
Ibrahim Bulanalp
YOZGAT
Veli Uyar
ZONGULDAK
Mehmet Ali Pestilci

[Reddedenler]

ADANA
Hasan Aksay
Ibrahim Tekin

BURSA
Ismail Yılmaz
EDİRNE
İlhami Ertem

ERZURUM
Nihat Diler
İZMİR
Nihat Kürşat

KARS
Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılant-
oğlu

[Çekinseler]

AYDIN
İsmet Sezgin
DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu

Remzi Şenel
EDİRNE
Nazmi Özoğul

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı
İSTANBUL
Tahsin Demiray

[Oya katılmayanlar]

ADANA
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepınar
Cavit Oral
Kemal Sarıbrahimoglu
Ahmet Savrun
Ahmet Topaloğlu
ADIYAMAN
Arif Atalay
Ali Turanlı
AFOYON KARAHIŞAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinger
Şevki Güler
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan
AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan

Ismail Sarıgö-
Nevzat Şener
ANKARA
Burhan Apaydın
Raif Aybar
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit (B.)
**Mustafa Kemal Erko-
van**
Ibrahim Sıtkı Hatip-
oğlu (İ.Ü.) (İ.)
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yöri
ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su
ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminağaoğlu
AYDIN
Orhan Apaydın

İlmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırmılı
Cihat Turgut
BİLECİK
Şadi Binay
BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BITLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (B.)
Fuat Ümit
BURDUR
Fethi Çelikbaş

Mehmet Özbey
BURSA
Hikmet Akalın
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ziya Uğur
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Burhan Arat
Süreyya Endik
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)
ÇORUM
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
Necmi Ökten
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Sinan Bosna
İsmail Ertan
Hüdaî Oral (B.)

DIYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu
Recai Iskenderoglu
Vefik Piringioglu (B.)
Alp Dogan Sen

EDİRNE

Talat Asal
Suleyman Bilgen
Fahir Girittlioglu

ELAZIĞ

Nuretin Ardigoglu
Naci Guray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanac
Kemal Satir (B.)

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gundogdu
Sadik Perincek
Naci Yildirim

ERZURUM

Ertugrul Akca
Turhan Bilgin
Giyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Ertugrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen (I.)
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş (B.)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San
Suleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoglu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kiliçoglu
Ali Köymen
Naım Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoglu
Nureddin Özdemir

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoglu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoglu
Şekip İnal
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

Ibrahim Abak
Ziya Altınoglu
Ühâd Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyle
(Başk. V.)
Nurettin Bulak
Ömer Zekâi Dorman

Saadet Evren
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İlhami (Sanar (B.)
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tıyanşan
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (B.)

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga

Ragıp Gümüşpala
Ziya Hanhan
Saim Kaygı
Şinasi Osma
Mustafa Uyar
Lebit Yurtoglu (B.)

KARS

Necmettin Akan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler (B.)

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Memduh Erdemir
Halil Özmen
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
Ahmet Gürkan
Ömer Kart
Mekki Keskin (Bşk. V.)
Fakih Özfakih
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek

Mehmet Kesen
Rauf Kıray
Sadrettin Tosbi

MALATYA

İsmet İnönü
(Başbakan)

MANİSA

Neriman Ağaoglu
Suleyman Çağlar
Muammer Erten (B.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Nusret Köklü
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenisehirlioglu

MARAŞ

Kemal Bağcıoglu
Kemali Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Seyfi Güneşan

MUĞLA

Adnan Akarca
Cevdet Oskay
Turan Şahin (B.)
İhsan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoglu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoglu
Ata Bodur
Şadi Pehlivanoglu (I.)
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alışan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SIIRT

Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı

SİVAS

Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT

Sabahattin Baybura

Mehmet Kazova (İ.)
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ali Şakir Ağan oğlu
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Kâmuran Ural (İ.)
Zeki Yağmurdereli

TUNCELI

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Celâl Önel

UŞAK

Ali Rıza Akbıykoğlu
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhan oğlu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Kösereis oğlu

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısz
Mustafa Kepir
Turgut Nizam oğlu
Celâl Sungur

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaş oğlu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftüoğlu
Yusuf Ziya Yücebیلgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1	Yekûn	9

27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirmesine dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Nisap yoktur)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 64
Kabul edenler : 45
Reddedenler : 15
Çekinseler : 4
Oya katılmıyanlar : 377
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ANKARA Ahmet Üstün	ESKİŞEHİR Şevket Asbuzoğlu	KONYA İhsan Kabadayı	SAMSUN İlyas Kılıç
ARTVIN Nihat Ata	İÇEL Yahya Dermancı	Abdüssamet Kuzucu	SIIRT Cevdet Aydın
AYDIN Nedim Müren	İhsan Önal	Rüştü Özal	SIVAS Adil Altay
BURSA Edip Rüştü Akyürek	İSTANBUL Ali Coşkun Kırcı	Fakih Özfakih	Rahmi Çeltekli
Sadrettin Çanga	Zeki Zeren	Fakih Özlen	Rahmi Günay
ÇANAKKALE Burhan Arat	İZMİR Osman Sabri Adal	KÜTAHYA Ahmet Bozbay	İbrahim Göker
ÇORUM Neemi Ökten	Şeref Bakşık	Ali Erbek	Ahmet Kangal
DIYARBAKIR Hilmi Göldoğan	Necip Mirkelâmoğlu	MALATYA Mehmet Delikaya	TOKAT H. Ali Dizman
ERZURUM Gıyasettin Karaca	Mustafa Uyar	MARDİN Vahap Dizdaroğlu	TRABZON Ali Rıza Uzuner
Adnan Şenyurt	KARS Hasan Erdoğan	MUĞLA Hilmi Baydur	YOZGAT Celâl Sungur
	KIRŞEHİR Ahmet Bilgin	ORDU Refet Aksoy	ZONGULDAK Mehmet Ali Pestilci
	Memduh Erdemir	Ferda Güley	

[Reddedenler]

ADANA Yusuf Aktimur	BOLU Kâmil İnal	DENİZLİ İbrahim Kocatürk	İSTANBUL Tahsin Demiray
AYDIN Melâhat Gedik	BURSA Hikmet Akalın	EDİRNE İlhami Ertem	İZMİR İhsan Gürsan
BALIKESİR Mithat Şükrü Çavdar- oğlu	Ahmet Türkel	ERZURUM Nihat Diler	MANISA Neriman Ağaoğlu
	İsmail Yılmaz		TRABZON Ekrem Dikmen

[Çekinseler]

AYDIN Hilmi Aydınçer	İSTANBUL Muhiddin Güven	KÜTAHYA Sezai Sarpaşar	RİZE Arif Hikmet Güner
--------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------

[Oya katılmıyanlar]

ADANA Hasan Aksay	Mehmet Geçioğlu	Melih Kemal Küçükte- pepınar	Kemal Sarıbrahimoğlu
Ali Bozdoğanoğlu	Kasım Gülek	Cavit Oral	Ahmet Savrun
	Ahmet Karamüftüoğlu		İbrahim Tekin

Ahmet Topaloğlu
ADİYAMAN

Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay

Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR

Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinger

Şevki Güler
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz

Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan

Ismail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal

Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman
Raif Aybar

Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi

Bülent Ecevit (B.)
Mustafa Kemal Erko-
van

Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu (İ. Ü.)

İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknal

Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı

İlyas Seçkin
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yö-
rük

ANTALYA

Etem Ağva
İhsan Ataöv

Ömer Eken
Rafet Eker
Hasan Fehmi Boztepe
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVIN
Sabit Osman Avcı
Saffet Eminagaçoğlu

AYDIN
Orhan Apaydın
Mustafa Şükrü Koç

Reşat Özarda
BALIKESİR
Cihat Bilgehan

Ahmet Aydın Bolak
(İ.)
Kaya Bulut
Gökhan Evliyaoğlu

Fennî İslimyeli (B.)
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı

Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay
Orhan Tuğrul

BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş

BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak

Turgut Çulha
Kemal Demir (B.)
Fuat Ümit

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey

Nadir Yavuzkan
BURSA
İbrahim Öktem (B.)

Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar

Ziya Uğur
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Süreyya Endik

Şefik İnan
Refet Sezgin
ÇANKIRI

Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dünder

Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli

İhsan Tombuş
DENİZLİ
Sinan Bosna

Mehmet Çobanoğlu
İsmail Ertan
Hüdaî Oral (B.)

Remzi Şenel
Âtîf Şohoğlu
DİYARBAKIR

Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu

Recai Iskenderoğlu
Vefik Piringcioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen

Fahir Giritlioğlu
Nazmi Özoğul
ELÂZİÇ

Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil

Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır (B.)
ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek

Naci Yıldırım
ERZURUM
Ertuğrul Akça

Turhan Bilgin

Cevat Dursunoğlu
Şerafettin Konuray (İ.)
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya

Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer (B.)
Aziz Zeytinoglu

GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat

Ali İhsan Gögüş (B.)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan

Mithat San
Süleyman Ünlü
GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen

İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE
Halis Bayramoğlu
Neemeddin Küçüker

Nureddin Özdemir
Sabahattin Savacı
HAKKÂRI

Ahmet Zeydan
HATAY
Bahri Bahadır

Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoglu

(İ.)
Şekip İnal
Sâki Zorlu

İÇEL
Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan

Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay

İSPARTA
Ali İhsan Bahm
Lokman Başaran

Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyle
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyanşan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (B.)
İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihat Kürşat
Şinasi Osma
Kadri Özek
Lebit Yurtoğlu (B.)
KARS
Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler (B.)
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz
Hasan Tahsin Uzun
KIRŞEHİR
Halil Özmen
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu
KONYA
Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Kadirecan Kafılı
Ömer Kart
Mekki Keskin
(Başk. V.)
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy
KÜTAHYA
Mehmet Kesen
Rauf Kıray
Sadrettin Tosbi
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Ahmet Fırat

İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan
MANİSA
Süleyman Çağlar
Muammer Erten (B.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu
MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
Cevdet Oskay
Turan Şahin (B.)
İlhan Tekinalp
MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoglu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren
Haydar Özalp
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoglu
Ata Bodur
Orhan Naim Hazineदार
Arif Hikmet Onat (B.)
Şadi Pehlivanoglu (İ)

Ata Topaloğlu
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın
SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu
SİRT
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tari
SİVAS
Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumeuoğlu
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu

Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ali Şakir Ağan o ğ lu
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Zeki Ya ğ murdereli

TUNCELİ

Vahap Kış o ğ lu
Fethi Ülkü

URFA

Osman A ğ an
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Kadri Ero ğ an
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel

- UŞAK

Ali Rıza Akbıyko ğ lu

İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhan o ğ lu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Köserreis o ğ lu

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdo ğ an
İsmet Kapısız
Mustafa Kepir

Turgut Nizam o ğ lu
Veli Uyar

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaş o ğ lu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftü o ğ lu
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1		
Manisa	1	Yekûn	9

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3.1.1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 nci ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarisına verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 264
Kabul edenler : 169
Reddedenler : 93
Çekinseler : 2
Oya katılmıyanlar : 177
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA
Melih Kemal Küçüktepepınar
ADIYAMAN
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
AFYON KARAHISAR
Halûk Nur Bâki
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AĞRI
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Muhlis Ete
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Abdülhak Kemal Yörük
ANTALYA
Etem Ağva
Rafet Eker
ARTVIN
Saffet Eminaoğlu

AYDIN
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
BALIKESİR
Ahmet Aydın Bolak
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Kemal Demiri
BURDUR
Nadir Yavuzkan
BURSA
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem
Cevdet Perin
ÇANAKKALE
Burhan Arat
Süreyya Endik
ÇANKIRI
Rahmi İnceler
ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Hilmi İncesulu
Necmi Ökten
DENİZLİ
İsmail Ertan
Hüdaı Oral
Âtîf Şoğoğlu

DIYARBAKIR
Adnan Aral
Şehmus Arslan
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu
EDİRNE
Süleyman Bilgen
ELAZIĞ
Hürrem Müftügil
Kemal Satır
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Gıyasettin Karaca
Adnan Şenyurt
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalılar
Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer
GAZİANTEP
Ali İhsan Gögüş
GÜMÜŞANE
Necmeddin Küçükler
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Şekip İnal
Sâki Zorlu
İÇEL
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermancı
İhsan Önal

İSTANBUL
Cihad Baban
Ratip Tahir Burak
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Coşkun Kırca
Hilmi Oben
Vahyi Özarar
İlhami Sancar
Reşit Ülker
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Şeref Bakşık
Ziya Hanhan
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
Mustafa Uyar
KARS
Hasan Erdoğan
Sırrı Öktem
Rıza Yalçın
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KAYSERİ
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim

KONYA

Kemal Ataman
İrfan Baran
Kadirean Kafı
Ömer Kart

Abdüssamet Kuzucu

Rüştü Özal

Fakih Özfakıf

Fakih Özlen

KÜTAHYA

Ahmet Bozbaş

Ali Erbek

Rauf Kıray

MALATYA

H. Avni Akşit

Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

Halit Ziya Özkan

MANİSA

Muammer Erten

Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt

MARDİN

Şevki Aysan

Vahap Dizdaroğlu

MUĞLA

Hilmi Baydur

Cevdet Oskay

Turan Şahin

NEVŞEHİR

Halit Fikret Aka

NİĞDE

Asım Eren

Ruhi Soyer

Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Ferda Güley

Orhan Nairi Hazinedar

Arif Hikmet Onat

SAKARYA

Burhan Akdağ

Ekrem Alican

Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Nurettin Ceritoğlu

Fevzi Ceylân

Kâmran Evliyaoğlu

İlyas Kılıç

Hüseyin Özalp

SİRT

Cevdet Aydın

Süreyya Öner

Adil Yaşa

SİVAS

Adil Altay

Rahmi Çeltekli

Rahmi Günay

İbrahim Göker

Ahmet Kangal

TEKİRDAĞ

Turhan Kut

Hayri Mumcuoğlu

TOKAT

H. Ali Dizman

Zeyyat Kocamemi

TRABZON

Ali Şakir Ağançoğlu

Nazmi Ökten

Ahmet Şener

Ali Rıza Uzuner

URFA

Atalay Akan

Bekir Sami Karahanlı

Sabri Kılıç

UŞAK

İbrahim Bulanalp

Ahmet Tahtakılıç

VAN

İhsan Bedirhançoğlu

YOZGAT

İsmet Kapsız

Mustafa Kepir

Celâl Sungur

Veli Uyar

ZONGULDAK

Mehmet Ali Pestilci

[Reddedenler]

ADANA

Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Ali Bozdoğançoğlu
Cavit Oral
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu

ADİYAMAN

Arif Atalay

AFYON KARAHİSAR

Şevki Güler

Mehmet Turgut

AMASYA

İsmail Sarıgöz

Nevzat Şener

ANKARA

Hüseyin Ataman

Mustafa Kemal Erko-
van

İsmail Gence

İhsan Köknel

Mehdi Mihçioğlu

Ferhat Nuri Yıldırım

ARTVİN

Nihat Ata

AYDIN

Hilmi Aydınçer

Melâhat Gedik

Reşat Özarda

İsmet Sezgin

BALIKESİR

Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu

Gökhan Evliyaçoğlu

BOLU

Kâmil İnal

BURSA

Hikmet Akalın

Mustafa Tayyar

Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Ahmet Nihat Akay

Refet Sezgin

ÇANKIRI

Kâzım Arar

Şaban Keskin

ÇORUM

Muzaffer Dündar

Abdurrahman Güler

DENİZLİ

Mehmet Çobanoğlu

İbrahim Kocatürk

Remzi Şenel

EDİRNE

İlhami Ertem

Nazmi Özogul

ELÂZİĞ

Ömer Faruk Sanaç

ERZURUM

Ertuğrul Akça

GİRESUN

Nizamettin Erkmen

İ. Etem Kılıçoğlu

GÜMÜŞANE

Sabahattin Savacı

İÇEL

Mazhar Arıkan

Burhan Bozdoğan

Celâl Kılıç

İSPARTA

Ali İhsan Balım

Sadettin Bilgiç

Mustafa Güleügil

İSTANBUL

Mahmut Rıza Bertan

Ferruh Bozbeyli

Nurettin Bulak

Tahsin Demiray

Ömer Zekâi Dorman

Muhiddin Güven

Şahabettin Orhon

İZMİR

Mehmet Ali Aytas

İhsan Gürsan

Saim Kaygan

Nihat Kürşat

KARS

Necmettin Akan

Lâtif Aküzüm

KASTAMONU

İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Abdülhalim Aras

Hüsamettin Gümüşpala

KOCAELİ

Hâldan Kısayol

KONYA

Ahmet Gürkan

Cahit Yılmaz

Sait Sina Yücesoy

KÜTAHYA

Mehmet Kesen

Sezai Sarpaşar

MANİSA

Neriman Ağaoglu

Nusret Köklü

MARAS

Kemal Bağcıoğlu

Ali Hüdayioğlu

Enver Kaplan

Adnan Karaküçük

MARDİN

Esat Kemal Aybar

MUGLA

İlhan Tekinalp

OKDU

Rafet Aksoy

Ata Bodur

RİZE

Arif Hikmet Güner

Cevat Yalçın

SAKARYA

Muslihittin Gürer

SINOP

Mustafa Kaptan

SİVAS

Tahsin Türkay

URFA

Kadri Eroğan

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak

Ramiz Karakaşoğlu

Sadık Tekin Müftüoğlu

[Çekinserler]

SINOP

Cemil Karahan

ZONGULDAK

Yusuf Ziya Yücebیلgin

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Mehmet Geçioğlu

Kasım Gülek

Ahmet Karamüftüoğlu

Kemal Sarıbrahimoğlu

ADİYAMAN

Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR

Veli Başaran

Hasan Dinçer

AGRI

Nevzat Güngör

Kerem Özcan

ANKARA

Burhan Apaydın

Raif Aybar

Osman Bölükbaşı

Zühtü Pehlivanlı

ANTALYA

İhsan Ataöv

Hasan Fehmi Boztepe

Ömer Eken

Nazmi Kerimoğlu

Nihat Su

ARTVİN

Sabit Osman Avcı

AYDIN

Orhan Apaydın

BALIKESİR

Cihat Bilgehan

Kaya Bulut

Fennî İslimyeli (B.)

Cevat Kanpulat

Ahmet İhsan Kırımlı

Cihat Turgut

BİLECİK

Şadi Binay

Orhan Tuğrul

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar

Halit Rıza Ünal

BOLU

Turgut Çulha

Fuat Ümit

BURDUR

Fethi Çelikbaş

Mehmet Özbey

BURSA

Ekrem Paksoy

Ahmet Türkel

Ziya Uğur

İsmail Yılmaz

ÇANAKKALE

Şefik İnan

ÇANKIRI

Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Faruk Küreli

İhsan Tombuş

DENİZLİ

Sinan Bosna

DIYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu

Vefik Pirinçioğlu

Alp Doğan Şen

EDİRNE

Talât Aşal

Fahir Giritlioğlu

ELÂZİĞ

Nurettin Ardıçoğlu

Naci Güray

ERZİNCAN

Hüsamettin Atabeyli

Zeynel Gündoğdu

Sadık Perinçek

Naci Yıldırım

ERZURUM

Turhan Bilgin

Şerafettin Konuray

Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya

Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen

Muzaffer Canbolat

Hüseyin İncioğlu

Kudret Mavitan

Mithat San

Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu

Mustafa Kemal Çilesiz

Ali Köymen

Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu

Nureddin Özdemir

HATAY

Bahri Bahadır

Ali Muhsin Bereketoğlu

Abdullah Cilli

Ahmet Sırrı Hocaoglu

İÇEL

Sadık Kutlay

İSPARTA

Lokman Başaran

İSTANBUL

İbrahim Abak

Ziyâ Altınoğlu

Suphi Baykam

Saadet Evren

Ahmet Oğuz

Oğuz Oran

Naci Öktem

Selim Sarper

İsmail Hakkı Tekinel

Hüsamettin Tıyandaş

Sabri Vardarlı

Abdurrahman Yazgan

Malik Yolaç (B.)

İZMİR

Şükrü Akkan

Muzaffer Döşemeci

Ali Naili Erdem

Arif Ertunga

Rağıp Gümüşpala

Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu (B.)
KARS
Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Bahtiyar Vural
KASTAMONU
Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
KAYSERİ
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler (B.)
KIRKLARELİ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Fîliz
KOCAELİ
Süreyya Sofuoğlu
KONYA
Selçuk Aytan
İhsan Kabadayı
Mekki Keskin
(Başık. V.)
Faruk Sükan
Vefa Tanır
KÜTAHYA
Sadrettin Tosbi

MALATYA
İsmet İnönü (Başbakan)
MANİSA
Süleyman Çağlar
Şevket Raşit Hatiboğlu
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu
MARAS
Hasan Fehmi Evliya
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz
MUĞLA
Adnan Akarca
MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk
NEVŞEHİR
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu
NIĞDE
Mehmet Altınsoy
Haydar Özalp
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Şadi Pehlivanoğlu

Ata Topaloğlu
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Fuad Sirmen (Başkan)
SAKARYA
Nuri Bayar
Hami Tezkan
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Bahri Cömert
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Osman Şahinoğlu
SİRT
Hayrettin Özgen
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Haşım Tarı
SIVAS
Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Sabahattin Baybura

Mehmet Kazova
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy
TRABZON
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Kâmuran Ural
Zeki Yağmurdereli
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü
URFA
Osman Ağan
Kemal Badıllı
Celâl Öncel
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Köserreisöğlu
YOZGAT
Turgut Nizamoğlu
ZONGULDAK
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Suphi Konak

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1		
Manisa	1	Yekûn	9

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

DOKSANBEŞİNCİ BİRLEŞİM

29 . 4 . 1964 Çarşamba

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ile Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın, hat bir şekil alan Türk-Yunan münasebetlerinin umumî bir muhasebesinin yapılması için bir genel görüşme açılmasına dair önergesi (8/10).

2. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in Yunanistan Hükümetinin bâzı beyanları ve bâzı davranışları ile bu Devletle Türkiye arasında, yürürlüğe konmuş. Bütün anlaşmaların gözden geçirilmesi hususunda bir genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/11).

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

× 1. — 1937 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerin kaldırılması hakkında kanun tasarısı (1/623) (S. Sayısı: 631)

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısıyla meydana gelen hayvan hastalıklarının önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/697)

2. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapılıp yapılmadığına ve tabii âfetler dolayısıyla mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/698)

3. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağ-

lam raporu verdiği haberinin doğru olup olmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/710)

4. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

5. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Büyük Ata'nın ismi ortaya konularak yapılan maçlardaki hasılatla ve seyircilerin durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/720)

6. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarındaki yolların ne zaman karayolları programına alınacağına dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/726)

7. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu, ilçe ve köylerinde 5 yıllık Kalkınma Plânında ne gibi yatırımlar yapılacağına dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/727)

8. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Trakya'da yapılan SOUTHEX - 63 NATO tatbikatına muhalefet partileri ileri gelenleri ile Millî Savunma Komisyonu üyelerinin neden davet olunmadıklarına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/734)

9. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, özel ilân ve reklâm prodüktörlüğü müessesesinin kuruluş ve görevlerinin hangi esaslar dâhilinde düzenlendiğine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/737)

10. — Edirne Milletvekili İlhâmi Ertem'in, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne, Edirne Kırkpınar er meydanının onarımı için, 1963 yılı programına konulan ödeneğin tenkis edilip edilmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/740)

11. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşaatı üç sene önce tamamlanan Sultanhisar ilçesi Ortaokulunda, bugüne kadar, öğrenime başlanmaması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/742)

12. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Belediye sınırları dâhilinde, Evkafa ait, ne kadar boş arazi bulunduğuna ve satılan gayrimenkullerden ne kadar gelir sağlandığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/747)

13. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, Zonguldak İli Devrek ilçesine bağlı Dirgine köyünün Bolu ili Mengen ilçesine bağlanması için yapılan plebisit sırasında vatandaşlara baskı yapıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/748)

14. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Sıkıyönetim komutanlıklarınca, sıkıyönetimin tatbik edilmekte bulunduğu bölgelerde, kaç gazete ve dergi kapatıldığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/749)

15. — Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlu'nun, Ulus Gazetesi matbaa ve tesislerinin halen kimin veya kimlerin tasarrufunda olduğuna dair Başbakanından sözlü sorusu (6/750)

16. — Muğla Milletvekili Adnan Akarca'nın, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin, Hükümetimize, eski yardımın devam edeceği hakkında bir garantist bulunup bulunmadığına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/751)

17. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'in Mihalıççık ilçesi elektrik işinin ne zaman yapılacağına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/752)

18. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'de inşa edilen İmam - Hatip Okulunun neden öğretime açılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/753)

19. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, İstanbul Teknik Okulunda bir maddenin ihtisas bölümünün, bugüne kadar faaliyete geçirilmemesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/754)

20. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türkiye'de Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı Kanununun, günün şart ve icaplarına göre, kaldırılması veya tadili hakkında ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/755)

21. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türk vatandaşlarının seyahat serbestisini tahdideden tedbirlerin müstenidatının ne olduğuna dair İçişleri ve Maliye bakanlarından sözlü sorusu (6/756)

22. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, bilim ve sanat hürriyetinin sağlanması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/757)

23. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, plâna ve programa alınıp ödeneği de ayrılan Kastamonu kapalı spor salonunun ihalesinin geri bırakılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/758)

24. — Kütahya Milletvekili Sezai Sarpaşar'ın, münhal bulunan Altıntaş ilçesi kaymakamlığına ne zaman tâyin yapılacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/759)

25. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Aydın'ın Karacasu ilçesi Yazır köyü halkı tarafından gönderilen 80 imzalı dilekçe üzerinde bir işlem yapıp yapılmadığına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/760)

26. — Kütahya Milletvekili Ali Erbek'in, Türkiye köy elektrifikasyonu 1964 programı hazırlanırken köylerin seçiminde ne gibi esasların göz önünde tutulduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/761)

27. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Trabzon Limanının hinterlandı ile irtibatını sağlayacak münakale tesislerinin ıslah ve ihyası konularında ne gibi tedbirler alındığına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/762)

28. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Atatürk Üniversitesi Dekanının görevine son verilmesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/763)

29. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan'ın, Devlet Demiryolları memurlarına her şene verilmekte olan iki maaş tutarındaki ikramiyenin bu sene ödenip ödenmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/764)

30. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus baraj gölü içerisinde kaldığı için istimlak edilen arazilerin bedellerinin ne zaman verileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/765)

31. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal'ın, Doğu-Karadeniz Bölgesi Kâğıt Hamuru Fabrikasının kuruluş yeri hakkında yapılan etütlerin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/766)

32. — Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu'nun, Amasya'da bir şeker fabrikası ile bir çimento fabrikası kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/767)

33. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Bor ile Adana asfaltı arasında bulunan toprak yolu, Karayollarınca, 1964 yılında inşası suretiyle trafik kazalarının önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/769)

34. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Aksaray ilçesi ile Adana asfaltı arasındaki 3 kilometrelik yolun ne zaman yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/770)

35. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin mütadolan yerlerde alım yeri açmaması ve aldığı mahsullerin bedelini vaktinde ödememesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/771)

36. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, 5 Yıllık Kalkınma Plânında ihrac maddeleri arasında bulunan elmanın istihsal ve ihracı hususlarında ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Tarım bakanlarından sözlü sorusu (6/772)

37. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, Demirci İlçesinde yapılan A. P. kapalı salon toplantısında 27 Mayıs ve yeni demokratik rejime tecavüz eder mahiyette konuşmalar olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/773)

38. — Rize Milletvekili Cevat Yalçın'ın, Doğu - Karadeniz Bölgesinde kurulacak kâğıt hamuru fabrikasının kurulacağı yerin katı olarak tesbit edilip edilmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/774)

39. — Isparta Milletvekili Ali İhsan Bahm'm, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/775)

40. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türkiye'de bir Millî Gıda Kodeksi Komitesi kurulup kurulmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/776)

41. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Kalkınma Plânında derpiş edilen

zirai teknik teçhizatın sağlanmasında vâkı zorluğun giderilmesinde bir tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Ticaret bakanlarından sözlü sorusu (6/777)

42. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, vazife mahallerine gitmediği halde, gitmiş gibi gösterilerek, yolluk ve yevmiye ödenen kimse olup olmadığına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/778)

43. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Kıbrıs Adasının taksimi konusunda ne düşünüldüğüne dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/779)

44. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/780)

45. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Türkiye Esnaf Dernekleri Konfederasyonundaki kota yolsuzluğu tahkikatının ne safhada olduğuna ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası eski Genel Müdürünün kanunsuz ve usulsüz tutumu hakkında ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/782)

46. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Et ve Balık Kurumu Umum Müdürünün ne gibi bir görevle ve hangi lüzuma binaen Amerika'ya gittiğine ve Kurumun sair işlerine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/783)

47. — Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, ATAŞ Rafinerisi işçilerinin kanuna uygun grevlerinin durdurulmasının dayandırıldığı mucip sebebin hakikatlere ne dereceye kadar uygun olduğuna dair Başbakanından ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/784)

48. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisince hakkında son tahkikatın açılmasına karar verilerek Anayasa Mahkemesine sevk edilen Bonn Büyükelçisi Mehmet Baydur'a dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/785)

49. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, Beden Terbiyesi Merkez Ceza Heyeti kararlarının, muhatabına ne yollarla tebliğ edileceği hakkında bir hüküm olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/786)

50. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, Ağrı ve Van illerine, 1964 yılında, ayrı ayrı ne miktar yatırım yapılacağına ve İstanbul - Ağrı uçak seferlerine dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/787)

51. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, orak ipi, kota dışı bırakıldığına göre, 1964 hasat mevsiminde, bu ipin yeter ölçüde imal ve stoku için tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/788)

52. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Millet Meclisine bağlı organların teşkilâtında çalışıp da, vazife mahallinden ayrılmadıkları halde, yolluk ve yevmiye alanlar olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/790)

53. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, basında çıkan bâzi iddia ve isnatların, doğru olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanlığından sözlü sorusu. (6/791)

54. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, fakirlikleri belge ile sabit olanlardan Trabzon Nümune Hastanesindeki tedavileri sonunda, bir ücret talebedilip edilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/792)

55. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, kadrolarına nazaran noksan olan polis mevcudunun artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/793)

56. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, Türkiye'de oturan ve çalışmakta olan Yunan uyruklu kişilerin miktarına ve bunlardan ne kadarının Gelir Vergisi ödediğine dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/794)

57. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, 15 Ekim 1961 Genel seçimlerine kaç vali ve kaymakamın, hangi partilerden aday olarak, katılmış olduklarına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/795)

58. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, Giresun ilinde yapılması kararlaştırılan kâğıt hamuru fabrikasının inşa yerinin kati olarak tâyin olunup olunmadığına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/796)

59. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilde il radyosu olduğuna

ve bu radyoların nasıl kurulduğuna dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/797)

60. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Mithatpaşa Stadyomu'nun ışıklandırma tesisatının hangi firmaya ihale edildiğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/798)

61. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, 1963 yılı içinde kaç belediyenin hudutlarında değişiklik yapıldığına dair İçişleri Bakanının sözlü sorusu (6/799)

62. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına umulduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/800)

63. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına umulduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/801)

64. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Türk Kültür Derneğine ve onun devamı olan Halkevlerine, şimdiye kadar, ne miktar yardım yapıldığına dair sözlü soru önergesi, Başbakan ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/802)

65. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, İstanbul'da, şirketlerle sair ticaret erbabının kuruluş, fesih, işe başlama ve işi bırakma işlemlerinin süratlendirilmesinin düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/803)

66. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, su ürünlerimizin üretimi, toplanması ve tüketimi konularındaki çalışmaların ne safhada olduğuna ve balıkçılara, uygun şartlarla, kredi sağlanıp sağlanmadığına dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/804)

67. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya, İçel, Konya illerinin, Gazipaşa, Anamur ve Ermenek ilçeleri arasında hudut ihtilâfı olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/805)

68. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Yozgat'ta temeli atılan Bira Fabrikasının 10 milyon litre üzerinden hesab edilen kapasitesinin, Devlet Plânlama Teşkilâtınca, 5 milyon litre üzerinden hesab edilmesi sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/806)

69. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapusız'ın, Beş Yıllık Kalkınma Plânının, Yerköy - Sorgun arası 80 kilometrelik yolun onarılmasını kapsayıp kapsamadığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/807)

70. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât Kanununun, bugüne kadar, Meclise sevk edilmemesi sebebine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/808)

71. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Milletlerarası kuvvetin Kıbrıs'a gönderilmesi gecikmekte bulunduğuna göre Hükümetin ne yapmak niyetinde olduğuna dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/809)

72. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun sebebiyle bir kısım Hazine mallarının, karar geriye yürütülmek suretiyle, C. H. Partisine nasıl verildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/810)

73. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Kastamonu iline, 1963 yılında sulama, onarım, ıslah ve içme suyu için kaç lira tahsis edildiğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/811)

74. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, General Elektrik Lokomotiflerinin ihalesinden sonra kredinin son mehil süresi olan 31.3.1964 tarihinin, münasip bir müddet daha sonraya bırakılmasının mümkün olup olmadığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/812)

75. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, bir karış toprağı olmyan Meriç ilçesi Satağacı köyü halkının durumu hakkında ne gibi bir tedbir düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/813)

76. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, kooperatifçiliğimizin geliştirilmesi için yeni bir mevzuatın hazırlanmakta bulunduğu doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/814)

77. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Taşköprü'deki Kendir Fabrikasının yerli kendirlerimizi işlemesi için ne gibi tedbir düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/815)

78. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İşçi Sigortaları Kurumunun, işçilerin

tedavilerini bir elden, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kanaliyle yaptırmasının daha istifadelili olup olmayacağına dair Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlarından sözlü sorusu (6/816)

79. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, artan şeker fiyatları karşısında pancar fiyatlarının da yükseltilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/817)

80. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Çankırı'nın Tepe, Alagöz köyündeki tapulu arazileri cebren işgal edilen ve mahsulleri ile tarım ağaçları yağma olunan şahısların durumlarının ne olacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/818)

81. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, bir Alman gencinin, yapılan ihbar üzerine, İstanbul Emniyet makamları tarafından nezarete alınıp işkence yapıldığı hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/819)

82. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Haymana Savcısının Mihalıççık'a naklinde her hangi bir sebep bulunup bulunmadığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/820)

83. — Diyarbakır Milletvekili Recai İskenderoğlu'nun, Toprak Reformunu, kalkınma yönünden, ön şart olarak kabul eden 1963 yılı programı ile 1964 programı arasındaki gelişik durumun düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/821)

84. — Trabzon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Kızılây Kurumu depolarında saklanan sıhhi malzeme, ilâç ve edevatın kaç yılda bir muayene edildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/822)

85. — Yozgat Milletvekili Turgut Nizamoğlu'nun, Yozgat'ta kurulmakta olan bira fabrikasının kapasitesinin 10 milyon litreden 5 milyon litreye indirilmesi sebebine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/823)

86. — İzmir Milletvekili Osman Sabri Adal'ın, Rum Ortadoks Patriği Athenagoras'ın dış memleketlere seyahate çıktığından ve Papa ile temaslarda ve müzakerelerde bulunduğundan haberdar olunup olunmadığına dair İçişleri, Dışişleri ve Devlet Bakanlarından sözlü sorusu (6/824)

87. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İçtüzüğün yürürlükte bulunan 137 nci maddesinin, teamülden bahsile, tatbik edilmemesi sebebine dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/825)

88. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, yabancısı bir memlekette, mühim bir kaçakçılığa ismi karışan bir ticaret müşavirimiz hakkındaki, itham edici, haberlerin hangi tarihte Bakanlığa geldiğine ve ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/826)

89. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapisız'ın, Öğretmen Dernekleri Federasyonunun öncülüğünde, bâzı aydın çevrelerce, gerici akımların önlenmesi hususunda alınmış olan kararın sebeplerine dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/817)

90. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesinde, bu yıl, Zirai Donatım Kurumunun bir şubesinin açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/828)

91. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Türk köylüsünün büyük derdi olan orak ipi ihtiyacının temini için ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/829)

92. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Yüksek Seçim Kurulunun, ara seçimlerinin yapılamıyacağı hususundaki 16.3.1964 tarih ve 1333 sayılı Kararı hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/830)

93. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Batı - Trakya'da Lozan Andlaşmasının imzası sırasında, Türk ve Yunan nüfuslarının miktarı ile bugünkü miktarlarına ve iktisadi durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/831)

94. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın'ın, Adalet Partisi Genel Başkanının, Bursa il kongresinde, Kıbrıs meselesi hakkında verdiği demece dair Başbakanından sözlü sorusu (6/832)

95. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dündar'ın, Beden Terbiyesi Merkez İstişare Kuruluna atanan Vildan Aşır Savaşır hakkındaki iddiaların doğru olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu. (6/833)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — Siyasi partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378, 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27.11.1963]

× 2. — Devlet personeli meslek teşekkülleri kanunu tasarısı ve Anayasa, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/546) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 28.12.1963]

× 3. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Ferit Alpiskender'in, hususi eğitim ve öğretim müesseseleri kanunu teklifi ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ile Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu ve 55 arkadaşının, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen beşer üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/539, 2/581, 2/617, 2/618) (S. Sayısı : 495 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15.1.1964]

4. — Disiplin mahkemeleri kuruluş, yargılama usulü ve disiplin suçları ve cezaları hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/548, C. Senatosu 1/314) [Dağıtma tarihi : 19.2.1964] (M. Meclisi S. Sayısı : 497 ye 1 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 368)

5. — Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/544; C. Senatosu 1/311) (M. Meclisi S. Sayısı : 457 ye 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 328) [Dağıtma tarihi : 25.3.1964]

6. — Serbest malî müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünal'dının, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17. 8. 1963]

7. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve menşe işaretleri hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Adalet komisyonları raporları (2/160, 2/297) (S. Sayısı : 526) [Dağıtma tarihi : 11. 11. 1963]

8. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Yasama meclislerinin aralarındaki münasebetlerin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu (2/271) (S. Sayısı : 48 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27. 12. 1963]

9. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı : 233 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27. 12. 1963]

10. — İstanbul Milletvekili Hüsamettin Tiyansan'ın, 232 sayılı Kanunla değiştirilen 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresine dair Millet Meclisi İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/350; C. Senatosu 2/83) (S. Sayısı : 37 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 3. 1. 1964]

11. — Sandıklı'nın Mirtaz köyü 17 hane numarasında nüfusa kayıtlı Alioğlu, Feride'den doğma 11.10.1942 doğumlu Veysel Aslan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/775) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 10. 2. 1964]

12. — Uşak Merkez Aybey mahallesi hane 143, cilt 14 ve sayfa 103 sayısında nüfusa kayıtlı Haliloğlu, Sultan'dan doğma 11. 12. 1929 doğumlu İsmail Kiraz'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/792) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 10. 2. 1964]

13. — Akhisar ilçesinin Bergele köyü hane 13, cilt 12 ve sayfa 19 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Medine'den doğma 7. 12. 1929 doğumlu Hasan Çalınacı (Çalmacı) nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/804) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 10. 2. 1964]

14. — Kalecik ilçesinin Hasayaz bucağı Tavşancık Köyünün hane 15, cilt 11 ve sayfa 13 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Sati'dan doğma 9. 7. 1934 doğumlu Mehmet Aksoy'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/805) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 10. 2. 1964]

15. — Kulp ilçesinin Hacıhan köyü, hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/806) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 10. 2. 1964]

× 16. — Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanununun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/621) (S. Sayısı : 632) [Dağıtma tarihi : 4. 3. 1964]

17. — İktisadi Buhran Vergisi Kanununa Ek Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/629) (S. Sayısı : 633) [Dağıtma tarihi : 4. 3. 1964]

× 18. — 27. 6. 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/634) (S. Sayısı : 635) [Dağıtma tarihi : 4. 3. 1964]

× 19. — 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/633) (S. Sayısı : 636) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

20. — 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/292; C. Senatosu 1/251) (M. Meclisi S. Sayısı : 325 e 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 181) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

21. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/280) (S. Sayısı : 461) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

22. — Sanayi Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanunun bâzı maddelerinde ve bu Bakanlığa ait kadrolarda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/432; C. Senatosu 1/255) (M. Meclisi S. Sayısı : 247 ye 2 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 231) [Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1964]

23. — Talât Aydemir, Osman Deniz, Fethi Gürcan ve Erol Dinçer'in ölüm cezalarına çarpıtılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 3/740; C. Senatosu 1/382) (M. Meclisi S. Sayısı : 560 a 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

24. — Bina kiralari hakkındaki kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/513) (M. Meclisi S. Sayısı : 458 ve 458 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1964]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanunun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : : 5.9.1963]

2. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Özel Şahingiray ve 15 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/221) (S. Sayısı : 391) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

3. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması ve 6122, 6422 ve 7242 sayılı kanunların kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/147) (S. Sayısı : 393) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

4. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu tezkeresi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/262) (S. Sayısı : 395) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

5. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy'un, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 14 ncü maddesine (ç) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Millî Eğitim Komisyonunun mütalâası (2/325) (S. Sayısı : 396) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

6. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozcalı'nın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/327) (S. Sayısı : 397) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

7. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, 1076 ve 1111 sayılı kanunlar gereğince ihtiyata ayrılmış yedek subay ve erlerden yoklamasını yaptırmamış olanların para cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/366) (S. Sayısı : 398) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

8. — Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, 237 sayılı Taşıt Kanununun 4 ncü maddesine göre makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtları gösteren (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/78) (S. Sayısı : 440) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

9. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, 1108 sayılı Maaş Kanununun 1559 sayılı Kanunla muaddel 2 nci ve 3041 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 1108 sayılı Maaş Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/95, 2/96) (S. Sayısı : 441) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

10. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 3 arkadaşının, Arazi ve Bina vergilerinin matrahlarına uygulanacak misiller hakkındaki 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/257) (S. Sayısı : 443) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

11. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bazı maddeler ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/62, 2/145, 2/204, 2/360) (S. Sayısı : 445) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

12. — Balıkesir Milletvekili Oihat Bilgehan ve 5 arkadaşının, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 ncü maddesinin (b) işaretli fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/383) (S. Sayısı : 446) [Dağıtma tarihi : 20.9.1963]

13. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve altı arkadaşının, Kaçakçılığın men'i ve takibi hakkındaki 1918 sayılı Kanunun 6846 sayılı Kanunla muaddel 60 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 447) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

14. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 448) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

15. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 12 arkadaşının, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna ek kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/392) (S. Sayısı : 449) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

16. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun muaddel ve 6 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/371) (S. Sayısı : 450) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

17. — Bolu Milletvekili Fuat Ümit ve 4 arkadaşı ile Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu ve Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Devlet hizmetlerinde iken lise veya lise muadili meslekî bir okuldan sonra bir yüksek okul veya fakülteden mezun olanlar ile yine memuriyetleri sırasında akademik derece alanlara yahut ikinci bir yüksek tahsili ikmal edenlere bir derece kıdem verilmesi hakkındaki kanun teklifleri ve Amasya milletvekilleri Nevzat Şener ve İsmail Sarıgöz'ün, memurların tahsil müessesesinde talebe

olmayacaklarına dair 4007 sayılı Kanun ile bu kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 4214 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair 183 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Kâmil İnal'ın, 3656 ve 3659 sayılı kanunların şümulü dâhilinde vazife görmekte iken müktesep barem derecesini değiştirecek bir üst tahsil yapanların terfi ve kıdemleri hakkındaki kanun teklifi ve Maliye, Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/91, 2/93, 2/104, 2/464) (S. Sayısı : 451) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

18. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan 11 Ocak 1961 tarihli Zirai Maddeler Andlaşması ve ekleriyle bu Andlaşmada yapılan 29 Mart 1961, 17 Temmuz 1961 tarihli değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 463) [Dağıtma tarihi : 3 . 10 . 1963]

19. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 9 arkadaşının, Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (2/189) (S. Sayısı : 464) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

20. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras ve 3 arkadaşının, Evlenen veya tekaüde tabi bir vazifeye giren yetim kızların yetim aylıklarının diğer yetimlere taksimi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/381) (S. Sayısı : 465) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

21. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 8 arkadaşının, Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında vazifeli subay, astsubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personele fazla meseileri karşılığında fazla mesai ücreti verilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/137) (S. Sayısı : 466) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

22. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları

raporları (2/293) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

23. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Röntgen Radyum ve diğer nükleer enerji cihaz ve maddeleri ile bunların tıpta kullanılması ve kullananlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/127) (S. Sayısı : 468) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

24. — Çanakkale Milletvekili Süreyya Endik'in, Sıtma Savaş Sağlık koruyucuları hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/130) (S. Sayısı : 469) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

25. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Malatya Milletvekili Avni Akşit'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/421) (S. Sayısı : 470) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

26. — Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/423) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

27. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve 10 arkadaşının, ikinci defa yüksek tahsil yapan subay ve memurlara kıdem verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/80) (S. Sayısı : 472) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

28. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ömer Ergün ve 26 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hakkındaki 5434 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan 6153 sayılı Kanuna bir fıkra ve geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Ulaştırma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/401) (S. Sayısı : 473) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

29. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç'ın, Tapu sicil binaları inşası için alınacak harceler hakkında kanun teklifi ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tapu sicil binaları yapılması maksadiyle alınacak harceler hakkında kanun teklifi ve Geçici ve Plân komisyonları raporları (2/153, 2/233) (S. Sayısı : 201 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 8.10.1963]

30. — Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğ-
lu ve 5 arkadaşının, 4792 sayılı İşçi Sigortaları
Kurumu Kanununun 8.3.1961 tarih ve 344 sa-
yıyla Kanunla muaddel 20 nci maddesinin (c)
fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi
ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları
(2/396) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi :
9 . 10 . 1963]

31. — Bolu Milletvekili Kemal Demir ve 18
arkadaşının, 3204 sayılı Orman Genel Müdür-
lüğü Teşkilât Kanununa ek kanun teklifi ve
Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/214)
(S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

32. — Çorum Milletvekili Faruk Küreli ve
dört arkadaşının, Orman Umum Müdürlüğü
emrinde çalışmakta olan maaşlı memurları
hakkında intibak kanunu teklifi ve Tarım,
Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/165)
(S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

33. — İstanbul Milletvekili Suphi Baykan
ve 68 arkadaşının, Tıp personelinin mukavele
ile çalıştırılmasına dair kanun teklifi ve Sağlık
ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları rapor-
ları (2/54) (S. Sayısı : 512) [Dağıtma tarihi :
21 . 10 . 1963]

34. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'-
in, Subay, askerî memur ve astsubaylara birer
lojman ile tapulu birer dönüm arazi verilmesi
için kanun teklifi ve Bayındırlık, Milli Savun-
ma, Maliye ve Plân komisyonları raporları
(2/406) (S. Sayısı : 517) [Dağıtma tarihi :
24 . 10 . 1963]

35. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kı-
rımli ve 13 arkadaşının, Bayındırlık Bakanlığı
teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 sayılı Ka-
nuna ek kanun teklifi ve Bayındırlık ve Plân
komisyonları raporları (2/363) (S. Sayısı : 518)
[Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

36. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi
ile Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Tür-
kiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun
geçici 65 nci maddesinin (j) bendine bir hü-
küm eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Ma-
liye ve Plân komisyonları raporları (2/461) (S.
Sayısı : 519) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

37. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, 5434
sayılı Kanunun 41 nci maddesinin 3 ncü fıkrası-
nın değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve
Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/107)
(S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi 1 . 11 . 1963]

38. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi
Rifat Öztürkçine'nin, Gümrük memurlarından
bâzılarına verilecek yem bedeli ve yemeklik
hakkındaki 1615 sayılı Kanunun 2 nci maddesi-
nin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçiş-
leri ve Plân komisyonları raporları (2/132)
(S. Sayısı : 523) [Dağıtma tarihi : 1 . 11 . 1963]

39. — Kırklareli Milletvekili Abdürrahman
Altuğ ile Cumhuriyet Senatosu Kırklareli Üye-
si A. Naci Ar'nın, 7 Nisan 1340 tarih ve 442
sayılı Köy Kanununun 16 ncü maddesinin de-
ğiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri
Komisyonu raporu (2/551) (S. Sayısı : 511)
[Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile
Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasın-
da akdolunan zirai maddeler Andlaşmasında
yeniden yapılan değişikliklerin onaylanmasının
uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve
Dışişleri Komisyonu tezkeresi (1/421) (S. Sa-
yısı : 506) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

41. — Kars Milletvekili Hasan Erdoğan ile
Tunceli Milletvekili Fethi Ülkü'nün, Memurin
Kanununun bazı maddeleri ile buna müzeyyel
olan 1777 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini ta-
dil eden 2919 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine
bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Ma-
liye ve Plân komisyonları raporları (2/469)
(S. Sayısı : 540) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1963]

42. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı
Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, ateşli silâhlar
ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih ve
6138 sayılı Kanunun 13 ncü maddesi ile 15 ncü
maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine dair
kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu
(2/511) (S. Sayısı : 572) [Dağıtma tarihi : 29 .
1 . 1964]

× 43. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1960
bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bil-
diriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkan-
lığı tezkeresi ile 1960 bütçe yılı Kesinhesap
kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu
(3/665, 1/114) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma ta-
rihi : 18 . 2 . 1964]

44. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Ku-
rulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetve-
linde negredilmiş ve kesinleşmiş bulunan
20 . 6 . 1963 tarih ve 372 numaralı kararına

karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 234 ve 285 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi (5/75; C. Senatosu 4/59) (M. Meclisi S. Sayısı : 605, C. Senatosu S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1964]

45. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarihli 371 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 235 ve 286 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/76, C. Senatosu 4/60) (M. Meclisi S. Sayısı : 606) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

46. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarih ve 374 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 230 ve 281 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/77, C. Senatosu 4/61) (M. Meclisi S. Sayısı : 607) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

47. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 6 . 6 . 1963 tarih ve 391 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 232 ve 283 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/78, C. Senatosu 4/62) (M. Meclisi S. Sayısı : 608) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

48. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 13 . 6 . 1963 tarih ve 397 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 231 ve 282 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/79, C. Senatosu 4/63) (M. Meclisi S. Sayısı : 609) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

49. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 104 ncü

maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/344) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

50. — Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz ve 4 arkadaşının, 3005 sayılı Meşhut suçların Muhakeme Usulü Kanununun 1 nci maddesine bir bend ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/458) (S. Sayısı : 568) [Dağıtma tarihi : 31 . 1 . 1964]

51. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma ile Çorum Milletvekili Muzaffer DüNDAR'ın, sporla ilgili mevzularda işlenen suçlardan ceza görenlerin affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/434) (S. Sayısı : 618) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

52. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 3 arkadaşının, Millet Meclisi İçtüzüğü hakkında Anayasa Komisyonunun benimseme raporu (2/379) (S. Sayısı : 346 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

× 53. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/567, 1/130) (S. Sayısı : 625) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

× 54. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/650, 1/133) (S. Sayısı : 626) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1964]

× 55. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/529, 1/134) (S. Sayısı : 627) [Dağıtma tarihi : 3 . 3 . 1964]

× 56. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesin-

hesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/743, 1/414) (S. Sayısı: 628) [Dağıtma tarihi: 2.3.1964]

× 57. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/746, 1/465) (S. Sayısı: 629) [Dağıtma tarihi: 2.3.1964]

× 58. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1960 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/566, 1/120) (S. Sayısı: 630) [Dağıtma tarihi: 3.3.1964]

59. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Muhabesininin 1963 yılı Eylül, Ekim ve Kasım ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/81) (S. Sayısı : 639) [Dağıtma tarihi : 11.3.1964]

60. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, öğretmenlerin 788, 1702 ve 4357 sayılı kanunlarla aldıkları disiplin cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/621) (S. Sayısı: 641) [Dağıtma tarihi : 12.3.1964]

61. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1962 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/70) (S. Sayısı : 643) [Dağıtma tarihi: 16.3.1964]

62. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 20.11.1963 tarihli haftalık karar cetvelindeki 962 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/82, C. Senatosu 4/65) (M. Meclisi S. Sayısı: 645, C. Senatosu S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 24.3.1964]

63. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal ve iki arkadaşının, Senato üyesi ve milletvekillerininin teşriî vazifeleri dışında kazanç sağlayacak hizmet ifasında bulunmamaları hakkında kanun teklifi ve Anayasa, Adalet,

Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık ve Ticaret komisyonları raporları (2/71) (S. Sayısı : 649) [Dağıtma tarihi : 2.4.1964]

64. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, 734 numaralı Kanunu Medeninin 134 ncü maddesine bir fıkra ilâve olunması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/660) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 7.4.1964]

65. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının 1963 yılı Aralık ve 1964 yılı Ocak, Şubat ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/84) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 13.4.1964]

66. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın ile İstanbul Milletvekili Suphi Baykam'ın, 1 Kasım 1956 tarihli Dahili Nizamnameye bir fıkra eklenmesine dair İktüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/658) (S. Sayısı : 691) [Dağıtma tarihi : 14.4.1964]

67. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/739) (S. Sayısı : 656) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

68. — Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/741) (S. Sayısı : 657) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

69. — Malatya Milletvekili Halit Özkan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/742) (S. Sayısı : 658) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

70. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/638) (S. Sayısı : 659) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

71. — Konya Milletvekili Faruk Sükan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/579) (S. Sayısı : 660) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

72. — Bursa Milletvekili Ekrem Paksoy'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/573) (S. Sayısı : 661) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

73. — Manisa Milletvekili Neriman Ağaoglu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/570) (S. Sayısı : 662) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

74. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/559) (S. Sayısı : 663) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

75. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/527) (S. Sayısı : 664) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

76. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/839) (S. Sayısı : 665) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

77. — Manisa Milletvekili Süleyman Çağlar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/837) (S. Sayısı : 666) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

78. — İsparta Milletvekili Sadettin Bilgiç'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/826) (S. Sayısı : 667) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

79. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/822) (S. Sayısı : 668) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

80. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/785) (S. Sayısı : 669) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

81. — İsparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/784) (S. Sayısı : 670) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

82. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğanoglu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/591) (S. Sayısı : 671) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

83. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/783) (S. Sayısı : 672) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

84. — Kütahya Milletvekili Mehmet Kesen'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/771) (S. Sayısı : 673) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

85. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/596) (S. Sayısı : 674) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

86. — Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/705) (S. Sayısı : 675) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

87. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/609) (S. Sayısı : 676) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

88. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/610) (S. Sayısı : 677) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

89. — Bingöl Milletvekili Halit Rıza Ünal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/637) (S. Sayısı : 678) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

90. — Gümüşane Milletvekili Halis Bayramoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/755) (S. Sayısı : 679) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

91. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/756) (S. Sayısı : 680) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

92. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/757) (S. Sayısı : 681) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

93. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/680) (S. Sayısı : 682) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

94. — Ankara Milletvekili Zühtü Pehlivanlı'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/679) (S. Sayısı : 683) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

95. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğanlı ile Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/668) (S. Sayısı : 684) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

96. — Kastamonu Milletvekili Fethi Doğançay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/667) (S. Sayısı : 685) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

97. — İzmir Milletvekili Mehmet Ali Aytaş'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/645) (S. Sayısı : 686) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

98. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/644) (S. Sayısı : 687) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

99. — Van Milletvekili Şükrü Köserreisöğlü'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/639) (S. Sayısı : 688) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

100. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/735) (S. Sayısı : 689) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

101. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/719) (S. Sayısı : 690) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

V

İKİ DEFA GÖRÜSÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜSMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜSMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 2. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı : 305) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1963]

× 3. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı: 353) [Dağıtma tarihi: 15.7.1963]

× 4. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Su ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnce ve 28 arkadaşının, balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı: 370) [Dağıtma tarihi: 20.8.1963]

× 5. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı: 456) [Dağıtma tarihi: 26.9.1963]

× 6. — Çanakkale Milletvekili Şefik İnan'ın, Otelcilik, Motelcilik Türk Anonim Şirketi kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/576) (S. Sayısı: 507) [Dağıtma tarihi: 18.10.1963]

7. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/507) (S. Sayısı: 513) [Dağıtma tarihi: 23.10.1963]

× 8. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in Türkiye Elektrik Kurumu kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/461, 2/425) (S. Sayısı: 516) [Dağıtma tarihi: 24.10.1963]

× 9. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/304) (S. Sayısı: 222) [Dağıtma tarihi: 30.5.1963]

10. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı: 276) [Dağıtma tarihi: 26.6.1963]

11. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu

raporu (2/323) (S. Sayısı: 252) [Dağıtma tarihi: 12.6.1963]

12. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanununun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakçılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanununun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncu maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı: 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı: 299) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

14. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4.4.1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4.6.1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değiştirilen 305 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/413) (S. Sayısı: 301) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

× 15. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı: 524) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

16. — 5680 sayılı Basın Kanununun 29.11.1960 tarih ve 143 sayılı Kanunla değişik 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/527) (S. Sayısı: 525) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

17. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 nci maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı: 264) [Dağıtma tarihi: 18.6.1963]

× 18. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair Sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları rapor-

ları (1/306) (S. Sayısı : 289) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

19. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

20. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 8 . 6 . 1963]

× 21. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tescil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun teklifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı : 259) [Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1963]

22. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311) (S. Sayısı : 273) [Dağıtma tarihi : 25 . 6 . 1963]

23. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı, Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/262) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

24. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncü maddesinin (b) fıkrasının son bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncü maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) (S. Sayısı : 292) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

25. — Baraj inşaatı dolayısıyla sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Ka-

nunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

26. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya başvurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 27. — 7026 sayılı Kanunun 1 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 28. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 29. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 30. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Akıd Tarafları ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 31. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafien muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 32. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının

uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı: 336) [Dağıtma tarihi: 9 . 7 . 1963]

× 33. — Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

34. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

35. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi: 11 . 7 . 1963]

36. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı: 345) [Dağıtma tarihi: 11 . 7 . 1963]

37. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/457) (S. Sayısı: 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

38. — Türk Farmakopesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi: 16 . 8 . 1963]

× 39. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı: 374) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

× 40. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

41. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı: 373) [Dağıtma tarihi: 4 . 9 . 1963]

42. — 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı: 380) [Dağıtma tarihi: 5 . 9 . 1963]

43. — Nakdî Tazminat Kanununun 6335 sayılı Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı: 382) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

44. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Kanuna geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (S. Sayısı: 384) [Dağıtma tarihi: 9 . 9 . 1963]

45. — Zonguldak Milletvekili Kenan Esengin'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/477) (S. Sayısı: 385) [Dağıtma tarihi: 9 . 9 . 1963]

46. — Nüfus plânlaması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı: 388) [Dağıtma tarihi: 13 . 9 . 1963]

47. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 7350 sayılı Kanunla muaddel 100 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89 ncu maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/120, 2/206) (S. Sayısı: 400) [Dağıtma tarihi: 14 . 9 . 1963]

48. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair

olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı: 399) [Dağıtma tarihi: 17.9.1963]

49. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (2/423, 2/424) (S. Sayısı: 442) [Dağıtma tarihi: 19.9.1963]

50. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir milletvekilleri İbrahim Cemalılar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı: 444) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

51. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler ve 14 arkadaşının, 3656 sayılı Kanunun 7 ve 3659 sayılı Kanunun 8 nci maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/330) (S. Sayısı: 460) [Dağıtma tarihi: 1.10.1963]

52. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Nüvit Yetkin'in, 5434 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/499) (S. Sayısı: 474) [Dağıtma tarihi: 4.10.1963]

53. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 2 arkadaşının, Taşıt Kanununa ek cetvellelere bazı binek otomobillerinin ilâve edilmesi hakkında kanun teklifi ile Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 5.1.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli cetvellerde bu kanunun 7 ve 16 nci maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/225, 2/432) (S. Sayısı: 475) [Dağıtma tarihi: 5.10.1963]

54. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur ve Kayseri Milletvekili Mehmet Göker'in, 4936 sayılı Kanunun bazı maddelerini tadil eden 115 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eği-

tim ve Plân komisyonları raporları (2/231) (S. Sayısı: 490) [Dağıtma tarihi: 7.10.1963]

55. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumlarıyla esenleştirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bazı maddeler eklenmesi ve bu kanunun 11 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ile Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Devlet hastanelerinde çalışan doktorlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/481, 2/278) (S. Sayısı: 491) [Dağıtma tarihi: 9.10.1963]

56. — Artvin Milletvekili Sabit Osman Avci'nin 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa geçici madde eklenmesine ve aynı kanuna ek 3904 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/241) (S. Sayısı: 501) [Dağıtma tarihi: 15.10.1963]

× 57. — Takip ve tahsiline mahal ve imkân görülemiyen bir kısım Hazine alacaklarının silinmesi hakkındaki kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu ile Anayasa Komisyonunun mütalâası (1/433) (S. Sayısı: 266 ve 266 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

58. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı: 268) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

59. — Islahî Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bazı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı: 269) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

60. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk ile Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 ncü maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı: 350) [Dağıtma tarihi: 12.7.1963]

61. — Askerî memnu mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının deġiştiri-

rilmesine dair kanun tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi: 19 . 7 . 1963]

× 62. — 16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşada, Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin teessüsüne mütaallik Anlaşma ile A, B, C, D, E, F, eklerinin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan Garantî Andlaşması ve bu Andlaşmanın II nci maddesinde atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel maddelerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan, İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı ek protokollerin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Andlaşmanın, en ziyade müsaadeye mazhar millet şartı hakkında, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Anayasa, Dışişleri ve Milli Savunma komisyonları raporları (1/24) (S. Sayısı : 387) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

63. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1963]

64. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/458) (S. Sayısı : 265) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1963]

65. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 15 arkadaşının, 1389 sayılı Kanunun belediyeler hukuk işlerinde çalışanlara tatbiki hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/507) (S. Sayısı : 341) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

66. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, düğünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (2/387) (S. Sayısı : 349) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

67. — C. Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lütfi Bozcalı'nın, Bursa merkez ilçesindeki gedik ve zeminlerin tasfiyesine dair 141 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/504) (S. Sayısı : 509) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

68. — Gümrük memurlarından vazife memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleklerinde kendilerinden istifade edilmeyenler hakkında yapılacak muameleye dair 1920 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/417) (S. Sayısı : 510) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 69. — 18 Nisan 1951 tarihinde Paris'te akdolan (Avrupa ve Akdeniz Nebat Koruma Teşkilâtı kurulmasına mütaallik Sözleşme) ile üç ekine katılmamız için Hükümete yetki verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/184) (S. Sayısı : 530) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

× 70. — Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun Gıda ve Tarım Teşkilâtı (F. A. O.) bünyesi içine alınmasına dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin katılmasının uygun bulunduğu na dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/418) (S. Sayısı : 531) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

× 71. — Milli Prodüktivite Merkezi kuruluş kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/321) (S. Sayısı : 532) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

72. — 5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki Kanunun kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı : 533) [Dağıtma tarihi : 3 . 12 . 1963]

× 73. — Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri mecrasının ıslahı dolayısıyla 19 Ocak 1963 tarihinde imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 505) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 74. — Konut kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/493) (S. Sayısı : 534) [Dağıtma tarihi : 24 . 12 . 1963]

× 75. — Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 536)

76. — 2 . 7 . 1962 tarihli ve 58 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/538) (S. Sayısı : 538) [Dağıtma tarihi : 25 . 12 . 1963]

× 77. — Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasına mükerrer 93 ncü madde eklenmesine ve 50 nci maddenin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair protokollerin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 541) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1963]

78. — Menkul kıymetler ve Kambiyo Bor-saları kanunu tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları (1/320) (S. Sayısı : 271) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

79. — Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret Komisyonu raporu (1/371) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 27 . 6 . 1963]

80. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, silâh taşıyan ve bulunduranların affına dair olan 28 . 6 . 1960 tarih ve 5 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/431) (S. Sayısı : 566) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

81. — C. Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5965 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/525) (S. Sayısı : 567) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

82. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 18 . 6 . 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21 . 12 . 1949 tarih ve 5464 sayılı Kanunla değişen 8 ve 427 nci maddeleriyle 438 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/417) (S. Sayısı : 300 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

83. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, 4 Teşrinievvel 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 288 ve 290 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/510) (S. Sayısı : 585) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

84. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 586) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1964]

85. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine mütaallik kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/128) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

86. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesinin 2 nci bendinin 1 nci fıkrasının 2 nci cümlesinin çıkarılması, 11 nci maddesinin 1 nci fıkrasının, 19 ncu maddesinin 2 nci bendinin 5 nci fıkrasının, 20 nci maddesinin 12 nci bendinin, 25 nci maddesinin (c) bendinin 1 nci fıkrasının, 62 nci maddesinin 2 nci fıkrasının ve 2 nci geçici maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet ve Çalışma komisyonları raporları (2/628) (S. Sayısı : 587) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

87. — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla muaddel 25 nci maddesinin tadiline dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/535) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

88. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tek-

lifi ve İstanbul Milletvekili İsmail Hakkı Tekinel'in, Suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 1 nci bendinin tadili hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/574, 2/645, 2/560) (S. Sayısı : 589) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

89. — Sivil Savunma Kanununa iki ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/517) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1964]

90. — Nöbetçi memurluğu kurulmasını ve olağanüstü hal tatbikatlarında mesainin 24 saat devamını sağlıyan kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/648) (S. Sayısı : 615) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

91. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışı arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Komisyonları raporları (2/579, 2/580) (S. Sayısı : 622) [Dağıtma tarihi : 28 . 2 . 1964]

92. — Kaş ilçesinin, İslamlar köyü hane 11, cilt 5 ve sayfa 82 nüfusunda kayıtlı İsaoglu Rukiye'den doğma 1939 doğumlu Bekir Zeybek'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/827) (S. Sayısı : 623) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

93. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, 7334 sayılı İktisat ve Ticari İlimler Akademileri Kanununa bir madde ilâvesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/641) (S. Sayısı : 640) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1964]

94. — C. Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünal'dı'nın, 7033 sayılı Kanunun birinci maddesine ekli (1/A) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/615) (S. Sayısı : 644) [Dağıtma tarihi : 19 . 3 . 1964]

× 95. — Bâzı iki taraflı ticaret anlaşmalarında veya bu anlaşmalara ekli listelerde yer alan ahdi tarifelerin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/174) (S. Sayısı : 646) [Dağıtma tarihi : 27 . 3 . 1964]

× 96. — Cenevre'de imza edilmiş olan «Milletlerarası Telekomünikasyon Andlaşması» ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu jair kanun tasarısı ve Dışişleri, Ulaştırma ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 647) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

97. — Askerî garnizonların içme ve kullanma sularının temini hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İmar ve İskân, Bayındırlık ve İçişleri komisyonları raporları (1/649) (S. Sayısı : 648) [Dağıtma tarihi : 2 . 4 . 1964]

98. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 318 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/144) (S. Sayısı : 652) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1964]

99. — İstanbul, Eminönü ilçesinin Kumkapı nahiyesi, Saraçışhak mahallesi, İbrahimpaşa yokuşu hane 7, cilt 89 ve sayfa 122 sayısında nüfusa kayıtlı Petrosoğlu, Reçina'dan doğma 20 . 7 . 1940 doğumlu (Elyas) İlyos Noel Fransuva Soris (Şovris) in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/853) (S. Sayısı : 653) [Dağıtma tarihi : 11 . 4 . 1964]

100. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünal'dı ve 2 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Teşkilât Kanunu teklifi ile Millet Meclisi İdare âmirlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunu değiştiren 231 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu mütalâasıyla Plân Komisyonu raporu (2/13, 2/85) (S. Sayısı : 655) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1964]

101. — Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518) (S. Sayısı : 692) [Dağıtma tarihi : 17 . 4 . 1964]

102. — Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566) (S. Sayısı : 693) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

× 103. — İller Bankası Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/646) (S. Sayısı 694) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

× 104. — Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638) (S. Sayısı : 695) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

× 105. — Ankara Tıp ve Fen fakülteleri yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4879 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/594) (S. Sayısı : 696) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

106. — Manisa ilinin Selendi ilçesi. Hacılar köyünün hane 8, cilt 30 ve sayfa 11 sayısında nü-

fusa kayıtlı Velioglu, Asiye'den doğma 5.3.1943 doğumlu Durmuş Karakoç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/866) (S. Sayısı : 697) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1964]

× 107. — 5383 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Tarım, Ticaret, Sanayi, Gümrük ve Tekel ve Plân Komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Vergi Reform Geçici Komisyon raporu ve Anayasa Komisyonunun mütalâası. (1/664) (S. Sayısı : 698) [Dağıtma tarihi : 28 . 4 . 1964]

× 108. — Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/679) (S. Sayısı : 699) [Dağıtma tarihi : 20 . 4 . 1964]

109. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/636) (S. Sayısı : 700) [Dağıtma tarihi : 21 . 4 . 1964]

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 636

21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/633)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı: 71-2221/174

16 . 1 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

G E R E K Ç E

Bilindiği üzere, nüfus artışı ve nüfusun şehirlerde temerküz etmesi sebepleriyle kendiliğinden büyük bir değer kazanan arsaların, sahiplerinin, mahallî idarelerin artan masraflarına daha büyük ölçüde katılmalarını sağlamak, sosyal adaletin gerçekleşmesi için olduğu kadar iktisadi bakımdan da zorunlu bulunmaktadır.

Beş Yıllık Kalkınma Plânında da temas olunan bu görüşe uygun olarak ve mahallî finans reformunu gerçekleştirmek amacı ile hazırlanan tasarıardan biri de Emlâk Vergisidir.

Ancak, gerek Emlâk Vergisi Kanununun yürürlüğe konulması gerekse mahallî idareler maliyesi reformu çalışmalarının tamamlanması, kısa da olsa, bir zaman alacağından, bu devre içinde gerçekleştirilmesi gereken yatırımlar için nispi bir finansman kaynağı temin etmek zaruri bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunla Bina ve Arazi Vergilerinin matrahlarına bâzı misiller uygulanması kabul edilmiş ve 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunla da bu misiller değiştirilmiş bulunmaktadır.

Halen mer'î olan hükümlere göre, 1 Haziran 1942 den önce tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen arsa kıymetlerine 9 misli eklenerek vergi matrahı tesbit edildiği halde mezkûr tarihten sonra kıymetleri takdir ve tesbit edilen arsaların vergi matrahlarına her hangi bir emsal uygulanmamaktadır.

Halbuki, 1 Haziran 1942 den sonra kıymetleri tesbit edilen arsaların da, yukarıda arz edilen sebeplerle yani, nüfus hareketleri ve diğer ekonomik ve malî sebeplerle kendiliğinden büyük bir reel kıymet kazandıkları malûmdur.

Bu itibarla, binalarda olduğu gibi, 1 Haziran 1942 den sonra kıymetleri takdir edilmiş bulunan arsaların da vergi matrahlarına belirli emsaller uygulanması zaruri bulunmuştur.

Ancak, bu defa uygulanacak emsallerin tesbitinde, konu ile en ziyade ilgili görülen yapı malzemesi fiyat endekslerinden faydalanma yoluna gidilmiştir. Bu suretle tesbit edilen emsaller aşağıda maddelere ait açıklamalarda ayrıca izah edilecektir.

Hemen şunu ilâve etmek gerekir ki, vergi matrahlarına uygulanacak emsaller sadece arsalar için bahis konusu olup, arazi için böyle bir misil tatbiki ehitine gidilmeyecektir. Bu sebeple, 1 Haziran 1942 den sonra tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen arazi kıymetlerine, vergi tarhiyatı sırasınca, misil tatbikine mahal görülmemiştir.

Maddelerin açıklanması

Tasarımın 1 nci maddesiyle 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı kanunun 309 sayılı kanunla değişik 1 nci maddesinin 1 numaralı bendinin sonuna, yukarıda izah edilen maksadı temin edecek hükümler eklenmekte ayrıca, madde metnine eklenen bu hükümlerin bir icabı olarak mezkûr maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları değiştirilmektedir.

Tasarı ile yürürlükteki kanun maddesine eklenen misiller genel gerekçe kısmında da temas edildiği üzere, yapı malzemeleri fiyat endekslerinden faydalanılarak hesaplanmıştır. Ancak, birbirini takibeden senelerde çok yaklaşık değerler gösteren emsaller bir grupta toplanmak suretiyle madde metninde karışıklığın ve tatbikatta doğacak güçlüğü önlenilmesine çalışılmıştır.

Buna göre :

- a) 1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 31.12.1951 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan arsa kıymetlerine 3 misil,
- b) 1 . 1 . 1952 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1955 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan arsa kıymetlerine 2,5 misil,
- c) 1 . 1 . 1956 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1957 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan arsa kıymetlerine 2 misil,
- d) 1 . 1 . 1958 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1959 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle takdir edilmiş olan arsa kıymetlerine 1 misil,

Eklenmek suretiyle vergi tarhına esas tutulacaktır.

Bu tarihlerden sonra kıymetleri takdir edilen arsalarda, bina ve arazide olduğu gibi, misil tatbiki mevzu bahis değildir. Bu itibarla, mezkûr maksadı temin eden fıkra hükmü teklif edilen şekli kapsıyacak tarzda değiştirilmektedir. Şu kadar ki, aynı şekilde arsaların taksim veya ifraz edilmesinde arsa kıymeti yeniden takdir edilmeyip kayıtlı kıymet müfrez parçalara taksim edilmek suretiyle muamele tesis edilmekte olduğundan, gerek arazi ve bina gerekse arsalarda yukarıda tesbit olunan misiller müfrez parçalara tefrik edilmiş olan kıymetlere tatbik olunacaktır.

İkinci madde ile sevk edilen hüküm, aynı belediye sınırları içinde birden fazla arsası bulunmayan yani spekülâtif maksatla hareket etmeyen mükelleflere ait arsalar için, bu kanunla uygulanması derpiş edilen misilli matrahlar üzerinden, tarh ve tahakkuk ettirilen vergi farklarının, adı geçenlerin müracaatı ve tevşik etmeleri üzerine, terkin ve tahsil edilmiş olduğu ahvalde de ret ve iade olunacağına mütedairdir.

Şu kadar ki bu hükümlerden istifade edecek mükelleflere ait arsanın ne miktar yüzölçümünde olacağı İmar ve İskân Bakanlığının mütalâası alınarak Maliye Bakanlığınca tâyin olunacaktır.

3 ncu ve 4 üncü maddeler yürürlük ve yetkiye aid olup buna göre sevk edilen hükümler yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girecektir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/633
Karar No. : 12

29 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanuna bâzı fıkralar eklenmesine ve bu kanunda bâzı değişiklikler yapılmasına dair Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü.

Komisyonumuz çalışmalarında, evvelce görüş ve mütalâaları öğrenilmiş olan Devlet Plânlama Teşkilâtının, Ticaret Odaları ve Ziraat Odaları Birliğinin bu görüş ve mütalâaları da göz önünde bulundurulmuştur.

Bu mütalâa ve görüşlerin de ışığı altında Hükümet tasarısı incelenerek Komisyonumuzca varılan sonuçlar, değişiklik sebepleriyle birlikte, aşağıda açıklanmıştır.

Halen yürürlükte olan hükümlere göre, 1 Haziran 1942 tarihinden önce tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen arsa kıymetlerine 9 misli eklenerek vergi matrahı hesaplandığı halde mezkûr tarihten sonra kıymetleri takdir ve tesbit edilen arsaların vergi matrahlarına her hangi bir emsal uygulanmamaktadır. Halbuki 1 Haziran 1942 tarihinden sonra kıymetleri tesbit edilen arsaların da, nüfus artışı, nüfusun şehirlerde temerküz etmesi ve diğer ekonomik ve malî sebeplerle kendiliğinden büyük bir reel kıymet kazandıkları ve değerlenen bu arsa sahiplerinin de, mahallî idarelerin artan masraflarına daha büyük ölçüde katılmalarını sağlamanın, sosyal adaleti gerçekleştirmek için olduğu kadar iktisadi bakımdan da zorunlu bulunduğu malûmdur. Diğer taraftan halen içerde olduğumuz plânlı kalkınma devresinde mahallî idareler tarafından gerçekleştirilmesi gereken yatırımlar için bu idarelere nispi bir finansman kaynağı temin etmek de zaruri bulunmaktadır.

Bu durumda, binalarda olduğu gibi, 1 Haziran 1942 tarihinden sonra kıymetleri takdir edilmiş bulunan arsaların da vergi matrahlarına, muhtelif konjonktür devreleri nazara alınarak, belirli emsaller uygulanması lâzımgelmektedir.

Madde 1. — 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 309 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin yeniden değiştirilmesini öngören tasarının 1 nci maddesinin (A) fıkrası ile 1 Haziran 1942 tarihinden sonra takdir edilmiş olan arsa kıymetlerine dört kademe içinde muhtelif misiller uygulanması hedef tutulmuş, (B) ve (C) fıkraları ile de kanun maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları teklif edilen değişikliği kapsıyacak şekilde, yeniden kaleme alınmıştır.

Hükümet tasarısında teklif edilen misillerin, mükelleflerin ödeme takatlarını zorlayacak şekilde, yüksek olması dolayısıyla ve meslekî teşekküllerin bu konudaki mütalâaları da nazara alınarak bu misillerin, Hükümet tasarısına nazaran, bir miktar indirilmesi ve üç kademe içinde misil uygulanması Komisyonumuzca benimsenmiş ve bu misiller 1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1951 (dâhil) tarihleri arasında tesbit edilen kıymetlerde 1,5, 1 . 1 . 1952 (dâhil) tarihi ile 31 . 12 . 1955 (dâhil) tarihleri arasında tesbit edilen kıymetlerde 1 ve 1 . 1 . 1956 (dâhil) tarihi ile 31.12.1959 (dâhil) tarihleri arasında tesbit edilen kıymetlerde 0,50 miktarına indirilmiştir.

Madde 2. — Tasarı ile arsa kıymetlerine uygulanan misiller neticesinde bulunacak matrahlar üzerinden adlarına vergi tarh ve tahakkuk ettirilen mükelleflerden aynı belediye sınırları içinde birden fazla arsası bulunmadığını ilgili vergi dairesine müracaatla tevsik edenlere, misil uygulanmasından dolayı tarh edilmiş olan verginin terkin ve iade olunmasını öngören bu madde, bu konuda üyelerin ve Devlet Plânlama Teşkilâtının ileri sürdükleri endişeler nazara alınarak, kabul edilmemiştir.

Madde 3. — Tasarının yürürlüğe ait bu maddesinin numarası ve maddenin (Bu kanun yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren...) hükmü (Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren...) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 4. — Bu madde, numarası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilen kanun tasarısı Yüksek Meclisin tasviplerine arz olunur.

Başkan Çanakkale Ş. İnan	Başkanvekili Sakarya N. Bayar	Sözcü Konya R. Özal	Kâtip Ağrı Muhalifim N. Güngör
Amasya R. Arpacıoğlu	Adana Söz hakkım mahfuzdur Y. Aktimur	Adana Muhalifim söz hakkım mahfuz A. Savrın	Amasya Söz hakkım mahfuz M. K. Karan
Burdur N. Yavuzkan	Bursa Söz hakkım mahfuz A. Türkel	Bursa Z. Uğur İmzada bulunamadı	Erzurum G. Karaca
Giresun A. Cüceoğlu	İstanbul V. Özarar	İzmir Söz hakkım mahfuz İ. Gürsan	Kastamonu Söz hakkım mahfuzdur İ. H. Yılanlıoğlu
Konya K. Ataman	Konya A. Kuzucu	Maras Muhalifim A. Hüdayioğlu	Ordu İ. Ağaoğlu
Rize Muhalifim A. H. Güner	Siirt H. Özgen	Sivas R. Günay	Van Ş. Kösereisioğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

21.6.1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3.1.1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 309 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin;

A) I numaralı bendinin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir :

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 31.12.1951 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 3 misli,

1.1.1952 (dâhil) tarihi ile 31.12.1955 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 2,5 misli,

1.1.1956 (dâhil) tarihi ile 31.12.1957 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 2 misli,

1.1.1958 (dâhil) tarihi ile 31.12.1959 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1 misli;

B) İkinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihinden sonra arazinin, 1.1.1960 (dâhil) tarihinden sonra arsaların tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetlerine ve 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra takdir edilmiş olan binaların gayrisâfi iratlarına misil eklenmez.

C) Üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak, arazide 1.6.1942 (dâhil), arsalarda 1.1.1960 (dâhil) ve binalarda 12.5.1953 (dâhil) tarihlerinden sonra, eski kıymet veya gayrisâfi iradın bölünmesi suretiyle yapılmış olan taksim ve ifrazlarda; parçalara düşen kıymet veya gayrisâfi iratlara, takdir edildikleri tarihler nazara alınarak yukarda zikredilen misiller eklenir.

MADDE 2. — Bu kanunun birinci maddesiyle arsaların kıymetlerine uygulanan misiller sonucunda bulunacak matrahlar üzerinden adlarına vergi tarh ve tahakkuk ettirilen mükelleflerden aynı belediye sınırları içinde birden fazla arsası bulunmadığını ilgili vergi dairesine müracaatla tevsiik edenlere, misil uygulanmasından dolayı tarh edilmiş olan vergi terkin ve tahsil edilmiş ise mükellefe ret ve iade olunur.

Şu kadar ki, vergi terkininden faydalana-

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

21.6.1961 tarihli ve 309 sayılı Kanuna bazı fıkralar eklenmesi ve bu kanunda bazı değişiklikler yapılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 3.1.1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 309 sayılı Kanunla değişik 1 nci maddesinin;

A) I numaralı bendinin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir :

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 31.12.1951 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1,5 misli,

1.1.1952 (dâhil) tarihi ile 31.12.1955 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 1 misli,

1.1.1956 (dâhil) tarihi ile 31.12.1959 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetler 0,50 misli;

B) İkinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

1 Haziran 1942 (dâhil) tarihinden sonra arazinin 1.1.1960 (dâhil) tarihinden sonra arsaların tahrir veya tadil suretiyle tesbit edilen kıymetlerine ve 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra takdir edilmiş olan binaların gayrisâfi iratlarına misil eklenmez.

C) Üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ancak, arazide 1.6.1942 (dâhil), arsalar da 1.1.1960 (dâhil) ve binalarda 12.5.1953 (dâhil) tarihlerinden sonra, eski kıymet veya gayrisâfi iradın bölünmesi suretiyle yapılmış olan taksim ve ifrazlarda, parçalara düşen kıymet veya gayrisâfi iratlara, takdir edildikleri tarihler nazara alınarak yukarda zikredilen misiller eklenir.

Hükümetin Teklifi

Geçici Komisyonun değişikliği

cak mükelleflere ait arsanın ne miktar yüz ölçümünde olacağı, İmar ve İskân Bakanlığının mütalâası alınarak Maliye Bakanlığınca belli edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15 . 1 . 1964

Başbakan	Devlet Bakanı ve
<i>İsmet İnönü</i>	Başb. Yardımcısı
Devlet Bakanı	<i>K. Satır</i>
<i>İ. S. Omay</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı V.	<i>M. Yolaç</i>
<i>İ. S. Omay</i>	Adalet Bakanı
Millî Savunma Bakanı	<i>S. Çumralı</i>
<i>İ. Sancar</i>	İşleri Bakanı
Dışişleri Bakanı V.	<i>O. Öztürk</i>
<i>K. Satır</i>	Maliye Bakanı
Millî Eğitim Bakanı	<i>F. Melen</i>
<i>S. Çumralı</i>	Bayındırlık Bakanı
Ticaret Bakanı	<i>A. H. Onat</i>
<i>F. İslimyeli</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
Güm. ve Tekel Bakanı	<i>K. Demir</i>
<i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı
Ulaştırma Bakanı	<i>T. Şahin</i>
<i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı
Sanayi Bakanı	<i>B. Ecevit</i>
<i>M. Erten</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
Turizm ve Tanıtma Bakanı	<i>H. Oral</i>
<i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı
Köy İşleri Bakanı	<i>C. Uzer</i>
<i>L. Yurdoğlu</i>	

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 635

27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/634)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2220/173

16 . 1 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 16 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Görevinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Millî sınırlar içinde yaşayan fertlerin genel mahiyetteki müşterek ihtiyaçları Devlet tarafından «Kamu hizmetleri» kavramı dâhilinde karşılanmakta, mahallî kuruluşların özellik arz eden mahallî hizmetleri de mahallî idareler tarafından yüklenilmiş bulunmaktadır. «Mahallî finans» kavramı bu mahallî kuruluşlar tarafından yüklenilen hizmetler için malî kaynakların temini probleminden doğmaktadır.

Şehirleşme hareketleri, bu hareketlerin ortaya çıkarmış olduğu çeşitli sosyal ve ekonomik sorunlar, mahallî hizmet ve giderlerin eski devirlerle kıyaslanamayacak derecede genişlemesi ve artması sonucunu vermiş, buna bağlı olarak da mahallî finans, âmme maliyesinin kısımlarından birisi haline gelmiştir.

Önemi bu şekilde artan ve fakat eski şartlara ve geleneklere göre kurulmuş bulunan mahallî finansın geçirdiği istihalelere paralel olarak bir reforma tabi tutulması ihtiyacı kendisini göstermektedir.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında, kamu sektörü yanında mahallî idareler tarafından gerçekleştirilecek yatırım harcamaları gösterilmiş, bilhassa yurdun bâzı fakir ve geri kalmış bölgelerinde mahallî idarelerin yapmaları gereken hizmetlerin bölgeden sağlanan gelirlerle karşılanmasına imkân olmadığına işaret edildikten sonra yurdun her bölgesini asgari bir hizmet standardına erdirmek için genel bütçe gelirlerinden mahallî idarelere yeterli aktarmalar yapılmasından başka bina vergilerinin, şehir içi arsaların vergilenmesinin ve başkaca mahallî idare gelirlerinin düzenlenmesi suretiyle bu idarelerin malî bünyelerini kuvvetlendirici tedbirler alınması, 1963 yılı icra programının 69/218 - 2 nci maddesinde de arsaların uzun zaman boş bırakılmalarının önlenmesi ve bunların bulunduğu yerlere götürülen kamu hizmetlerine arsa sahiplerinin, arsanın rayiç bedeli üzerinden katılmaları için gerekli tedbirlerin bu yıl içinde yürürlüğünün sağlanması öngörülmüştür.

Genel vergi reformu içinde mahallî idare gelirlerini teşkil eden vergiler de ele alınmış ve yapılan çalışmaların bir cephesi olarak, Bina ve Arazi vergilerinin yerine geçecek, Emlâk Vergisi kanun tasarısı hazırlanmıştır. Ancak yeni bir tahrirle gidilmeksizin Emlâk Vergisi reformundan bahsetmeye ve bu vergiyi teklif edilen şekilde kurmaya ve geliştirmeye imkân olmıyacağından hazırlanan bu tasarıda genel tahrir yapılması öngörülmüş ve tahrir yapıp tabrika konulmadıkça kanunun yürürlüğe girmeyeceği kabul edilmiştir.

Ancak, lüzumlu tahrirlerin yapılarak yürürlüğe konulmasının, kısa da olsa, bir zaman alacağı aşikâr olduğu gibi kalkınma plânımızda mahallî idarelerce gerçekleştirilmesi öngörülen yatırımların da, plânın hedefleri yönünden, geri bırakılmasına imkân yoktur.

Bu bakımdan, Emlâk Vergisi Kanununun yürürlüğe gireceği zamana kadar geçecek kısa devre içinde bu idarelere, gerçekleştirmeleri gereken yatırımlar için, nispi bir finansman kaynağı temin etmek zaruri bulunmaktadır.

Hazırlanan bu tasarı ile, 27.6.1931 tarihli ve 1833 sayılı Kanuna göre iratlı ve iratsız tabiriyle muhtelif nisbetlerde Arazi Vergisi alınmakta olan arsalardaki bu tefriğe nihayet verilmekte ve kıymetleri üzerinden binde elli gibi tek bir nisbet uygulanmak suretiyle elde edilecek gelir fazlası ile mahallî idarelerin malî kaynaklarının, kısmen de olsa, kuvvetlendirilmesi temin edilmiş olacaktır. Ayrıca, vergilendirme bakımından adaletsiz bir ayırma son verileceği gibi sağlanacak gelir fazlası, bugün olduğu gibi, yine mahallî idarelere aidolacağı cihetle plânın tahakkukuna da yardımcı olunacaktır.

Maddelerin açıklanması

Tasarının 1 nci maddesine göre, arsalarda binde on ve binde beş oranında alınan Arazi Vergisi, her hangi bir tefriğe yapılmaksızın, binde elli oranında hesaplanmak suretiyle alınacaktır. Şu kadar ki; esasen binde on oranında vergiye tabi olan arazide her hangi bir değişiklik derpis edilmemektedir.

2 nci madde yürürlüğe aidolup buna göre sevk edilen hükümler yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girecektir.

3 ncu madde yetkiye aittir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/634
Karar No. : 11

29 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesi ne dair Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü.

Komisyonumuz çalışmalarında, evvelece görüş ve mütalâaları öğrenilmiş olan Devlet Plânlama Teşkilâtının, Ticaret Odaları ve Ziraat Odaları Birliğinin bu görüş ve mütalâaları da göz önünde bulundurulmuştur.

Bu mütalâa ve görüşlerin de ışığı altında Hükümet tasarısı incelenerek komisyonumuzca varılan sonuçlar, değişiklik sebepleriyle birlikte, aşağıda açıklanmıştır.

Hızlı nüfus artışı ve nüfusun şehirlerde temerküz etmesi ve diğer ekonomik ve malî sebeplerle arsaların kendiliğinden büyük bir reel kıymet kazandığı, Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânımızda ve 1963 yılı iera programında da, şehir içi arsaların vergilenmesinin düzenlenmesi, arsaların uzun zaman boş bırakılmalarının önlenmesi ve bunların buldukları yerlere götürülen kamu

hizmetlerine arsa sahiplerinin, arsanın rayiç bedeli üzerinden katılmaları için gerekli tedbirlerin bu yıl içinde yürürlüğünün sağlanmasının ön görüldüğü malumdur.

Her sosyal müessese gibi vergi sistemi de memleketin ekonomik, sosyal ve kültürel şartlarına tabi olarak devamlı bir gelişme ve değişme halindedir. İktisaden gelişme halinde olan ve bunu plânlı kalkınma devresine girmek suretiyle gerçekleştirmek çabasında bulunan memleketimizde bu tekâmülün daha da süratli seyrettiği görülmektedir. Bu durumda, mahallî idare vergi sisteminin bir yandan plân ihtiyacının gerekli kıldığı varidatı ve vergi güvenliğini sağlayacak şekilde malî yönden, sosyal adalet hedeflerini gerçekleştirmeyi mümkün kılacak şekilde sosyal yönden müessiriyetinin artırılması lâzımgelmektedir.

Komisyonumuzca incelenen tasarı yukarıda açıklanan hedeflere yöneltmiş olarak hazırlanmış bulunmaktadır.

Madde 1. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesini ve iratlı - iratsız ayırımının kaldırılmasını ön gören tasarının 1 nci maddesi ile arsalardan kıymetlerinin binde ellisi nisbetinde Arazi Vergisi alınması hedef tutulmuştur.

Hükümet tasarısında teklif edilen nisbetin, mükellefler üzerinde ağır bir tazyik yapacak ve ödeme takatlarını sarsacak şekilde yüksek olması dolayısıyla ve meslekî teşekküllerin bu konudaki mütalâaları da nazara alınarak bu nisbetin Hükümet tasarısına nazaran bir miktar indirilmesi komisyonumuzca benimsenmiş ve vergi oranı binde onbeş miktarına indirilmiştir.

Madde 2. — Tasarının yürürlüğe ait 2 nci maddesindeki (Bu kanun yayınlandığı tarihi takibeden malî yıl başından itibaren...) hükmü (Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren...) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilen kanun tasarısı Yüksek Meclisin tasviplerine arz olunur.

Başkan Çanakkale <i>Ş. İnan</i>	Başkanvekili Sakarya <i>N. Bayar</i>	Sözcü Konya <i>R. Özal</i>	Kâtip Ağrı Söz hakkım mahfuz <i>N. Güngör</i>
Amasya <i>R. Arpacıoğlu</i>	Adana Söz hakkım mahfuzdur <i>Y. Aktınur</i>	Adana Muhalifim söz hakkım mahfuz <i>A. Sıvrın</i>	Amasya Söz hakkım mahfuzdur <i>M. K. Karan</i>
Burdur <i>N. Yavuzkan</i>	Bursa Söz hakkım mahfuzdur <i>A. Türkel</i>	Bursa Z. Uğur İmzada bulunmadı	Erzurum <i>G. Karaca</i>
Giresun <i>A. Cüceoğlu</i>	İstanbul <i>V. Özarar</i>	İzmir Söz hakkım mahfuz <i>İ. Gürsan</i>	Kastamonu Muhalifim söz hakkım mahfuzdur <i>İ. H. Yılanlıoğlu</i>
Konya <i>K. Ataman</i>	Konya <i>A. Kuzucu</i>	Marş Muhalifim <i>A. Hüdayioğlu</i>	Ordu <i>İ. Ağaoğlu</i>
Rize Söz hakkım mahfuz kalmak üzere <i>A. H. Güner</i>	Siirt <i>H. Özgen</i>	Sivas <i>R. Günay</i>	Van <i>Ş. Köserisoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

27.6.1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 27.6.1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Verginin nisbeti

«Madde 9. — Arazi Vergisi aşağıda yazılı nisbetler üzerinden alınır :

- A) Arazi için kıymetlerinin binde onu,
B) İratlı ve iratsız arsalar için kıymetlerinin binde ellisi.»

MADDE 2. — Bu kanun yayınlandığı tarihi takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İçişleri ve Maliye bakanları yürütür.

15.1.1964

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı
<i>İsmet İnönü</i>	<i>K. Satır</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>İ. S. Omay</i>	<i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı V.	Adalet Bakanı
<i>İ. S. Omay</i>	<i>S. Çumralı</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>İ. Sancar</i>	<i>O. Öztürk</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
<i>K. Satır</i>	<i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>İ. Öktem</i>	<i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
<i>F. İslimyeli</i>	<i>K. Demir</i>
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>M. Yüceler</i>	<i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>F. Alpiskender</i>	<i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
<i>M. Erten</i>	<i>H. Oral</i>
Turizm ve Tanıtma Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>A. İ. Göğüş</i>	<i>C. Uzer</i>
Köy İşleri Bakanı	
<i>L. Yurdoğlu</i>	

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

27.6.1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 uncu Maddesinin değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 27.6.1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Verginin nisbeti

Madde 9. — Arazi Vergisi aşağıda yazılı nisbetler üzerinden alınır.

- A) Arazi için kıymetlerinin binde onu,
B) İratlı ve iratsız arsalar için kıymetlerinin binde onbeş,

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

Dönem : 1

Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

632

Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/621)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2170/169

16 . 1 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nei maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Ismet İnönü

Başbakan

G E R E K Ç E

Bilindiği üzere, millî sınırlar içinde yaşayan fertlerin genel mahiyetteki müşterek ihtiyaçları Devlet tarafından «kamu hizmetleri» kavramı dâhilinde karşılanmaktadır.

Modern yaşama alanında meydana gelen gelişmelerin ortaya çıkardığı çeşitli ekonomik ve sosyal problemler kamu hizmet ve giderlerinin eski devirlerle kıyaslanmayacak derecede genişlemesi, ve artması sonucunu vermiş buna bağlı olarak da yeni malî kaynaklar bulunması yanında mevcut kaynakların da ıslâhı ve günün şartlarına uydurulması zorunluğu doğmuştur.

5 yıllık Kalkınma Plânında kamu sektörünce gerçekleştirilecek yatırım harcamaları gösterilmiş, bunların cari harcamalarla birlikte gerektirdiği malî kaynakların temini için kamu sektörünün millî gelirden 1962 de yüzde 24,74 olan hissesinin 1963 te yüzde 26,30 a ve 1967 de ise yüzde 27,47 ye yükselmesi gerektiğine işaret edildikten sonra plânın finansman ihtiyaçlarının genişlemesine paralel olarak kamu gelirlerinin de yükselmesini temin için kamu gelirleri sistemimizde reformlar yapılması öngörülmüştür.

Genel vergi reformu ile ilgili çalışmalarımız sonunda hazırlanan kanun tasarıları peyderpey yaşama organına sunulmaktadır.

Malûmları olduğu üzere 4040 sayılı Kanunun 31 nei maddesiyle 1837 sayılı Kanuna göre alınmakta olan Bina Vergisinin, meskenlerde 1/6 sı ve diğer binalarda 1/3 ü nispetinde olmak ve hâslatı Devlete ait bulunmak üzere Savunma Vergisi alınmaktadır.

Kamu gelirleri sisteminde yapılacak reform çalışmalarının bitmesiyle plân icabı artan finansman ihtiyacına elâstiki gelir kaynakları bulunabileceği cihetle devamına mahal kalmıyan Savunma Vergisinin kaldırılması Emlâk Vergisi Kanununda derpiş edilmiş ve buna mütaallik hükümde mezkûr kanun tasarısına konulmuştur.

Aneak, gerek Emlâk Vergisi Kanununun yürürlüğe konulması gerekse reform çalışmalarının tamamlanması, kısa da olsa, bir zaman alacağı aşikârdığı gibi, Kalkınma Plânımızda, kamu sektörünce gerçekleştirilmesi öngörülen yatırım harekalarının, plân hedefleri bakımından, tehirine imkân bulunmamaktadır.

Bu bakımdan, reform çalışmalarının tamamlanmasına kadar geçecek kısa devre içinde, gerçekleştirilmesi gereken yatırımlar için, nisbî bir finansman kaynağı temin etmek zaruri bulunmaktadır.

Hazırlanan bu tasarı ile, 1837 sayılı Kanun gereğince binalardan alınmakta olan Bina Vergisinin, 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesi hükmüne göre kiraya verilen meskenlerle diğer binalardan 1/3, sahibinin oturduğu meskenlerden 1/6 nispetinde alınan Savunma Vergisinin, kiraya verilen binalarda % 100 ve sahibinin bizzat oturduğu meskenlerde 1/3 nispetleri uygulanmak suretiyle artırılarak elde edilecek fazla varidat ile kamu sektörünün malî kaynaklarının, kısmen de olsa, kuvvetlendirilmesi temin edilmiş olacağı gibi, sağlanacak gelir fazlası gene Hazineye aidolacağı cihetle, plânın tahakkukuna da yardımcı olunacaktır.

Tasarının 1 nci maddesiyle, binalardan alınmakta bulunan 1/3 ve 1/6 nisbetindeki Savunma Vergisi, Bina Vergisinin yüzde yüzü ve 1/3 ü nisbetinde hesaplanmak suretiyle alınacaktır. Tasarının 2 nci maddesiyle de 206 sayılı Kanunun 3 ncu ve geçici 2 nci maddeleri gereğince Bina Vergisinden geçici olarak muaf bulunan Binalar Savunma Vergisinden de muaf olduklarından, bunların muafiyeti devam edecektir.

Tasarının 3 ncu maddesi yürürlüğe, 4 ncu maddesi yetkiye aidolup buna göre sevk edilen hükümler 1 . 3 . 1964 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/621
Karar No. : 8

28 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Bâzı vergi ve resimlere zam yapılması hakkında 29 . 5 . 1941 tarihli ve 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı Maliye Bakanlığınca temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü.

Komisyonumuz çalışmalarında, evvelece görüş ve mütalâaları öğrenilmiş olan Devlet Plânlama Teşkilâtının, Ticaret Odaları ve Ziraat Odaları Birliğinin bu görüş ve mütalâaları da göz önünde bulundurulmuştur.

Bu mütalâa ve görüşlerin de ışığı altında Hükümet tasarısı incelenerek Komisyonumuzca varılan sonuçlar, değişiklik sebepleriyle birlikte, aşağıda açıklanmıştır.

Her sosyal müessese gibi vergi sistemi de memleketin ekonomik, sosyal ve kültürel şartlarına tabi olarak devamlı bir gelişme ve değişme halindedir. İktisadî gelişme halinde olan ve bunu plânlı kalkınma devresine girme suretiyle gerçekleştirmek çabasında bulunan memleketimizde bu tekâmülün daha da süratli seyrettiği görülmektedir. Bu durumda, bugünkü vergi sistemimizin bir yandan plân ihtiyacının gerekli kaldığı varidat ve vergi güvenliğini sağlayacak, öte yandan vergi ziyamı önleyecek şekilde malî yönden; sosyal adalet hedeflerini gerçekleştirmeyi mümkün kılacak şekilde sosyal yönden müessiriyetinin artırılması lâzımgelmektedir.

Tasarı maddesi 1 - 29 . 5 . 1941 tarihli ve 4040 sayılı Kanunun binalardan Savunma Vergisi alınması hakkındaki 31 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesini öngören tasarının 1 nci maddesiyle binalardan alınan Savunma Vergisinin belirli bir ölçüde artırılması hedef tutulmuştur.

Hükümet tasarısında teklif edilen nisbetlerin, mükellefler üzerinde ağır bir tazyik yapacak ve ödeme takatlarını sarsacak şekilde yüksek olması dolayısıyla ve meslekî teşekküllerin bu konudaki mütalâaları da nazara alınarak bu nisbetlerin Hükümet tasarısına nazaran bir miktar indirilmesi ve daha geniş bir kademe içinde mütalâası Komisyonumuzca benimsenmiş ve vergi oranı bina vergisinin, sahibinin bizzat oturduğu meskenlerde % 25 i, sahibinin bizzat oturduğu meskenler dışında kalan bilûmum meskenleri ifade eden kiraya verilen meskenlerde % 75 i ve ticarethanelerde % 100 ü miktarına indirilmiştir.

Tasarının 2,3 ve 4 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilen kanun tasarısı Yüksek Meclisin tasviplerine arz olunur.

Başkan Çanakkale Ş. İnan	Başkanvekili Sakarya N. Bayar	Sözcü Konya R. Özal	Kâtip Ağrı Prensiplerine muhalifim Söz hakkım mahfuz N. Güngör
Amasya R. Arpacioğlu	Amasya Söz hakkım mahfuz M. K. Karan	Adana Söz hakkım mahfuz Y. Aktimur	Adana Muhalifim A. Savrun
Burdur N. Yavuzkan	Bursa Söz hakkım mahfuz A. Türkel	Bursa Z. Uğur İmzada bulunamadı	Erzurum G. Karaca
Giresun A. Cüceoğlu	İstanbul V. Özarar	İzmir Prensibine muhalifim söz hakkım mahfuz İ. Gürsan	Kastamonu Söz hakkım mahfuzdur muhalifim İ. H. Yılanhoğlu
Konya K. Ataman	Konya A. Kuzucu	Maraş Muhalifim A. Hüdayioğlu	Ordu İ. Ağaoğlu
Rize Söz hakkım mahfuz kalmak üzere A. H. Güner	Siirt Muhalifim H. Özgen	Sivas R. Günay	Van Ş. Kösereisioğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 29 . 5 . 1941 tarihli ve 4040 sayılı Kanunun binalardan Savunma Vergisi alınması hakkındaki 31 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanun gereğince binalardan alınmakta olan verginin :

1. Sahibinin bizzat oturduğu meskenlerden üçte biri,

2. Kiraya verilen meskenlerle ticarethanelerden yüzde yüzü,

Nisbetinde Savunma Vergisi alınır.»

MADDE 2. — 206 sayılı Kanununun 3 ncü ve geçici 2 nci maddeleri hükümleri saklıdır.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

15 . 1 . 1964

Başbakan
İsmet İnönü
Devlet Bakanı
İ. S. Omay
Devlet Bakanı V.
İ. S. Omay
Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar
Dışişleri Bakanı V.
K. Satır
Millî Eğitim Bakanı
İ. Öktem

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
K. Satır
Devlet Bakanı
M. Yolaç
Adalet Bakanı
S. Çumralı
İçişleri Bakanı
O. Öztrak
Maliye Bakanı
F. Melen
Bayındırlık Bakanı
A. H. Onat

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkında 4040 sayılı Kanununun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 29 . 5 . 1941 tarihli ve 4040 sayılı Kanunun binalardan Savunma Vergisi alınması hakkındaki 31 nci maddenin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanun gereğince binalardan alınmakta olan verginin :

1. Sahibinin bizzat oturduğu meskenlerden % 25 i,

2. Kiraya verilen meskenlerden % 75 i,

3. Ticarethanelerden % 100 ü, nisbetinde Savunma Vergisi alınır.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanı
F. İslimyeli
Güm. ve Tekel Bakanı
M. Yüceler
Ulaştırma Bakanı
F. Alpiskender
Sanayi Bakanı
M. Erten
Tur. ve Tanıtma Bakanı
A. İ. Göğüş
Sag. ve Sos. Y. Bakanı
K. Demir
Tarım Bakanı
T. Şahin
Çalışma Bakanı
B. Ecevit
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
H. Oral
İmar ve İskân Bakanı
C. Uzer
Köy İşleri Bakanı
L. Yurdoğlu

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 699

Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/679)

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hususundaki teklifimizi mucip sebebiyle birlikte takdim ediyoruz.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerinizi saygılarımızla arz ederiz.

Eskişehir Milletvekili
Ş. Asbuzoğlu

Eskişehir Milletvekili
A. Zeytinoglu

Eskişehir Milletvekili
S. Öztürk

7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi ile ilgili teklifin mucip sebepleri

Bilindiği üzere, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasına göre «Üniversitelere ve bunlarca kurulmuş ve kurulacak olan müesseselere yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara mütaallik muameleler vergi, resim ve harclardan müstesnadır».

Bunlarla beraber, memleketimizde üniversitelerle aynı seviyede ve aynı gaye ile kurulup çalışmakta olan akademiler ve yüksek okullar bulunmaktadır.

Hal böyle iken, sadece üniversitelere yapılan bağış, vasiyet ve muamelelerin vergi, resim ve harclardan müstesna olması, gayriâdil bir durumun ortaya çıkmasına ve aynı seviyede bulunan eğitim müesseselerinin inkişaf aksaklıklarının doğmasına sebeb olmaktadır.

Bilfarz Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinin yukarıda belirtilen kuruluşlar arasında yer almış bulunduğu ve 1964 yılı programında Akademiye ait bina inşaatı için 500 bin liralık bir ödeneğin konulduğu malûmlarıdır. Koç müessesesince akademiye bina inşaatı için bir bağışta bulunmak istenmiştir. 7196 sayılı Kanun muvacehesinde, yapılacak olan bu bağış, gayriâdil bir şekilde, her türlü vergi ve resme tabi olacak ve neticede birtakım zorluklar ortaya çıkacaktır.

Bu suretle 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının «Üniversitelere, Akademi ve Yüksek Okullara ve bunlara bağlı olarak kurulmuş ve kurulacak olan müesseselere yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara mütaallik muameleler vergi, resim ve harclardan müstesnadır» şeklinde değiştirilmesine, yukarıda belirtilen hususlara müsteniden müsaadeleriniz arz ve talebolunur.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/679
Karar No. : 85

26 . 3 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcisinin iştirakiyle görüşüldü:

Gereğede arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da muvafık mütalâa edilerek teklif ay-
nen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi karar altına alınan bu teklifin havalesi gereğince Plân Komis-
yonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Muş	Erzurum	Adana	Aydın
S. Mutlu	G. Karaca	A. Topaloğlu	N. Müren
Kütahya	Sivas		
A. Erbek	R. Çeltekli		

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/679
Karar No. : 25

16 . 4 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi ve Maliye Komis-
yonu raporu ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

Üniversitelerin ve bunlar tarafından kurulan müesseselerin memleketimizin gelişmesinde ve yükselmesinde ana tesisler olması dolayısıyla, hayırsever vatandaşlarımız bunlara bağışlarda ve vasiyetlerde bulunmak istemektedir. Bu bağışların gerek tamamının arzu edilen müesseseye verilmesi ve gerekse türlü malî formalite güçlüklerine uğratılmaması için hamiyetsever vatandaşların bu arzularına tamamı tamamına uymak gayesiyle 7196 sayılı Kanun çıkarılmış ve böylece üniversitelere yapılan bağış ve vasiyetler vergi, resim ve haretan muaf tutularak hem kolaylık sağlanmış ve hem de teşvik edilmiştir.

Üniversite seviyesinde bulunan akademiler ve yüksek okulların da 7196 sayılı Kanununun mezkûr maddesine ithal edilmesi, aynı gayeye mâtuf ilim müesseselerini yararlandıracağı gibi, bunlara bağış yapacak kişilere de kolaylık sağlayacak ve teşvik edecektir. Teklif bu maksadı temin gayesiyle sevk edilmiş bulunmaktadır.

Teklif Komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Aneak kanun metninde ticaret maksadiyle kurulan özel okulların da bu muafiyetten faydalana-
cakları dikkate alınarak bu hükmün aneak resmî okullara aid olduğunun tasrih edilmesi, diğer taraftan Özel Akademi ve yüksek okulların da bu muafiyetten faydalanmalarının ancak Bakanlar Ku-
rulunca yardım yapılması kabul edildiği takdirde muafiyetten istifade etmeleri uygun görüldüğünden madde bu maksatla değiştirilmiştir.

Diğer maddeleri aynen kabul edilen kanun teklifi öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Trabzon <i>A. Ş. Açınoğlu</i>	Başkanvekili Sakarya <i>N. Bayar</i>	Sözcü İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kâtip Yozgat <i>C. Sungur</i>
Adana Söz hakkım mahfuzdur <i>K. Sarıbrahimoğlu</i>	Afyon K. Muhalifim <i>M. Turgut</i>	Ankara <i>N. Berkkan</i>	Balıkesir <i>A. A. Bolak</i>
Diyarbakır <i>H. Gündoğan</i>	Gümüşane Mevzuun dar tutulmasına muhalifim. <i>S. Savacı</i>	İzmir <i>İ. Gürsan</i>	İzmir Muhalifim <i>N. Kürşat</i>
Kars Muhalifim <i>K. Okyay</i>	Kastamonu <i>S. Keskin</i>	Kırşehir <i>A. Bilgin</i>	Konya Muhalifim <i>R. Özal</i>
Maras <i>H. F. Evliya</i>	Niğde <i>R. Soyer</i>	Sakarya <i>B. Akdağ</i>	Sinop <i>M. Alicanoğlu</i>
Trabzon <i>A. Şener</i>	Trabzon <i>A. R. Uzuner</i>	Yozgat <i>V. Uyar</i>	

**Eskişehir Milletvekili Şevket
Asbuzoğlu ve arkadaşının
teklifi**

*28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sa-
yı Kanununun 1 nci maddesinin
birinci fıkrasının değiştirilmesi
hakkında kanun teklifi*

MADDE 1. — 28 . 1 . 1959
tarih ve 7196 sayılı Kanunun
1 nci maddesinin birinci fık-
rası aşağıdaki şekilde değişti-
rilmiştir :

Üniversitelere, akademi ve
yüksek okullara ve bunlara
bağlı olarak kurulmuş ve ku-
rulacak müesseselere yapılacak
her türlü bağış ve vasiyetler
ve bu tasarruflara mütaallik
muameleler vergi, resim ve
harclardan müstesnadır.

MADDE 2. — Bu kanun ya-
yımı tarihinde yürürlüğe gi-
rer.

MADDE 3. — Bu kanunu
Bakanlar Kurulu yürütür.

**Maliye Komisyonunun
değiştirilişi**

*28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sa-
yı Kanununun 1 nci maddesinin
birinci fıkrasının değiştirilmesi
hakkında kanun teklifi*

MADDE 1. — Teklifin 1 nci
maddesi aynen kabul edilmiş-
tir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci
maddesi aynen kabul edilmiş-
tir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiş-
tir.

**Bütçe ve Plân Komisyonunun
değiştirilişi**

*28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sa-
yı Kanununun 1 nci maddesinin
birinci fıkrasının değiştirilmesi
hakkında kanun teklifi*

MADDE 1. — 28 . 1 . 1959
tarih ve 7196 sayılı Kanunun
1 nci maddesinin birinci fık-
rası aşağıdaki şekilde değişti-
rilmiştir :

«Üniversitelere, resmî aka-
demi ve yüksek okullara ve
bunlara bağlı olarak kurulmuş
ve kurulacak müesseselere ve
Bakanlar Kurulunca yardım
yapılması muvafık görülecek
özel akademi ve yüksek okul-
lara yapılacak her türlü bağış
ve vasiyetler ve bu tasarrufla-
ra mütaallik muameleler vergi,
resim ve harclardan müstesna-
dır.»

MADDE 2. — Teklifin ikin-
ci maddesi aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü
maddesi aynen kabul edilmiş-
tir.

